

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 14 - 20 Ekim 2008	Yayımlandığı Tarih 21 Ekim 2008	Sayı 385
---	---	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [Turizmi Teşvik Kanununun Cezai Hükümlerinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik](#) (R.G. 15 Ekim 2008 – 27025)
- [İdarî Yargı Hâkim Adayının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 23/9/2008 Tarihinde Yapılan Ad Çekme Sonucuna Göre, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13. Maddesi Gereğince Atanmasına İlişkin Kararname](#) (R.G. 17 Ekim 2008 – 27027)
- [Adlî Yargı Hâkim ve Savcı Adaylarının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 24/9/2008 Tarihinde Yapılan Ad Çekme Sonucuna Göre, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13. Maddesi Gereğince Atanmalarına İlişkin Kararname](#) (R.G. 17 Ekim 2008 – 27027)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Osmanoğlu/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Uzun/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Ali ve Ayşe Duran/Türkiye Davası\)](#)
- [Maliye Bakanlığında Milli Emlak Genel Tebliği \(Sıra No: 319\)](#) (R.G. 14 Ekim 2008 – 27024)
- [Sermaye Piyasası Kurulundan Aracı Kurumlar Tarafından Düzenlenecek Kamuyu Aydınlatma Esaslarına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ](#) (R.G. 14 Ekim 2008 – 27024)
- [Dışişleri Bakanlığında 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve Buna Bağlı Yönetmelik Uyarınca Karşılıklılık İlkesi Kapsamında Bulunan Ülkeler Hakkında Tebliğ](#) (R.G. 17 Ekim 2008 – 27027)
- [Adalet Bakanlığında İlan](#) (R.G. 17 Ekim 2008 – 27027)

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelik

Kültür ve Turizm Bakanlığında:

**TURİZMİ TEŞVİK KANUNUNUN CEZAI HÜKÜMLERİNİN
UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununda belirtilen cezaların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun uygulanması ile cezaların kesinleşmesine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinin (2) numaralı alt bendi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;
a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
b) Denetleme Elemanları: Bakanlık müfettişleri ile Bakanlık kontrolörlerini,
c) Kanun: 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununu,
ç) Turizm Yatırım ve İşletmeleri: Kanun uyarınca Bakanlıkça belgelendirilmiş turizm amaçlı yatırım ve işletmeleri,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza Uygulamaları

Cezalar

MADDE 5 – (1) Kanunun beşinci bölümünde yer alan ceza hükümleri uyarınca, belgeli turizm yatırım ve işletmelerine verilecek uyarma cezası, para cezası ve belge iptali cezası bu Yönetmelik hükümlerine göre uygulanır.

(2) 11/3/1983 tarihli ve 83/6181 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Turizm Yatırım, İşletme ve Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca Bakanlık kontrolörleri ve müfettişleri dışındaki kişi veya kişiler tarafından denetim yapılması halinde belirlenen tespitlerin cezayı gerektirmesi durumunda, bu ceza ancak Bakanlık kontrolörleri veya müfettişleri tarafından ve gerekli inceleme ve değerlendirme yapıldıktan sonra verilebilir. Yapılacak değerlendirmede; belirlenen kusur, aksaklık ve eksikliğin mevzuata açıkça bir aykırılık teşkil edip etmediği, mezkur Yönetmelik hükümleri uyarınca belirlenen denetleme elemanları tarafından ve anılan Yönetmelikte belirtilen denetim kapsamında tespit edilip edilmediği ile yatırım veya işletme hakkında yapılması önerilen işlemin açıkça belirtilip belirtilmediği dikkate alınır.

(3) Cezalardaki bir yıllık sürenin hesabında, ilk cezanın tebliğ tarihi, izleyen cezaların ise cezayı gerektiren fiil veya fiillerin tespit tarihi esas alınır.

(4) Turizm yatırımı ve işletmelerinde yapılan tespitler çerçevesinde ceza uygulanmasını gerektiren hallerde, kusur, aksaklık ve eksikliğin idarece tespit edildiği tarih esas alınır.

(5) Uygulanmış olan uyarma cezasının tebliğ tarihinden itibaren bir yılın sonunda tekrar uyarma cezasını gerektirecek fiil veya fiillerin tespiti halinde, Kanun'un 33'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz ve tespit edilen kusur, aksaklık ve eksiklikler için uyarma cezası verilir.

(6) Ceza tebligatına ilişkin işlem tamamlanmadan farklı bir hususa ilişkin yeni bir cezanın uygulanmasını gerektiren hallerde tebligatın yapılması beklenmeden yeni ceza veya cezalar uygulanır.

(7) Bir denetim raporuyla birden fazla cezanın uygulanmış olması halinde, ceza sicili açısından işletme, bir ceza almış olarak değerlendirilir.

(8) Kamu kurum ve kuruluşlarının, Bakanlıktan belgeli işletmelerde yaptıkları tespitler sonucunda, idari yaptırım uygulamaları nedeniyle işletmelere uygulanacak cezalarda, evrakın Bakanlığa giriş yaptığı tarihten önceki bir yıl içinde yapılan tespitler dikkate alınır. Bu cezalarda, idari yaptırıma ilişkin tespit yapıldığı tarihteki ceza hükümleri ve miktarları uygulanır.

(9) İlgili birim tarafından cezaların etkin bir şekilde takibinin sağlanması bakımından; turizm yatırımı ve işletmesi belgeli her bir tesis için, cezaların tayin edildiği tutanak tarihleri ile ceza tebliğ tarihlerini de içerecek şekilde bilgisayar ortamında ve tesis dosyalarında ceza sicili tutulur.

Uyarma cezası

MADDE 6 – (1) Turizm yatırımı ve işletmelerinin idare ve işletmelerinde görülecek kusur, aksaklık ve eksiklikler için, belge sahibine Bakanlıkça veya denetim elemanlarınca uyarma cezası verilir.

(2) Kanuna göre Bakanlıkça veya denetim elemanlarınca verilen uyarma cezası kesindir.

İdari para cezaları

MADDE 7 – (1) İdari para cezaları, Kanunun 33 üncü maddesinde belirtilen durumlarda ve miktarlarda uygulanır.

(2) İdari para cezasını gerektiren nedenler ve uygulanacak ceza, denetim raporu ile belirlenir. Anılan rapor ve idari yaptırım karar tutanağı 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu uyarınca ilgiliye tebliğ edilir.

(3) Uygulanan idari para cezaları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde işletmeler tarafından muhasebe yetkilisi mutemetlerine ve muhasebe birimlerine (merkez muhasebe birimi, mal müdürlükleri veya defterdarlık muhasebe müdürlükleri) ödenir. Bir aylık süre, cezanın tebliğ tarihinde başlar.

(4) On beş günlük süre içinde yargı yoluna başvurulmaksızın ödenen cezalar, işletmeciden cezanın dörtte üçü oranında tahsil edilir. Ödemeye ilişkin belgelerin bir sureti ödemeyi takip eden on beş gün içinde Bakanlığa intikal ettirilir.

(5) İdari para cezasının kesinleşmesine rağmen ödenmemesi halinde, cezanın 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmesi için denetim raporu, idari yaptırım karar tutanağı ve tebliğ alındısı Bakanlıkça ilgili vergi dairesine gönderilir.

Belge iptali cezası

MADDE 8 – (1) Turizm yatırımı ve turizm işletmesi belgesi, Kanunun 34 üncü maddesinde belirtilen hallerde Bakanlıkça iptal edilir. İptal kararı, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak ilgiliye tebliğ edilir.

Dava açılması

MADDE 9 – (1) İdari yaptırım kararına karşı, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca Sulh Ceza Mahkemesine, belge iptali işlemine karşı ise 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uyarınca İdare Mahkemesine başvurulabilir.

(2) İdare mahkemesine başvurulması halinde, mahkemenin esasa veya yürütmenin durdurulması kararının sonucuna göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan Yönetmelik

MADDE 10 – (1) 20/11/1998 tarihli ve 23529 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Turizmi Teşvik Kanununun Cezai Hükümlerinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.

[R.G. 15 Ekim 2008 – 27025]

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararları

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

İdarî yargı hâkim adayının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 23/9/2008 tarihinde yapılan ad çekme sonucuna göre, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13. maddesi gereğince atanmasına ilişkin Kararname aşağıda gösterilmiştir.

KARAR: 23/9/2008/516

İdari Yargı Hâkim Adayı;

8. derecenin 1. kademesi (660+1300 gösterge ile)

Ankara İdari Yargı Hâkim Adayı 107147 Özden BOYACIOĞLU, Kırıkkale İdare Mahkemesi Üyeliğine,

Ad çekme usulü ile naklen atanmıştır.

[R.G. 17 Ekim 2008 – 27027]

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

Adlî yargı hâkim ve savcı adaylarının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 24/9/2008 tarihinde yapılan ad çekme sonucuna göre, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13. maddesi gereğince atanmalarına ilişkin Kararname aşağıda gösterilmiştir.

K A R A R : 24.09.2008/518

ADLİ YARGI HÂKİM VE SAVCI ADAYLARI;

3. derecenin 1. kademesi (1020+3000 gösterge ile)

1 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119732 Taner GÜLŞEN Gülnar Hâkimliğine,

4. derecenin 1. kademesi (915+2300 gösterge ile)

2 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119725 Özgür DUMAN Narman Hâkimliğine,

3 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119809 Mahmut DOĞAN Cide Hâkimliğine,

4. derecenin 2. kademesi (950+2300 gösterge ile)

4 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119437 Volkan HAS Reşadiye Cumhuriyet Savcılığına,

5. derecenin 1. kademesi (835+2200 gösterge ile)

5 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119446 Muhammet TOPALOĞLU Ağın Cumhuriyet Savcılığına,

6 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119731 Yahya Kemal AKSU Bayat Hâkimliğine,

5. derecenin 2. kademesi (865+2200 gösterge ile)

7 - Adıyaman Adli Yargı Hâkim Adayı, 93911 Orhan GÜL Kumru Hâkimliğine,

8 - Eskişehir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119827 Barış KILIÇ'ın Mutki Cumhuriyet Savcılığına,

6. derecenin 1. kademesi (760+1600 gösterge ile)

- 9 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119821 Ferda BEDER Kargı Hâkimliğine,
6. derecenin 2. kademesi (785+1600 gösterge ile)
10 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 96577 Ümit Murat ÜLKER Mesudiye Cumhuriyet Savcılığına,
11 - Batman Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119318 Zeki YÜKSEL Beydağ Cumhuriyet Savcılığına,
7. derecenin 1. kademesi (705+1500 gösterge ile)
12 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119723 Mevlüt SARIGÜL Dargeçit Cumhuriyet Savcılığına,
13 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119724 Gökhan BOYRAZ Türkeli Hâkimliğine,
14 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119818 İbrahim Halil UĞURLU Özalp Hâkimliğine,
15 - Yozgat Adli Yargı Hâkim Adayı, 107064 İlker AKKAŞ Yığılca Hâkimliğine
8. derecenin 1. kademesi (660+1300 gösterge ile)
16 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 104669 Özer ÇİLOĞLU Mazgirt Hâkimliğine,
17 - Mersin Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 107054 Muhammet BARUT Sivash Cumhuriyet Savcılığına,
18 - Eskişehir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 107420 Atilla ÖNTAŞ Gündoğmuş Cumhuriyet Savcılığına,
19 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 109792 Ahmet MOLLAMAHMUTOĞLU Sarıveliler Hâkimliğine,
20 - Amasya Adli Yargı Hâkim Adayı, 110518 Özge ŞENYÜRÜR KÖSEOĞLU Altınözü Hâkimliğine,
21 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 113396 Yalçın MERCAN Çatak Hâkimliğine,
22 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 115027 İbrahim KORKMAZ Fethiye Cumhuriyet Savcılığına,
23 - Üsküdar Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118838 Burhan GÖRGÜLÜ Alanya Cumhuriyet Savcılığına,
24 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118839 Ramazan SÖYLER Arapgir Cumhuriyet Savcılığına,
25 - Bakırköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 118841 Emel ÇALIŞKAN Çameli Hâkimliğine,
26 - Kocaeli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118842 Taşkın OKUR Sultandağı Cumhuriyet Savcılığına,
27 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118843 İsmail DEMİR Ulus Cumhuriyet Savcılığına,
28 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118844 Seda ÇOBANOĞLU Seben Hâkimliğine,
29 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118845 Semra AKYÜREK Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığına,
30 - Aydın Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118846 Özlem YAMAN Dinar Cumhuriyet Savcılığına,
31 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118847 Cevat ÖZDEMİR Sütçüler Cumhuriyet Savcılığına,
32 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118848 Seçkin KOÇER Bucak Cumhuriyet Savcılığına,
33 - Kırıkkale Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118849 Haydar SEYFİ Delice Cumhuriyet Savcılığına,
34 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118850 Tayyip EROĞLU Çiçekdağı Cumhuriyet Savcılığına,
35 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118851 Mehmet AYDIN Sason Hâkimliğine,
36 - Uşak Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118853 İsmail Gökhan ORMAN Karaman Cumhuriyet Savcılığına,
37 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 118854 Gülay TUNÇ Solhan Hâkimliğine,

- 38 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118855 Ömer Emre YILMAZ Burhaniye Cumhuriyet Savcılığına,
- 39 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118856 Abdullah UÇAR Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına,
- 40 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118857 Abdullah Altuğ APDİK Korgan Hâkimliğine,
- 41 - Uşak Adli Yargı Hâkim Adayı, 118858 Ebru ÇÜMEN Şavşat Hâkimliğine,
- 42 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118859 Mehmet Gökhan PEHLİVAN Kurşunlu Hâkimliğine,
- 43 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118860 Hidayet KANDEMİR Bozyazı Cumhuriyet Savcılığına,
- 44 - Bitlis Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118861 Mehmet Halil YILDIZ Dazkırı Cumhuriyet Savcılığına,
- 45 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118862 Cafer KÜÇÜKKARACA Çamlıhemşin Cumhuriyet Savcılığına,
- 46 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118863 Nuh GÜLER Refahiye Cumhuriyet Savcılığına,
- 47 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118864 Özlem ALAGÖZ Kahramanmaraş Hakimliğine,
- 48 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118865 Şener GÜLMEDİ Yahyalı Cumhuriyet Savcılığına,
- 49 - Çorum Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118866 Hasan UÇAK Yenice (Çanakale) Cumhuriyet Savcılığına,
- 50 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118867 İbrahim ŞEKER Turgutlu Cumhuriyet Savcılığına,
- 51 - Samsun Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118868 Ahmet CÖMERT Kastamonu Cumhuriyet Savcılığına,
- 52 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118869 Sinan DURSUN Pervari Cumhuriyet Savcılığına,
- 53 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118870 Mutlu BULUT Azdavay Cumhuriyet Savcılığına,
- 54 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118871 Gülbahar CÖMERT Nazımiye Cumhuriyet Savcılığına,
- 55 - Karabük Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118872 Yunus Emre AKÇA Korgan Cumhuriyet Savcılığına,
- 56 - Kayseri Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118874 Hüseyin Abdullah AYTEKİN Ereğli (Zonguldak) Cumhuriyet Savcılığına,
- 57 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 118875 Özlem ÜNAL Bozcaada Hâkimliğine,
- 58 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118876 Basri ALAGÖZ Kahramanmaraş Cumhuriyet Savcılığına,
- 59 - Üsküdar Adli Yargı Hâkim Adayı, 118877 Gülsüm GÜMÜŞ GÖRGÜLÜ Alanya Hâkimliğine,
- 60 - Üsküdar Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118878 Cehdi Cihan SEZEN Kulp Cumhuriyet Savcılığına,
- 61 - Kayseri Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118879 Murat KÖKSAL Araç Cumhuriyet Savcılığına,
- 62 - Denizli Adli Yargı Hâkim Adayı, 118881 Müyesser KARAGÖZ Andırın Hâkimliğine,
- 63 - Manisa Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118882 Sedat OKULMUŞ Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına,
- 64 - Malatya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118883 Abdulmutalip ÖZASLAN Niğde Cumhuriyet Savcılığına,

- 65 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118884 Turgay SEKMEN Kumluca Hâkimliğine,
66 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118885 Cemil KÜÇÜKBAŞOL Karacasu Hâkimliğine,
67 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118886 Ferruh AKYÜZ Araç Hâkimliğine,
68 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118887 Mehmet ŞENLİKÇİ Kozluk Cumhuriyet Savcılığına,
69 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118888 Duran POLAT Dursunbey Hâkimliğine,
70 - Aksaray Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118889 Mahmut KENANOĞLU Ulubey (Uşak) Cumhuriyet Savcılığına,
71 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118891 Mustafa ALYÖRÜK Derik Hâkimliğine,
72 - Fethiye Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118892 Ahmet Mahir DOĞAN Yığılca Cumhuriyet Savcılığına,
73 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118893 Süleyman KUYUMCU Eşme Hâkimliğine,
74 - Sakarya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118895 Zafer AYDÖN Keşan Cumhuriyet Savcılığına,
75 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118896 Ahmet ÖZKAN Ulubey (Ordu) Hâkimliğine,
76 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118897 Evren ÖZMEN Bergama Cumhuriyet Savcılığına,
77 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118898 Fuat SAATÇIOĞLU Güroymak Hâkimliğine,
78 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118900 Gizem ÖZCAN BİRŞEN Milâs Cumhuriyet Savcılığına,
79 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118901 İbrahim BOZDAĞ Sütçüler Hâkimliğine,
80 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118902 Ebru AĞYEL Ortaköy Cumhuriyet Savcılığına,
81 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118903 Pelin DAYIOĞLU Kavak Hâkimliğine,
82 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118904 Hacer Onur ERAY Kofçaz Cumhuriyet Savcılığına,
83 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118905 Ali AKTAŞ Sakarya Cumhuriyet Savcılığına,
84 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118906 Engin YILDIRIMER Muradiye Hâkimliğine,
85 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118907 Adnan ŞİMŞEK Bozkır Hâkimliğine,
86 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118908 Fatma Burcu NACAR Durağan Hâkimliğine,
87 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118909 Halil ÜNLÜ Şemdinli Hâkimliğine,
88 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118910 Veli DÖKME Salıpazarı Cumhuriyet Savcılığına,
89 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118911 Makbule KARADAĞLI Selendi Cumhuriyet Savcılığına,
90 - Muğla Adli Yargı Hâkim Adayı, 118912 Sevim TÜRKER Divriği Hâkimliğine,
91 - Akhisar Adli Yargı Hâkim Adayı, 118913 Dilek YILMAZ Suruç Hâkimliğine,
92 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118914 Mehmet Raşit NAS Kiğı Hâkimliğine,
93 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118916 Elif CENGİZ Sinanpaşa Hâkimliğine,
94 - Bafra Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118917 Faruk KARCI Biga Cumhuriyet Savcılığına,
95 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118918 Raziye BAL Kale Cumhuriyet Savcılığına,
96 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118919 Demet GÜZELTAŞ Beşikdüzü Hâkimliğine,

- 97 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118920 Mustafa Kemal ÇETİN Çayıralan Cumhuriyet Savcılığına,
- 98 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118921 Utku ÖZDEMİR Kozaklı Cumhuriyet Savcılığına,
- 99 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118922 Tacettin KABATEPE Tokat Cumhuriyet Savcılığına,
- 100 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118923 Gülbeyaz ÇOLAK Kangal Hâkimliğine,
- 101 - Üsküdar Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118924 Onur ÜZGÜL Şavşat Cumhuriyet Savcılığına,
- 102 - Aksaray Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118925 Ramazan ERTUNÇ İdil Cumhuriyet Savcılığına,
- 103 - Kadıköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 118926 Şelale CİĞERLİ Mutki Hâkimliğine,
- 104 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118927 Hicran ABLAK Çermik Hâkimliğine,
- 105 - Ankara Adli Yargı Hakim Adayı, 118928 Birsen KARATEKE Yozgat Hâkimliğine,
- 106 - Muğla Adli Yargı Hâkim Adayı, 118929 Mihriban İNTEPE Lüleburgaz Hâkimliğine,
- 107 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118930 Hüseyin KAÇOĞLU Gölköy Cumhuriyet Savcılığına,
- 108 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118931 Ezgi Burcu ÇALIŞKAN Nurdağı Hâkimliğine,
- 109 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118932 Hakan YÜKSEL Gürgentepe Cumhuriyet Savcılığına,
- 110 - Ebistan Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118933 Hasan DOĞAN Maden Cumhuriyet Savcılığına,
- 111 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118946 Esra GÜLSOY Rize Cumhuriyet Savcılığına,
- 112 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118948 Mehmet ÇELİK Gökçada Cumhuriyet Savcılığına,
- 113 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118949 Emine YALGIN Hanak Hâkimliğine,
- 114 - Bakırköy Adli Yargı Hakim Adayı, 118950 Erdal BİRŞEN Milâs Hâkimliğine,
- 115 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118951 Mustafa ÖZDEN Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığına,
- 116 - Kartal Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118952 Murat ÖZMEK Karabük Cumhuriyet Savcılığına,
- 117 - Oltu Adli Yargı Hâkim Adayı, 118953 Ayşe ATİLLA Aralık Hâkimliğine,
- 118 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118954 Ahmet TAKCI Salihli Cumhuriyet Savcılığına,
- 119 - Erzincan Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118956 Gökhan TEKİN Uludere Cumhuriyet Savcılığına,
- 120 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118957 Caner BABALOĞLU Nazilli Cumhuriyet Savcılığına,
- 121 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118959 Kemal KÖÇER Ahlat Cumhuriyet Savcılığına,
- 122 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118960 Ruveyda BAYAR Kıbrısık Hâkimliğine,
- 123 - Kadıköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 118961 Mehmet ÖZKAN Alucra Hâkimliğine,
- 124 - Üsküdar Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118962 Mehmet OĞRAŞ Dört Yol Cumhuriyet Savcılığına,
- 125 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118963 Zeki TOPALOĞLU Çamlıyayla Cumhuriyet Savcılığına,

- 126 - Sincan Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118964 Mehmet Ali AYDIN Senirkent Cumhuriyet Savcılığına,
- 127 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118965 Pınar GEZER Hizan Cumhuriyet Savcılığına,
- 128 - Adana Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118966 Gül TÜRKOĞLU Reşadiye Cumhuriyet Savcılığına,
- 129 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118967 Ayşegül KARATURNA Gölpaazarı Hâkimliğine,
- 130 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118968 Ali ARSLAN Bahçe Cumhuriyet Savcılığına,
- 131 - Kartal Adli Yargı Hâkim Adayı, 118970 Melek Serap KARA İhsaniye Hâkimliğine,
- 132 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118971 Günce COŞAR Ardanuç Cumhuriyet Savcılığına,
- 133 - Rize Adli Yargı Hâkim Adayı, 118972 Yasemin KOPUZ Bahçe Hâkimliğine,
- 134 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118973 Hilal SARI Ahlat Hâkimliğine,
- 135 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118974 Fatih BAKAN Devrekâni Hâkimliğine,
- 136 - Muğla Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118975 Erdem Onur YÖRÜKOĞLU Tosya Cumhuriyet Savcılığına,
- 137 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118976 Hasan ULUBEYLİ Kovancılar Hâkimliğine,
- 138 - Bursa Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118977 Mustafa EKEN Pülümür Cumhuriyet Savcılığına,
- 139 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118979 Fatma Zehra ÇİĞTAY Güney Hâkimliğine,
- 140 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118981 Nurdan ÜNAL Yazıhan Hâkimliğine,
- 141 - Eskişehir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118982 Serap EKİN KALELİ Selendi Cumhuriyet Savcılığına,
- 142 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118983 Orhan ŞAHİN Lice Hâkimliğine,
- 143 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118986 Ümit ŞENSES Besni Hâkimliğine,
- 144 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 118987 Cuma Emre CEYHAN Azdavay Hâkimliğine,
- 145 - Bursa Adli Yargı Hâkim Adayı, 118988 Salih UÇAR Uludere Hâkimliğine,
- 146 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118989 Hatice CEYLAN Çorum Hâkimliğine,
- 147 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118990 Eyüp KARA Van Cumhuriyet Savcılığına,
- 148 - Aydın Adli Yargı Hâkim Adayı, 118991 Gökhan KURT Kocaali Hâkimliğine,
- 149 - Trabzon Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118993 Bülent GÖKTOPAL Feke Cumhuriyet Savcılığına,
- 150 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118995 Doğan SEFER Araç Cumhuriyet Savcılığına,
- 151 - Batman Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118996 Çetin KÜÇET Köprübaşı Cumhuriyet Savcılığına,
- 152 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118997 Ertuğrul SEZER Osmaniye Hâkimliğine,
- 153 - Tekirdağ Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 118998 Erkan IŞIK Bayat Cumhuriyet Savcılığına,
- 154 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 118999 Yusuf ZAR Erfelek Hâkimliğine,
- 155 - Aydın Adli Yargı Hâkim Adayı, 119000 Münüse Vildan GÜLLE Salıpazarı Hâkimliğine,
- 156 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119001 Osman DURDU Karlıova Cumhuriyet Savcılığına,

- 157 - Sivas Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119003 Öznur ÇERİK Küre Cumhuriyet Savcılığına,
- 158 - Erzurum Adli Yargı Hâkim Adayı, 119004 Elif (GÖKDEMİR) KARAGÖZ Çameli Hâkimliğine,
- 159 - Giresun Adli Yargı Hakim Adayı, 119005 Gülşah KABLAN ŞEN Gökşun Hâkimliğine,
- 160 - Mersin Adli Yargı Hâkim Adayı, 119006 Hikmet BULUT Kovancılar Hâkimliğine,
- 161 - Kartal Adli Yargı Hâkim Adayı, 119007 Orhan MOR Yunak Hâkimliğine,
- 162 - Kartal Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119008 Gülten (KILINÇ) ÇETİNKAYA Dikili Cumhuriyet Savcılığına,
- 163 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119009 Burhan TEMTEK Tutak Cumhuriyet Savcılığına,
- 164 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119011 İbrahim ÇOBAN Kurucasıle Cumhuriyet Savcılığına,
- 165 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119012 Hacı Serhat KARSLI Ödemiş Cumhuriyet Savcılığına,
- 166 - Alaşehir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119013 Hakan ÇAKIROĞLU Mazıdağı Hâkimliğine,
- 167 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119014 Ömer Faruk ALTIN Kozaklı Cumhuriyet Savcılığına,
- 168 - Elazığ Adli Yargı Hâkim Adayı, 119015 Selçuk DEMİRTAŞ Artova Hâkimliğine,
- 169 - Aydın Adli Yargı Hâkim Adayı, 119016 Volkan ÇETİNKAYA Dikili Hâkimliğine,
- 170 - Aydın Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119017 Simge ERKAN ERAYDIN Akhisar Cumhuriyet Savcılığına,
- 171 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119019 Tuğan SARICA Eski Cumhuriyet Savcılığına,
- 172 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119020 Kemal ÇAVDAR Patnos Hâkimliğine,
- 173 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119021 Maide HARMANDA Sorgun Hâkimliğine,
- 174 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119023 Cennet ŞEN Çamardı Hâkimliğine,
- 175 - Bursa Adli Yargı Hâkim Adayı, 119024 Sevgi GÜZELDAL KÖSE Karakoçan Hâkimliğine,
- 176 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119025 Gülnur İNANIR Sinop Cumhuriyet Savcılığına,
- 177 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119026 Aysel KARAÇOCUK Şirvan Cumhuriyet Savcılığına,
- 178 - Diyarbakır Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119027 Mehmet ERTEN Kargı Cumhuriyet Savcılığına,
- 179 - Gaziantep Adli Yargı Hâkim Adayı, 119028 Vakkas Sait DİKMEN Kelkit Hâkimliğine,
- 180 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119029 Serdal ÖZTÜRK Yavuzeli Cumhuriyet Savcılığına,
- 181 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119030 Muazzez KANDIRAN Hilvan Hâkimliğine,
- 182 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119031 Serdar ÇÖMETEN Ulubey (Uşak) Cumhuriyet Savcılığına,
- 183 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119032 Semih KARABULUT Yavuzeli Cumhuriyet Savcılığına,
- 184 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119033 Mehmet YILDIZ Nurdağı Cumhuriyet Savcılığına,

- 185 - Muğla Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119035 Barış İNTEPE Lüleburgaz Cumhuriyet Savcılığına,
- 186 - Antalya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119036 Gamze EKİM Gölbaşı (Adıyaman) Hâkimliğine,
- 187 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119037 Mehmet Ali TURGUTALP Şiran Cumhuriyet Savcılığına,
- 188 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119038 Muhammet TOPRAK Sarioğlan Cumhuriyet Savcılığına,
- 189 - Samsun Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119039 Burhan SAÇ Kelkit Cumhuriyet Savcılığına,
- 190 - Üsküdar Adli Yargı Hakim Adayı, 119040 İrem Çağdaş SANDIKÇI Fethiye Hâkimliğine,
- 191 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119041 Hasan ÇETİN Giresun Cumhuriyet Savcılığına,
- 192 - Ankara Adli Yargı Hakim Adayı, 119042 Hilal HANÇER ÖZMEN Bergama Hâkimliğine,
- 193 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119044 Halime BARUT İskilip Hâkimliğine,
- 194 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119045 İbrahim KOCA Çavdır Cumhuriyet Savcılığına,
- 195 - Ödemiş Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119046 Süleyman SARI Çelikhan Cumhuriyet Savcılığına,
- 196 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119047 Nuray ÇAYÖNÜ Ödemiş Hâkimliğine,
- 197 - Sivas Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119048 Fatih Seyfi MOROĞLU Şavşat Cumhuriyet Savcılığına,
- 198 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119049 Burcu AKKUŞ İnegöl Cumhuriyet Savcılığına,
- 199 - Çanakkale Adli Yargı Hâkim Adayı, 119050 Asiye KARAASLAN Hekimhan Hâkimliğine,
- 200 - Nevşehir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119051 Afet GÜLEN Adıyaman Cumhuriyet Savcılığına,
- 201 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119052 Ezgi Olga ÇAYHAN Marmaris Cumhuriyet Savcılığına,
- 202 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119053 Hüseyin Serkan YILDIZ Adilcevaz Cumhuriyet Savcılığına,
- 203 - Tekirdağ Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119054 Onur BUDAK Cide Cumhuriyet Savcılığına,
- 204 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119056 Zeynep ALSAÇ Kalkandere Hâkimliğine,
- 205 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119057 Sevil BOSTANCI Çatalzeytin Cumhuriyet Savcılığına,
- 206 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119059 Serkan DİNÇ Altıntaş Cumhuriyet Savcılığına,
- 207 - İstanbul Adli Yargı Hâkim Adayı, 119060 İzzet BALTA Osmancık Hâkimliğine,
- 208 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119061 Duygu KOÇYİĞİTOĞLU Göynücek Hâkimliğine,
- 209 - İstanbul Adli Yargı Hâkim Adayı, 119062 Soner ÇETİN Eleşkirt Hâkimliğine,
- 210 - Ankara Adli Yargı Hakim Adayı, 119063 Seher Gülnur ÜNGÖR YILDIRIM Yeşilova Hâkimliğine,
- 211 - Hatay Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119064 Zafer ERGÜN Başkale Cumhuriyet Savcılığına,
- 212 - Kayseri Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119065 Ömer Faruk NURSAÇAN Baykan Cumhuriyet Savcılığına,

- 213 - İzmir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119066 Kadir TAŞAR İkizce Cumhuriyet Savcılığına,
214 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119067 Ayşegül NOHUT (OKÇU) Gökçebey Hâkimliğine,
215 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119068 Şahin ALTUĞ Nazilli Cumhuriyet Savcılığına,
216 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119069 Erdem İNCE Çaykara Hâkimliğine,
217 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119070 Fikret BULUNTU Savur Cumhuriyet Savcılığına,
218 - Şanlıurfa Adli Yargı Hâkim Adayı, 119071 Mehmet Emin ELÇİ Meriç Hâkimliğine,
219 - Erzurum Adli Yargı Hâkim Adayı, 119072 İnan ÖZDOĞAN Dazkırı Hâkimliğine,
220 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119073 Gülşen SEZER Osmaniye Cumhuriyet Savcılığına,
221 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119074 Murat YILDIRIM Almus Cumhuriyet Savcılığına,
222 - Ereğli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119075 Umut YENİTÜRK Yenice (Karabük) Cumhuriyet Savcılığına,
223 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119076 Muhammed KARATEKE Yozgat Cumhuriyet Savcılığına,
224 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119077 Saim KUTLU Turgutlu Cumhuriyet Savcılığına,
225 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119078 Timur ÇADIRCI Seferihisar Cumhuriyet Savcılığına,
226 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119079 Kamil KARAGÖZ Hozat Cumhuriyet Savcılığına,
227 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119080 Buket ARI Gölyaka Cumhuriyet Savcılığına,
228 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119081 Cemil SANDIKÇI Fethiye Cumhuriyet Savcılığına,
229 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119082 Halil İbrahim SELÇUK Posof Hâkimliğine,
230 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119083 Serpil ATGIN Gökçebey Hâkimliğine,
231 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119084 Onur USTALİ Kelkit Cumhuriyet Savcılığına,
232 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119085 Abdulgani KÖKSAL Çardak Hâkimliğine,
233 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119086 Esra FAYDACI Nurhak Hâkimliğine,
234 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119087 Beyzanur ÇETİNKAYA Ortaköy Hâkimliğine,
235 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119088 Evrim ATAY Malatya Cumhuriyet Savcılığına,
236 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119089 Emel ÇELİK Manyas Cumhuriyet Savcılığına,
237 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119090 Mustafa Hayri TACIN Divriği Hâkimliğine,
238 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119091 Periha POLAT Keles Cumhuriyet Savcılığına,
239 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119092 Melih Serdar ÇAKIR Posof Hâkimliğine,

- 240 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119094 Yüksel GÜNARSLAN Şenkaya Cumhuriyet Savcılığına,
241 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119095 Aslıhan AKYILDIZ Korgan Cumhuriyet Savcılığına,
242 - Kocaeli Adli Yargı Hâkim Adayı, 119096 Ahmet PINAR Cide Hâkimliğine,
243 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119097 Esra Çiğdem PARILDAYAN Ulubey (Ordu) Hâkimliğine,
244 - Çarşamba Adli Yargı Hâkim Adayı, 119098 Serap ÖZTÜRK Akdağmadeni Hâkimliğine,
245 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119099 Erkan YILMAZ Çayıralan Hâkimliğine,
246 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119100 Özge KIRKDEVELİ Zara Cumhuriyet Savcılığına,
247 - Karşıyaka Adli Yargı Hâkim Adayı, 119101 Candan TOPGÜL Çorlu Hâkimliğine,
248 - Ünye Adli Yargı Hâkim Adayı, 119102 Köksal YAZICI Küre Hâkimliğine,
249 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119103 Arda DEVECİ Küre Cumhuriyet Savcılığına,
250 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119104 Seda KURTULUŞ Andırın Hâkimliğine,
251 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119105 Galip Mehmet PERK Sinanpaşa Cumhuriyet Savcılığına,
252 - Sivas Adli Yargı Hâkim Adayı, 119108 Özgür KARACA Kale Hâkimliğine,
253 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119109 Aydanur KABATEPE Tokat Hâkimliğine,
254 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119110 Kenan İbrahim ÇELİK Sarıveliler Cumhuriyet Savcılığına,
255 - Ağrı Adli Yargı Hâkim Adayı, 119112 Aslı CAYMAZ BİLGİN Bismil Hâkimliğine,
256 - Balıkesir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119113 Fatma YILDIRIM Ulaş Cumhuriyet Savcılığına,
257 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119114 Onur Önder KALKAN Hassa Cumhuriyet Savcılığına,
258 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119115 Şeyma KOÇER (AKGÜL) Bucak Hâkimliğine,
259 - Kocaeli Adli Yargı Hâkim Adayı, 119116 Murat KARABAY Muradiye Hâkimliğine,
260 - Kütahya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119117 İzzet FİDAN Tercan Hâkimliğine,
261 - Sivas Adli Yargı Hâkim Adayı, 119118 Gülşah KILIÇASLAN Besni Hâkimliğine,
262 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119119 Asu GÖZÜM Gurgentepe Hâkimliğine,
263 - Üsküdar Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119120 Necati KURÇENLİ Hozat Cumhuriyet Savcılığına,
264 - İzmir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119121 Tuğçe KILIÇ Bartın Cumhuriyet Savcılığına,
265 - Uşak Adli Yargı Hâkim Adayı, 119122 Yıldırım AVCI Pınarbaşı Hâkimliğine,
266 - Muğla Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119123 İsmail ARSLAN Tokat Cumhuriyet Savcılığına,
267 - Sakarya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119124 Deniz Ayça GERÇEK Bahçe Cumhuriyet Savcılığına,
268 - Rize Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119125 Muhammet Okan YÜZER Tomarza Cumhuriyet Savcılığına,
269 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119126 İbrahim KARADAĞ Bozkurt Hâkimliğine,
270 - Balıkesir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119127 Esra ONGUN Şefaatli Hâkimliğine,

271 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119128 Engin AYDOĞDU Çınar Cumhuriyet Savcılığına,
272 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119129 Ebru ÖNER TOSUN Pertek Hâkimliğine,
273 - Antalya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119130 Gökân GÜNAYDIN Adilcevaz Hâkimliğine,
274 - Kayseri Adli Yargı Hâkim Adayı, 119131 İsmail ÖZGÜL İspir Hâkimliğine,
275 - Yozgat Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119132 Orhan ÖZENTÜRK Araban Cumhuriyet Savcılığına,
276 - Konya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119133 Ömer YILDIRIM Yıldızeli Cumhuriyet Savcılığına,
277 - Çankırı Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119134 Zeynep ATAK Çaldıran Cumhuriyet Savcılığına,
278 - Üsküdar Adli Yargı Hâkim Adayı, 119135 Ferdi DEMİREL Uluborlu Hâkimliğine,
279 - Nazilli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119136 Yunus Emre ALTUN Yunak Cumhuriyet Savcılığına,
280 - İstanbul Adli Yargı Hâkim Adayı, 119137 Yakup YILDIRIM Pervari Hâkimliğine,
281 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119138 Selda ŞEREFİLİ Mesudiye Hâkimliğine,
282 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119139 Erhan OBUT Gaziantep Cumhuriyet Savcılığına,
283 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119140 Ferhat DEMİRCİ Sakarya Cumhuriyet Savcılığına,
284 - Sivas Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119141 İlyas ERDOĞAN Gölpazarı Cumhuriyet Savcılığına,
285 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119142 Durmuş YILMAZ Kiğı Cumhuriyet Savcılığına,
286 - Kırşehir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119143 Sultan KÖYSÜREN GENÇ Ulukışla Hâkimliğine,
287 - Adıyaman Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119144 Ahmet BAĞCI Gemlik Cumhuriyet Savcılığına,
288 - Karşıyaka Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119145 Ertuğrul CEYLAN Edremit Cumhuriyet Savcılığına,
289 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119146 Serhat SEÇEN Çekerek Hâkimliğine,
290 - Kahramanmaraş Adli Yargı Hâkim Adayı, 119147 Yusuf GÜVENEN Pınarbaşı Hâkimliğine,
291 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119148 Zeynep Nur KİRİK Karayazı Hâkimliğine,
292 - Denizli Adli Yargı Hâkim Adayı, 119149 Mahmut BİLGİN Yusufeli Hâkimliğine,
293 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119150 Burç Berkan ALP Gököy Hâkimliğine,
294 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119151 Ebubekir Koray KERİMOĞLU Başkale Cumhuriyet Savcılığına,
295 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119152 Serap COŞKUN Kozaklı Hâkimliğine,
296 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119153 Nurullah Zülkuf ALGÜL Sarız Cumhuriyet Savcılığına,
297 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119154 Engin KOÇ Mutki Hâkimliğine,
298 - Şanlıurfa Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119155 Ahmet AĞBULUT Bozcaada Cumhuriyet Savcılığına,
299 - Sivas Adli Yargı Hâkim Adayı, 119156 Dursun Fatih KAYMAZ Özalp Hâkimliğine,

- 300 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119157 Mehmet Emin ÇELİK Aşkale Hâkimliğine,
301 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119158 Sevgi FETTAHOĞLU Ulaş Hâkimliğine,
302 - Oltu Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119160 Recep AYDOĞDU Artova Cumhuriyet Savcılığına,
303 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119161 Mustafa EVĞÜN Beylikova Hâkimliğine,
304 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119162 Yusuf PAKIR Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına,
305 - Elbistan Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119163 Hasan ALTAY Gaziantep Cumhuriyet Savcılığına,
306 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119164 Şükriye ESEN Kurtalan Hâkimliğine,
307 - Bursa Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119165 İzzet KARDOĞAN Hafik Cumhuriyet Savcılığına,
308 - Konya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119166 Ahmet CORUK İhsaniye Cumhuriyet Savcılığına,
309 - Salihli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119167 Özcan YAVAŞ Torul Cumhuriyet Savcılığına,
310 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119168 İrfan ŞANCI Altıntaş Cumhuriyet Savcılığına,
311 - Kırklareli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119169 Erman GÜNER Doğanhisar Cumhuriyet Savcılığına,
312 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119171 Ömer Taha ONAT Göynük Cumhuriyet Savcılığına,
313 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119172 Saniye KAYKAÇ Akkuş Hâkimliğine,
314 - Kahramanmaraş Adli Yargı Hâkim Adayı, 119173 Ahmet Salih BAŞPINAR Refahiye Hâkimliğine,
315 - Manisa Adli Yargı Hâkim Adayı, 119174 Ceren (HEKİM) DEMİRCİ Sakarya Hâkimliğine,
316 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119175 Orhun TAŞKIN Alucra Hâkimliğine,
317 - Konya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119176 Mehmet ALAN Batman Cumhuriyet Savcılığına,
318 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119177 Orhan SÖNMEZ Erzurum Cumhuriyet Savcılığına,
319 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119178 Nebi KÜÇÜKBİLECI Tuzluca Hâkimliğine,
320 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119179 Engin ŞAFFAK Çamlıyayla Hâkimliğine,
321 - Nevşehir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119180 Aykut KOCATMAZ Yenice (Karabük) Hâkimliğine,
322 - Bakırköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 119181 Fatma AYBEY Varto Hâkimliğine,
323 - Vezirköprü Adli Yargı Hâkim Adayı, 119182 Kezban Gamze ÇAMPAŞALI Tufanbeyli Hâkimliğine,
324 - Kayseri Adli Yargı Hâkim Adayı, 119183 Derya BAĞCI ÖZMEN Çekerek Hâkimliğine,
325 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119184 Büşra Cinan KODAL KARAKUZU Pınarhisar Cumhuriyet Savcılığına,
326 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119185 Yahya TOSUN Kumru Cumhuriyet Savcılığına,
327 - Siirt Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119187 Mehmet Eser YILMAZ Gökçeada Cumhuriyet Savcılığına,

- 328 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119188 Pınar AKDOĞAN Manyas Cumhuriyet Savcılığına,
329 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119189 Medet ERKAPLAN Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına,
330 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119190 Enver BALTÜRK Eskipazar Cumhuriyet Savcılığına,
331 - Tarsus Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119192 Suzan SARIKAYA Suşehri Cumhuriyet Savcılığına,
332 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119193 Mahmut Emre TOPSAKAL Gölköy Hâkimliğine,
333 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119194 Burak YILMAZ Çukurca Cumhuriyet Savcılığına,
334 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119195 Semih ÇAYÖNÜ Ödemiş Cumhuriyet Savcılığına,
335 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119196 Ertuğrul YILMAZ Hüyük Hâkimliğine,
336 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119197 Seda GÜLHAN Karahallı Cumhuriyet Savcılığına,
337 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119198 Filiz KOZAK Şavşat Hâkimliğine,
338 - Kütahya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119199 Emre TURGUT Pülümür Hâkimliğine,
339 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119200 Emine (GÖKOĞLU) GÖK Boğazlıyan Hâkimliğine,
340 - Muğla Adli Yargı Hâkim Adayı, 119201 Demet DİREKSİZ Dicle Hâkimliğine,
341 - Sinop Adli Yargı Hâkim Adayı, 119202 Dilek AKÇAOĞLU Gündoğmuş Hâkimliğine,
342 - Konya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119204 Adalet YALÇIN Çermik Hâkimliğine,
343 - Adana Adli Yargı Hâkim Adayı, 119205 Fatma ATEŞ Kurucaşile Hâkimliğine,
344 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119206 Emel KARCI Biga Hâkimliğine,
345 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119207 Hacer AKMAN Orta Cumhuriyet Savcılığına,
346 - Akşehir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119208 Murat ORAN Mesudiye Cumhuriyet Savcılığına,
347 - Ünye Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119209 Barış BOLAT Karacabey Cumhuriyet Savcılığına,
348 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119210 Behiye Emel KOYUNCU Altınözü Cumhuriyet Savcılığına,
349 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119211 Mehmet Emin YALVAÇ Akçaabat Cumhuriyet Savcılığına,
350 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119212 Abuzer KELEPÇE Çorlu Cumhuriyet Savcılığına,
351 - Karşıyaka Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119213 Çağdaş TOPGÜL Çorlu Cumhuriyet Savcılığına,
352 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119214 Kubilay KOÇ Honaz Hâkimliğine,
353 - İstanbul Adli Yargı Hâkim Adayı, 119215 Fatma ÇAKMAK Selim Hâkimliğine,
354 - Kadıköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119216 Rahmetullah ŞAHSUVAROĞLU Düzce Cumhuriyet Savcılığına,
355 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119217 Yurdağül KOCA Taşlıçay Cumhuriyet Savcılığına,
356 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119218 Duygu ÇELEBİ Şirvan Hâkimliğine,
357 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119219 Latife Nazlı GÜVEN Gümüşhane Hâkimliğine,
358 - Giresun Adli Yargı Hâkim Adayı, 119220 Arif ATANIAN Hizan Hâkimliğine,

- 359 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119221 Onur KARA Bayat Hâkimliğine,
360 - Sincan Adli Yargı Hâkim Adayı, 119223 Öznur KAÇAR Bahçesaray Hâkimliğine,
361 - Alanya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119224 Alper YÜKSEL Selim Hâkimliğine,
362 - Bakırköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 119225 Şebnem KARAHASANOĞLU Darende Hâkimliğine,
363 - Antalya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119226 İlknur Sanem TORUN Kırıkhan Hâkimliğine,
364 - Antalya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119227 Dilek ÖZTÜRK Malatya Cumhuriyet Savcılığına,
365 - Denizli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119228 Ferit YAMER Serik Cumhuriyet Savcılığına,
366 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119229 Ahmet VURAL Bayat Cumhuriyet Savcılığına,
367 - Elazığ Adli Yargı Hâkim Adayı, 119230 Hakan BULUT İncehisar Hâkimliğine,
368 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119231 Meryem GÜNAY Reşadiye Hâkimliğine,
369 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119232 Mutlu İlker BELGİN Beytüşşebap Cumhuriyet Savcılığına,
370 - Konya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119233 Hacer KARABIYIK Hafik Hâkimliğine,
371 - Afyonkarahisar Adli Yargı Hâkim Adayı, 119234 Fatih ÇAY Mesudiye Hâkimliğine,
372 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119235 Ayşe Seda GÜLSEVEN Eflâni Hâkimliğine,
373 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119236 Alp Tekin YILDIRIM Nurdağı Cumhuriyet Savcılığına,
374 - Bafra Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119237 Yavuz Alp OFLU Yayladağı Cumhuriyet Savcılığına,
375 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119238 Fatma DORUK Sarıoğlan Hâkimliğine,
376 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119239 Yeşim EREN ÇARDAK Yeşilhisar Hâkimliğine,
377 - Sivas Adli Yargı Hâkim Adayı, 119240 Fatih AĞBABA Nurdağı Hâkimliğine,
378 - Mersin Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119241 Ahmet ÖZTÜRK İskenderun Cumhuriyet Savcılığına,
379 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119243 Nazlı KARABULUT Torul Hâkimliğine,
380 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119244 Kübra AKBULUT Eğil Hâkimliğine,
381 - Manisa Adli Yargı Hâkim Adayı, 119245 Nazan YALVAÇ Akçaabat Hâkimliğine,

382 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119246 Elif AKBAY Gelendost Hâkimliğine,
383 - İzmir Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119247 Mehmet BAKAÇ Lice Cumhuriyet Savcılığına,
384 - Boyabat Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119248 Hümeysra IŞIK Zara Cumhuriyet Savcılığına,
385 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119249 Serhat AKIN Akhisar Cumhuriyet Savcılığına,
386 - Kayseri Adli Yargı Hâkim Adayı, 119250 Ramazan KELEBEK Bahçe Hâkimliğine,
387 - Kartal Adli Yargı Hâkim Adayı, 119251 Özlem ÖZMEK Karabük Hâkimliğine,
388 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119252 Hasan KOCABAŞ Ovacık (Karabük) Hâkimliğine,

- 389 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119253 Engin ATAMAN Adıyaman Cumhuriyet Savcılığına,
390 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119254 Nusret TURAN Salıpazarı Hâkimliğine,
391 - Zonguldak Adli Yargı Hâkim Adayı, 119255 Mustafa YILDI Yayladağı Hâkimliğine,
392 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119256 Sinem SÖNMEZ Yenice (Çanakkale) Hâkimliğine,
393 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119257 Süreyya KÖSALI Manavgat Cumhuriyet Savcılığına,
394 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119258 Fadime ZENGİN YÜCESOY İdil Hâkimliğine,
395 - Trabzon Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119259 Abdurrahman HACISALIHOĞLU Kıbrısık Cumhuriyet Savcılığına,
396 - Seydişehir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119260 Ülkü ÇOBAN Senirkent Hâkimliğine,
397 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119261 Mevlüt CEYLAN Çorum Cumhuriyet Savcılığına,
398 - Kastamonu Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119262 Ahmet ASLAN Artova Cumhuriyet Savcılığına,
399 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119263 Zekeriya ATÇA Ovacık (Tunceli) Hâkimliğine,
400 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119264 Semra ÖZTEN Enez Cumhuriyet Savcılığına,
401 - Gaziantep Adli Yargı Hâkim Adayı, 119265 Fatoşcan AYDIN Tutak Hâkimliğine,
402 - Giresun Adli Yargı Hâkim Adayı, 119266 İbrahim YILDIRIM Zara Hâkimliğine,
403 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119267 İskender Okan ARAS Koyulhisar Cumhuriyet Savcılığına,
404 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119268 Nuri ŞAHİN Mihalgazi Hâkimliğine,
405 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119269 Nurhak BAYGÜL Tonya Hâkimliğine,
406 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119270 Fatma (BAHAR) ÖZKAN Gölyaka Hâkimliğine,
407 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119271 Fatih EKİNCİ Gölpazarı Cumhuriyet Savcılığına,
408 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119272 Mehmet KÜRKÇÜ Bozkır Hâkimliğine,
409 - Kocaeli Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119273 Dilber ATALAY Çamardı Cumhuriyet Savcılığına,
410 - Kütahya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119274 Ali ÇATAL Gerger Cumhuriyet Savcılığına,
411 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119275 Faruk Ramazan ÇELİK İncehisar Cumhuriyet Savcılığına,
412 - Bingöl Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119276 Behçet İŞLEK Erfelek Cumhuriyet Savcılığına,
413 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119277 Gökalp YALÇIN Marmaris Cumhuriyet Savcılığına,
414 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı, 119278 Çağlar ÖNCEL Eşme Hâkimliğine,
415 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119279 Nesrin KARAKUŞ Derinkuyu Hâkimliğine,
416 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119280 Ümit KARTLI Ovacık (Tunceli) Cumhuriyet Savcılığına,
417 - Dinar Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119281 Mustafa Kutsal KAYA Kastamonu Cumhuriyet Savcılığına,
418 - Mersin Adli Yargı Hâkim Adayı, 119282 Duygu AKAR Pütürge Hâkimliğine,

419 - Kütahya Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119283 Musa KASIMOĞLU Gelendost Cumhuriyet Savcılığına,
420 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119284 Şükran (GÜNDÜZ) KIRÇIÇEK Gülnar Cumhuriyet Savcılığına,
421 - Elbistan Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119285 Atilla AKGÜN Divriği Cumhuriyet Savcılığına,
422 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119286 Senem ATALAY Erbaa Hâkimliğine,
423 - Bursa Adli Yargı Hâkim Adayı, 119287 Orhan ŞAHNA Bozcaada Hâkimliğine,
424 - Elazığ Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119288 Abdusselam ESEN Manavgat Cumhuriyet Savcılığına,
425 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119290 Handan DAĞAŞAN Durağan Cumhuriyet Savcılığına,
426 - Kayseri Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119292 Mustafa İlhan ÖZTÜRK Ağlasun Cumhuriyet Savcılığına,
427 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119293 Teslime KAHRAMAN Boyabat Hâkimliğine,
428 - Mardin Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119294 Veysi KARAMAN Düzce Cumhuriyet Savcılığına,
429 - Adana Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119295 Ömer GÜNEN Karabük Cumhuriyet Savcılığına,
430 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119297 Eyüp ÖZER Ulus Hâkimliğine,
431 - Mersin Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119299 Halil DEPEDELEN Kavak Cumhuriyet Savcılığına,
432 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119300 Ersin SAĞLAM Aksaray Cumhuriyet Savcılığına,
433 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119301 Kiraz KOYUNCU Mazgirt Cumhuriyet Savcılığına,
434 - Bakırköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 119319 Bedir FİDAN Taraklı Hâkimliğine,
435 - Kars Adli Yargı Hâkim Adayı, 119353 Sezgi TANRIKULU İkizce Hâkimliğine,
436 - Antalya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119354 Rahime TEZCAN Kulp Hâkimliğine,
437 - Gaziantep Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119355 Murat TAŞDELEN Saimbeyli Cumhuriyet Savcılığına,
438 - Mersin Adli Yargı Hâkim Adayı, 119356 Fikret Başak ÖZTÜRK İskenderun Hâkimliğine,
439 - Kadıköy Adli Yargı Hâkim Adayı, 119357 İbrahim AKBULUT Çiftlik Hâkimliğine,
440 - Malatya Adli Yargı Hâkim Adayı, 119358 Abdulvahap KILINÇ Harran Hâkimliğine,
441 - Ankara Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119359 Cem SAKLICA Nurhak Cumhuriyet Savcılığına,
442 - Mersin Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119372 Cumaali KARADENİZ Devrekani Cumhuriyet Savcılığına,
443 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119373 Ersan KUZGUN Hassa Hâkimliğine,
444 - İstanbul Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119374 Hüseyin MUŞUL Ulubey (Ordu) Cumhuriyet Savcılığına,
445 - Uşak Adli Yargı Hâkim Adayı, 119375 Şerife (BEKİŞ) GÜNEŞLEYİCİ Bulanık Hâkimliğine,
446 - Ağrı Adli Yargı Hâkim Adayı, 119447 Emine GENCER Gördes Hâkimliğine,
447 - Manisa Adli Yargı Hâkim Adayı, 119521 Oğuz BELEK Çıldır Hâkimliğine,
448 - Bakırköy Adli Yargı Cumhuriyet Savcı Adayı, 119664 Sümeyra ÇETİN Lüleburgaz Cumhuriyet Savcılığına,
8. derecenin 2. kademesi (675+1300 gösterge ile)

449 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 100325 Fatih AKYOL Ahlat Hâkimliğine,
450 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı, 119438 Üzeyir KOÇAK Tomarza
Hâkimliğine,

Ad çekme usulü ile naklen atanmışlardır

[R.G. 17 Ekim 2008 – 27027]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

OSMANOĞLU/Türkiye Davası*

Başvuru No. 48804/99

Strazburg

24 Ocak 2008

İKİNCİ DAİRE

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 48804/99 başvuru numaralı davanın nedeni Kürt kökenli T.C. vatandaşı Muhyettin Osmanoğlu'nun ("başvuran") Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na ("Komisyon") 25 Eylül 1996 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") eski 25. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Başvuran, AIHM önünde, Londra'da bulunan Kürt İnsan Hakları Projesi'ne bağlı avukatlar Mark Muller, Tim Otty, Kerim Yıldız ve Lucy Claridge ile Diyarbakır Barosu'na bağlı avukatlar Reyhan Yalçındağ, Aygül Demirtaş ve Selahattin Demirtaş tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran Muhyettin Osmanoğlu 1942 doğumludur ve Diyarbakır'da ikamet etmektedir. 1968 doğumlu olan Atilla Osmanoğlu'nun babasıdır. Atilla, iddiaya göre, 25 Mart 1996 tarihinde polis tarafından gözaltına alınmış ve daha sonra ortadan kaybolmuştur.

A. Giriş

Dava olayları taraflar arasında ihtilafıdır ve ayrı olarak sunulacaktır.

Başvuran tarafından sunulduğu şekliyle dava olayları aşağıda yer alan B Kısmı'nda ortaya konmuştur. Hükümet'in dava olaylarına ilişkin görüşleri C Kısmı'nda özetlenmiştir. Taraflarca sunulan, belgelere dayanan deliller D Kısmı'nda özetlenmiştir.

B. Başvuranın dava olaylarına ilişkin görüşleri

Başvuran emekli bir devlet memurudur. Bu başvuruya yol açan olayların gerçekleştiği dönemde, başvuran ve ailesi Diyarbakır'da yaşamaktaydılar ve burada başvuranın oğlu Atilla, başvuranın sahibi olduğu toptan satış yapan bir bakkal dükkanı işletmekteydi. Başvuran ve ailesi, Diyarbakır'dan önce, yakın mesafedeki Hazro ilçesinde yaşamaktaydılar ve başvuran burada devlet memuru olarak görev yapmaktaydı. Şubat 1992'de, oğlunun bir polis memuru tarafından tehdit edilmesinden sonra başvuran ve ailesi Diyarbakır'a taşınmışlardır.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir. 1994 tarihinde, başvuran, 28 gün süreyle tutuklu bulundurulmuş ve tutukluluğu sırasında kötü muameleye tabi tutulmuştur. Daha sonra, hakkındaki suçlamalardan beraat etmiştir.

25 Mart 1996 tarihinde, saat 11:00 sıralarında, başvuran dükkana gelmiş ve iki adamın Atilla'yı dükkandan dışarı çıkardıklarını görmüştür. Adamlardan bir tanesi sarışın, uzun boylu ve sakalsızdı ve saç kesimi "Amerikan tıraşı" şeklindeydi. İkinci adam, tıknaz, orta boylu ve esmerdi. Adamlar silahlilardı ve telsiz taşıyorlardı.

İki adam başvurana polis memurları olduklarını ve oğlunu emniyet müdürlüğünde kantin hizmeti sağlamaya yönelik sözleşme teklifinde bulunabilmesi için emniyet müdürlüğüne götürdüklerini söylemişlerdir. Adamlar, ayrıca, yanlarına bir kutu şeker ve bir kilo çay almışlardır. İki adam, başvurana Atilla'yı yaklaşık yarım saat içinde geri getireceklerini söyleyince ve Atilla da bunu doğrulayınca, başvuran, müdahale etmemeye karar vermiştir. Başvuran, Atilla'nın, içinde iki yolcunun daha bulunduğu bir arabaya götürüldüğünü görmüştür. Komşu dükkan sahipleri de iki adamın Atilla'yı yanlarında götürüşüne tanık olmuşlardır.

Aynı iki adam daha önce dükkana gelmişler ve kantinden geldiklerini belirtip Atilla'dan kendileriyle gelmesini istemişlerdir. Atilla gitmeyi reddedince, iki adam yaklaşık bir saat dükkanda oturmuş ve üç telefon görüşmesi yapmışlardır. Atilla, adamların şifreli konuşmaları nedeniyle bu telefon görüşmelerini anlamadığını belirtmiştir. Atilla o akşam başvurana bu olayı anlattığında, olay hakkında endişeliydi.

25 Mart 1996 akşamı Atilla geri dönmeyince, başvuran, onun gözaltına alındığını düşünmüştü. Ertesi gün, Valiliğe ve Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurmuştur. Aynı Savcı'ya 29 Mart ve 1, 9 ve 19 Nisan tarihlerinde yine başvurmuştur. 16 Mayıs 1996 tarihinde, başvuran bir kez daha Valiliğe başvurmuştur.

Başvuran, 1 Nisan 1996 tarihli dilekçesine, Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı'ndan yanıt almıştır. Savcı, başvuranın oğlunun isminin gözaltı kayıtlarında yer almadığını ifade etmiştir.

Haziran 1996'da, başvuran, dilekçeleri ile ilgili olarak Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne çağırılmıştır. Sunduğu ifade ve şikayet, 1996/4041 ön dosya numarası altında dosyalanmıştır. Valiliğe yaptığı başvuru hakkında, başvurana, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Cinayet Masası ile irtibata geçmesi söylenmiştir. Başvuran, söz konusu merciye mektup ile başvurmuş; ancak, bölgede bulunan kimliği belirlenememiş birkaç cesedi teşhis etmesi talebi dışında bir yanıt almamıştır.

Son olarak, davanın kabuledilebilirliğine ve esasına ilişkin Hükümet görüşlerine yanıt olarak AİHM'ye sunduğu görüşlerinde, başvuran, 4 Temmuz 2005 tarihinde *Özgür Gündem* gazetesinde yayınlanan ve iddiaya göre JİTEM (Jandarma İstihbarat Terörle Mücadele) eski üyesi olan Abdülkadir Aygan tarafından yapılan ve oğlu Atilla'nın kaçırılmasını ve daha

sonra öldürülmesini anlatan sözde itirafın ayrıntılarını açıklayan bir makaleye atıfta bulunmuştur.

C. Hükümet'in dava olaylarına ilişkin görüşleri

Hükümet, başvuranın 1 Nisan 1996 tarihinde Savcı'ya şikayette bulunduğunu doğrulamıştır. Söz konusu şikayette başvuran, oğlunun polis memurları tarafından gözaltına alındığını iddia etmiş ve oğlunun bulunduğu yere ilişkin bilgi talep etmiştir.

Savcı, başvuranın şikayetini alması üzerine, Emniyet Müdürlüğü gözaltı kayıtlarını incelemiş ve Atilla Osmanoğlu'nun gözaltına alınmamış olduğu kararına varmıştır. Savcı, Atilla Osmanoğlu'nun gözaltına alınmış olduğunu gösteren gözaltı kayıtlarının veya kaçırıldığına veya kanunsuz bir fiil sonucu mağdur olduğuna dair delillerin mevcut olmadığı gerekçesiyle soruşturma başlatmamıştır.

20 Mayıs 1996 tarihinde, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Cinayet Masasında başvuranın ifadesi alınmıştır. Bu ifadenin alınmasının ardından, Atilla Osmanoğlu kayıp şahıs olarak kayıtlara geçmiş ve bulunması amacıyla ülke genelinde bir soruşturma yürütülmüştür.

AİHM başvurunun kabuledilebilir olduğuna karar verdikten sonra, Hükümet'ten, Atilla Osmanoğlu'nun ortadan kaybolmasına ilişkin tam soruşturma dosyasının bir örneğini sunmasını talep etmiştir. Hükümet'ten, bununla birlikte, Abdülkadir Aygan'ın, başvuranın oğlunun kaçırılmasına ve öldürülmesine ilişkin sözde itirafına yönelik bir soruşturma açılıp açılmadığına dair bilgi talep etmiştir. Hükümet, yanıt olarak, AİHM'ye, iddiaların soyut ve asılsız olmaları nedeniyle, Atilla Osmanoğlu'nun ortadan kaybolmasına veya Aygan'ın sözde itirafına yönelik bir soruşturma başlatılmadığını bildirmiştir.

D. Taraflarca sunulan belgelere dayalı deliller

Aşağıda bulunan bilgiler, taraflarca sunulan belgelerde yer almaktadır.

26 Mart 1996 tarihinde, başvuran, Diyarbakır Valiliği'ne bir dilekçe sunmuş ve oğlunun bir gün önce Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü kantininden geldiğini iddia eden iki sivil polis tarafından götürüldüğünü ifade etmiştir. Başvuran, ayrıca, ilgili tüm mercilere başvurmuş olmasına rağmen kendisine oğlunun bulunduğu yere ilişkin herhangi bir bilgi verilmediğini belirtmiştir.

1 Nisan 1996 tarihinde, başvuran, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı'na bir dilekçe sunmuş ve oğlunun 25 Mart 1996 tarihinde güvenlik güçleri tarafından gözaltına alındığını ve o tarihten itibaren oğlundan haber alamadığını ifade etmiştir. Savcı'dan, kendisini oğlunun akıbeti ve nerede tutulduğu hakkında bilgilendirmesini talep etmiştir. 4 Nisan 1996 tarihinde Savcı tarafından dilekçeye eklenmiş el yazısı ile yazılmış bir nota göre, başvuranın oğlunun ismi gözaltı kayıtlarında yer almamaktadır.

16 Mayıs 1996 tarihinde, başvuran, Diyarbakır Valiliği'ne ikinci bir dilekçe sunmuş ve 26 Mart 1996 tarihli önceki dilekçesinin içeriğini yinelemiştir. Başvuran, ayrıca, oğlunun herhangi bir yasadışı örgütle bağlantısının olmadığını ifade etmiştir.

20 Mayıs 1996 tarihinde, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Cinayet Masasında başvuranın ifadesi alınmıştır. Başvuran önceki ifadelerini yinelemiş ve oğlunu götüren iki adamın eşkalini tarif etmiştir. İki adamı tekrar görmesi halinde teşhis edebileceğini ifade etmiştir. Ayrıca, aynı iki adamın oğlunu götürmelerinden iki gün önce dükkana geldiklerini ve dükkandan çıktıktan sonra komşu dükkana gittiklerini eklemiştir. Başvuran, komşu dükkan sahibinin, polis memurlarının kimliğini tespit etmek amacıyla sorgulanabileceğini belirtmiştir.

Atilla Osmanoğlu ismi, başvurunun kabuledilebilir olduğuna karar verildikten sonra Hükümet tarafından AİHM'ye sunulan Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü gözaltı kayıtlarında yer almamaktadır.

4 Temmuz 2006 tarihinde, Abdülkadir Aygan tarafından yapıldığı iddia edilen itiraf *Özgür Gündem* gazetesinde yayınlanmıştır. Aygan'ın, Atilla Osmanoğlu'nun JİTEM tarafından kaçırıldığı ve – aynı zamanda Koçero olarak da bilinen – Cindi Acet tarafından, cesedin teşhisinin mümkün olmaması için başının çekiçle ezildiğini ifade ettiği aktarılmıştır. Daha sonra, Silopi ilçesinin yakınında kullanılmayan bir tanker içine atılan ceset 30 Mart 1996 tarihinde bulunmuş ve Silopi Cumhuriyet Savcısı tarafından otopsi raporu düzenlenmiştir. Cumhuriyet Savcısı tarafından açılan dosyaya 1996/313 ön soruşturma numarası verilmiştir. Otopsi raporuna göre, ceset 175 santimetre uzunluğunda, 70 kilo ağırlığında, yaklaşık 25-30 yaşlarında olan koyu renk saçlı bir erkeğe aittir. Yüz bölgesinde birkaç ciddi kesik yer almaktaydı ve kafatasının bazı kısımları kırılmıştı. Ceset, Silopi mezarlığının sahipsiz cesetler için ayrılan bölümüne defnedilmiştir. Başvurana sonradan bu cesedin resimleri gösterilmiş; ancak, başvuran, ölüyü oğlu olarak teşhis edememiştir.

HUKUK

I. HÜKÜMETİN ÖN İTİRAZI

Başvurunun kabuledilebilir olduğuna karar verilmesinden yaklaşık bir sene sonra, 29 Mayıs 2007 tarihinde sunulan bir mektupta Hükümet, AİHM'ye, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'nın 23 Haziran 2006 tarihinde takipsizlik kararı verdiğini ve başvuranın bu karara karşı resmi bir itirazda bulunmadığını bildirmiştir. Hükümet, sonradan, AİHM'ye, söz konusu kararın 2 Ekim 2006 tarihinde başvurana bildirildiğini gösteren bir belge sunmuştur. Hükümet, AİHM'den, başvuranın iç hukuk yollarını tüketmediği gerekçesiyle, başvurunun kabuledilemez olduğuna karar vermesi talebinde bulunmuştur.

Başvuran, Hükümet tarafından ileri sürülenin aksine, takipsizlik kararının kendisine tebliğ edilmediğini iddia etmiştir. Başvuran, söz konusu karara itiraz etmiş olsa bile, şüpheli serbest olduğu için sonucun aynı olacağı görüşündedir. Her halükarda, davanın kabuledilebilir olduğuna zaten karar verilmiştir ve Hükümet aksini kanıtlamak için herhangi bir delil sunmamıştır.

Başlangıç olarak, Hükümet'in, takipsizlik kararını, 20 Eylül 2006 tarihinde AİHM'ye sunulan kabuledilebilirlik sonrası ek görüşlerine dahil etme imkanı olmasına rağmen, 29 Mayıs 2007 tarihine kadar AİHM'ye bildirmediği vurgulanmalıdır.

AİHM, ayrıca, Cumhuriyet Savcısı'nın 23 Haziran 2006 tarihli kararının, zamanaşımına dayandığını kaydetmiştir. Kararda, suç "kişisel özgürlüğün kısıtlanması" olarak anılmıştır ve bu suç için zamanaşımı süresi uygulanabilir iç mevzuat uyarınca 10 yıldır. Bu, bir soruşturmanın sonunda alınmış bir karar değil; sadece zamanaşımı süresine ulaşıldığını saptayan bir karardır. Esasen, Hükümet'in de kabul ettiği gibi, Atilla Osmanoğlu'nun ortadan kaybolmasına veya Aygan'ın iddia edilen itirafına yönelik bir soruşturma başlatılmamıştır.

Yukarıda belirtilenler ışığında, AİHM, oğlunun ortadan kaybolmasına yönelik soruşturma başlatılması için yerel mercilere çok sayıda sonuçsuz başvuruda bulunan başvuranın, Cumhuriyet Savcısı'nın soruşturmayı durdurma kararı hakkında (ki soruşturma Hükümet'in de kabul ettiği gibi hiç gerçekleşmemiştir) itirazda bulunmasının gerekli olmadığı kanısındadır. Dolayısıyla, AİHM, Hükümet'in ön itirazını reddetmiştir.

II. AİHM'İN DELİLLERİ DEĞERLENDİRMESİ VE OLAYLARI TESPİTİ

A. Tarafların savunmaları

1. Başvuran

Başvuran, makul şüphenin ötesinde, oğlunun devlet görevlileri tarafından kaçırıldığı kararına varmak için yeterli delil dayanağının mevcut olduğunu ileri sürmüştür. Başvuranın kendisi kaçırılma olayına tanık olmuş ve yetkililere olaya karışan iki adamın eşkalini tarif etmiştir. Ayrıca, Aygan'ın itirafına dayalı gazete haberi, başvuranın, oğlunun ortadan kaybolmasında devletin rolü olduğuna ilişkin iddiaları lehinde tamamlayıcı delil oluşturmuştur. Başvuran, Aygan tarafından sunulan bilgilerin söylentiye dayanan delillerden öteye gitmediğini kabul etmiş; ancak, AİHM'den, AİHS'nin 38/1. maddesinin (a) bendi ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün Ek A1. maddesinin 3. paragrafı uyarınca olan yetkilerini kullanmasını, başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasında mevcut olan olaylara yönelik delil tespit işlemleri yürütmesini ve bilhassa, eski bir devlet görevlisi olan Aygan tarafından sunulan bilgileri incelemesini ve doğrulamasını talep etmiştir.

Başvuran, oğlunun cesedi hiçbir zaman kesin olarak teşhis edilmediği için, oğlunun ölümüne dair somut bir delil sunmadığını kabul etmiştir. Ancak, başvuran, AİHM'nin benzer iddialara ilişkin içtihadını temel alarak (özellikle, *Akdeniz ve Diğerleri – Türkiye*, 23954/94, 31 Mayıs 2001), savunmacı Hükümete atfedilebilir makul bir ölüm karinesi olduğunu ve bunun aşağıda belirtilen faktörlerden kaynaklandığını ileri sürmüştür:

- (a) devlet güvenlik güçleri nezaretinde oğlunu en son görmesinden itibaren geçen süre;
- (b) hem oğlunun hem de kendisinin maruz kaldığı taciz geçmişi;
- (c) oğlunun alıkonulduğuna ilişkin belgeye dayalı bir delilin mevcut olmaması;
- (d) devlet tarafından tatminkar ve makul bir açıklamanın veya bir soruşturmanın yapılmaması; ve
- (e) Aygan tarafından yapılan iddiaları ayrıntılarıyla anlatan gazete makalesinde yer alan söylentiye dayanan deliller.

Başvuran ayrıca savunmacı Hükümetin, AİHM tarafından yapılan bilgi açıklaması talebini yerine getirmediğini ileri sürmüştür. Kendilerine davanın bildirildiği zamana ait söz konusu talebe göre, Hükümet'ten, AİHM'ye, tüm soruşturma dosyasının ve gözaltı kayıtlarının bir örneğini sunması istenmiş; ancak, Hükümet bu talebi yerine getirmemiştir. Başvuran, AİHM'den, Hükümet'in, AİHS'nin 38/1. maddesinin a bendi uyarınca olayların saptanması için AİHM'ye yardımcı olma yükümlülüğünü ihlal ettiği kararına varmasını talep etmiştir.

Son olarak, başvuran, eksik belgelerin kendisi tarafından yapılan iddiaları doğrulamasının veya çürütmesinin kuvvetle muhtemel olması nedeniyle, AİHM'nin, iddiaların haklılığına dair kendi başına sonuç çıkarmak durumunda olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda, *Akkum vd. – Türkiye* (no. 21894/93) ve *Çelikkilek – Türkiye* (no. 27693/95) davalarındaki kararlara atıfta bulunan başvuran, sözkonusu belgelerin iddialarını neden doğrulamayacağını kesin olarak açıklamanın Hükümetin görevi olduğunu iddia etmiştir.

2. Hükümet

Hükümet, AİHM'nin, makul şüphenin ötesinde, başvuranın oğlunun bir devlet görevlisi veya devlet adına hareket eden bir kimse tarafından kaçırıldığı ve öldürüldüğü kararını vermesini sağlayacak bir delilin dava dosyasında mevcut olmadığını ileri sürmüştür.

B. 38/1. maddenin (a) bendi ve buna bağlı olarak AİHM tarafından çıkarılan sonuçlar

AİHM, delil değerlendirmesine geçmeden önce, AİHS'nin 34. maddesi uyarınca tesis edilen kişisel başvuru sisteminin etkili bir şekilde işlemesi için, taraf devletlerin, başvuruların düzgün ve etkili biçimde incelenmesini mümkün kılmak için gerekli tüm kolaylıkları sağlamasının azami önem taşıdığını yinelemiştir (bkz. *Tanrıkulu – Türkiye* [BD], no. 23763/94)., bireysel başvurularda başvuranın, devlet görevlilerini, AİHS kapsamındaki haklarını ihlal etmekle suçladığı nitelikteki davalarda bazı durumlarda iddiaları doğrulayabilecek veya çürütebilecek bilgilere ancak savunmacı Hükümetin erişiminin mümkün olması bu tür davaların bir parçasıdır. Hükümetin, tatminkar bir açıklama yapmadan, elinde tuttuğu söz konusu bilgiyi sunmaması, başvuranın iddialarının haklılığı yönünde sonuçların çıkarılmasına yol açmakla kalmaz; aynı zamanda savunmacı Hükümet'in AİHS'nin 38/1. maddesinin a bendi uyarınca olan yükümlülükleriyle uyum düzeyine negatif bir şekilde yansiyabilir (bkz. *Timurtaş – Türkiye*, no. 23531/94).

Ayrıca, tekelinde olan çok önemli belgelerin Hükümet tarafından açıklanmamasının AİHM'nin olayları saptamasını engellediği davalarda, söz konusu belgelerin başvuranın iddialarını neden doğrulamayacağını ikna edici biçimde savunmak veya dava konusu olayların nasıl gerçekleştiğine dair tatminkar ve inandırıcı bir açıklama sunmak Hükümet'e düşmektedir (bkz., yukarıda anılan *Akkum ve Diğerleri*; yukarıda anılan *Çelikbilek*).

AİHM, bu davaya ilişkin olarak davayı Hükümet'e bildirdiğinde, Hükümet'ten soruşturma dosyalarının ve gözaltı kayıtlarının örneklerini sunmasını talep ettiğini kaydetmiştir. Hükümet, gözaltı kayıtlarının örneklerini veya başvuranın polis tarafından alınan bir ifadesinin haricinde herhangi bir belge sunmadan, davanın kabuledilebilirliğine ve esasına ilişkin görüşlerinde, ilgili gözaltı kayıtlarının Cumhuriyet Savcısı tarafından incelendiğini ve böylece Cumhuriyet Savcısı'nın, başvuranın oğlunun gözaltına alınmadığı kararını verdiğini ifade etmiştir. Buna dayanılarak, bir soruşturma başlatılması gereksiz görülmüştür.

AİHM, başvurunun kabuledilebilir olduğuna karar verdikten sonra, Hükümet'ten yine, tüm yerel soruşturma dosyasının örneklerini sunmasını talep etmiştir. Hükümet, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün gözaltı kayıtları olduğunu iddia ettiği belgelerin örneklerini sunmuştur. Gözaltı kayıtlarının ilgili bölümlerinde başvuranın oğlunun ismi geçmemektedir.

AİHM, AİHS'nin 38. maddesi uyarınca başvuruya ilişkin soruşturmasında AİHM'ye yardımcı olmaya dair yukarıda belirtilen yükümlülüğün, ancak davanın kabuledilebilir olduğuna karar verilmesinden sonra geçerli olduğunu belirtir. Başvurunun kabuledilebilir bulunmasından sonra Hükümet tarafından gözaltı kayıtları örneklerinin sunulduğunu kaydeden AİHM, Hükümet'in, AİHS'nin 38/1. maddesinin (a) bendi uyarınca olan yükümlülüğünü yerine getirdiği kararını vermiştir.

C. AİHM'nin olayları değerlendirmesi

Mahkeme, kanıtları değerlendirirken genellikle “makul şüphenin ötesinde” standardını uygulamaktadır (bkz., *İrlanda – İngiltere*, A Serisi no. 25). Ancak, başlangıçta vurgulanmalıdır ki, söz konusu delil ölçütü AİHM davalarında bağımsız bir anlama sahiptir (bkz., *Mathew – Hollanda*, no. 24919/03); AİHM, hiçbir zaman, “makul şüphenin ötesinde” standardını uygulayan ulusal hukuk sistemlerinin yaklaşımını örnek almayı tercih etmemiştir (bkz., *Nachova ve Diğerleri – Bulgaristan* [BD], no. 43577/98 ve no. 43579/98). Dolayısıyla, AİHM’nin yerleşik içtihadına göre, doğrudan delillerin mevcut olmadığı durumda, böyle bir kanıt yeterince güçlü, açık ve anlamlı çıkarımların veya çürütülemeyen benzer karinelerin varlığı ile ortaya konabilir. Belirli bir karara varmak için gerekli olan ikna düzeyi ve bu bağlamda ispat yükümlülüğünün bölüştürülmesi, özleri itibarıyla, olayların özgüllüğü, yapılan iddianın niteliği ve dava konusu olan AİHS hakkı ile bağlantılıdır.

Başvuran, bu davanın olaylarına ilişkin olarak, kendisinin görgü tanığı olarak anlattığı olayların Aygan’ın iddialarıyla bir araya geldiğinde, oğlunun savunmacı sözleşmecî devlet görevlileri tarafından kaçırıldığı yönündeki iddiası lehinde yeterli delil oluşturduğunu belirtmiştir.

AİHM, başvuranın görgü tanığı olarak anlattığı olaylar hususunda, başvuranın, hem ulusal makamlara başvurduğunda hem Strazburg’da yer alan AİHM’de görülen davada, oğlunun dükkandan götürülmesine varan olayları anlatışında tutarlı davrandığını gözlemlemiştir. İki adamın eşkalini tarif etmiş ve ulusal mercilere, komşu dükkan sahibinin iki adamın oğlunu götürüşüne tanıklık ettiğini bildirmiştir. Buna rağmen, ifadesinin alınması ve gözaltı kayıtlarının kontrol edilmesi dışında, yerel merciler tarafından iddialarına yönelik bir soruşturma yürütülmemiştir.

Bu bağlamda, başvuranın oğlunun isminin gözaltı kayıtlarında geçmemesi, tek başına, belirleyici bir faktör değildir. İlgili dönemde Türkiye’nin söz konusu bölgesine ilişkin gözaltı kayıtlarının güvenilir ve doğru olmayışı, bazı benzer davalarda AİHM tarafından vurgulanmıştır (bkz., diğer kararların yanı sıra, *Kurt – Türkiye*, 25 Mayıs 1998 tarihli karar; yukarıda anılan *Timurtaş; Çakıcı – Türkiye* [BD], no. 23657/94; *Çiçek – Türkiye*, no. 25704/94, 27 Şubat 2001; *Orhan – Türkiye*, no. 25656/94, 18 Haziran 2002).

Yukarıda belirtilenler ışığında, AİHM, başvuranın oğlunun, iddia edildiği gibi kendilerini polis memuru olarak tanıtan iki kişi tarafından götürüldüğü konusunda şüphe duymak için bir gereğe görmemiştir.

AİHM, Aygan tarafından öne sürülen iddialar hususunda, *Nesibe Haran – Türkiye* davasında, başvuranın eşinin öldürülmesine ilişkin olarak Aygan tarafından yapılan benzer iddiaların söz konusu dava bağlamında Mahkeme tarafından incelendiğini ve bu iddiaların belirleyici bir önem taşımadıklarını, zira “bu iddiaların denenmemiş ve en fazla ikinci derecede kanıt teşkil etmekte olduğunu” gözlemlemiştir (bkz., *Nesibe Haran – Türkiye*, no. 28299/95, 6 Ekim 2005).

Bu bağlamda ve başvuranın, Aygan tarafından sunulan bilgilerin doğruluğunun saptanması amacıyla AİHM’den delil tespit işlemleri yürütmesini talep etmesi hususunda, AİHM, bu tip bir soruşturmanın yerel merciler tarafından yürütülmesi gerektiği görüşündedir. AİHM, ayrıca, başvuran tarafından sunulan bilgilere göre, Atilla’yı götüren iki kişi tarafından ziyaret edilen komşu dükkan sahibinin o olaydan sonra bölgeden taşındığını ve başvuranın onun adresini bilmediğini belirtmiştir. Başvuran, aynı zamanda, AİHM’ye, ne kendisinin ne de avukatlarının Aygan’ın yerini bulabildiğini bildirmiştir. Bu davanın koşulları karşısında, AİHM, kendisi tarafından Türkiye’de yürütülecek bir delil tespit soruşturmasının davanın koşullarını açığa çıkaracağı konusunda ikna olmamıştır.

AİHM, Hükümet'ten, başvuranın oğlunun kaçırılmasına ve öldürülmesine ilişkin olarak Aygan tarafından öne sürülen iddialara yönelik bir soruşturma açılıp açılmadığı hususunu açıklığa kavuşturmasını özellikle talep ettiğini gözlemlemiştir. Hükümet, AİHM'ye, "soyut ve asılsız" olmaları nedeniyle Aygan'ın iddialarına yönelik bir soruşturma başlatılmadığını bildirmiştir. Aygan'ın başvuranın oğlunun sözde katilinin ismini verdiğini ve sözde cinayete ve cesedin defnedildiği yere ilişkin ayrıntılar sunduğunu dikkate alan AİHM, iddiaların belirsiz olduğunu söyleyen Hükümetle aynı fikirde değildir. Bununla birlikte, ulusal mercilerin Aygan'ın iddialarına yönelik soruşturma yürütmemiş olması nedeniyle, söz konusu iddialar denenmemiş olarak kalmaya devam etmekte ve ikinci derecede kanıt oluşturmaktan öteye geçmemektedir. Yetkililerin, Aygan'ın iddialarına yönelik bir soruşturma yürütmemiş olması, Hükümet'in AİHS'nin 2. maddesi uyarınca etkili bir soruşturma yürütme pozitif yükümlülüğü açısından incelenecektir.

Yukarıda belirtilenler ışığında, AİHM, hem ulusal merciler önünde hem de AİHM'de görülen davada, başvuranın, iddialarını desteklemek için kendisinden makul olarak beklenebilecek her şeyi yaptığı görüşündedir. Bununla birlikte, her ne kadar AİHM, başvuranın oğlunun kendilerini polis memuru olarak tanıtan iki kişi tarafından götürüldüğünü kabul etmeye hazırsa da, dosyadaki delillere dayanarak iki adamın aslında polis memuru olup olmadıklarını tespit etmek mümkün değildir. Bu imkansızlık, doğrudan, savunmacı Hükümetin başvuranın iddialarına yönelik bir soruşturma yürütmemiş olmasından kaynaklanmaktadır. AİHM, başvuranın, Hükümetin, oğlunun yaşama hakkını koruyamadığı iddiasına ilişkin şikayetini incelerken, Hükümetin soruşturma yürütmemiş olmasının sonuçlarını ele almayı daha uygun bulmaktadır.

Son olarak, başvuran, Hükümet'in olayların saptanmasında AİHM ile işbirliği yapmaması nedeniyle, AİHM'nin, ispat yükümlülüğünü Hükümet'e yüklemesi gerektiğini ve Hükümet'in, alıkoyma belgelerinin başvuranın iddialarını doğrulamadığını kanıtlaması gerektiğini ileri sürmüştür. AİHM, başvuranın bu iddiaya destek olarak atıfta bulunduğu davalarda (*Akkum ve Diğerleri; Çelikbilek*) Hükümet'in bazı çok önemli belgeleri sunmaması nedeniyle olayları saptayamadığını belirtmiştir. Ancak bu davada, başvuranın iddialarının doğruluğunun saptanamaması yerel soruşturmanın yürütülmemiş olmasından kaynaklanmaktadır. Yerel soruşturmanın yürütülmemiş olması, bu davanın koşullarında, yukarıda da belirtildiği gibi, başvuranın oğlunun yaşama hakkını koruma yükümlülüğü açısından incelenmelidir.

D. Atilla Osmanoğlu'nun ölmüş sayılıp sayılmayacağı

Yukarıda belirtilen *Timurtaş* davasında AİHM şu kararı vermiştir:

"82. ...Cesedi bulunamayan tutulunun akıbetine ilişkin olarak yetkililerin makul bir açıklama sunmamasının ... AİHS'nin 2. maddesi uyarınca konular ortaya çıkarıp çıkarmayacağı, davanın tüm koşullarına ve özellikle de somut unsurlara dayalı uygun ikinci derecede kanıtların varlığına bağlı olacaktır. Bunların sonucunda, gerekli ispat standardına uygun olarak, başvuranın gözaltı esnasında ölmüş olduğunun varsayılması kararına varılabilir.

83. Bu hususta, her ne kadar tek başına belirleyici olmasa da, kişinin alıkonulmasından itibaren geçen süre, dikkate alınması gereken ilgili bir faktördür. Alıkonulan kişiden haber alınmadan geçen süre uzadıkça o kişinin ölmüş olması ihtimali de o derece yükselir. Dolayısıyla, ilgili kişinin öldüğünün varsayılması kararına varmadan önce, zamanın geçişi, ikinci derecede kanıtlara verilmesi gereken önemi belirli bir ölçüde etkileyebilir. Bu açıdan, AİHM, söz konusu durumun, 5. madde uyarınca usule aykırı olarak alıkoymanın ötesine geçen konular ortaya koyduğu kanısındadır. Bu durum, AİHS'nin en temel hükümlerinden birisi olan 2. maddenin öngördüğü yaşama hakkının etkili bir şekilde korunması ile ilgilidir ..."

Mevcut davada AİHM, başvuranın oğlunun güvenlik güçleri tarafından götürüldüğünün tespit edildiği kanısında değildir. Ancak, başvuranın iddia ettiği koşullarda, 25 Mart 1996 tarihinde, iki kişi tarafından kaçırıldığı sonucuna varmıştır.

Bununla beraber, AİHM, bir devletin bir kimsenin ortadan kaybolması eylemine karıştığı sonucuna varılmasının, o kimsenin ölü olarak farz edilip edilemeyeceğinin belirlenmesi için *olmazsa olmaz* bir koşul olmadığı kanısındadır; bir kimsenin ortadan kaybolması belirli koşullarda başlı başına hayatı tehdit edici olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda AİHM, bazı davalarda, olayın meydana geldiği tarihlerde Türkiye'nin güneydoğusunda bir kimsenin ortadan kaybolmasının hayatı tehdit edici olarak değerlendirilebileceğini gözlemler (ölüm karinesi için diğer hususlar meyanında bkz. *Akdeniz – Türkiye*, 25165/94; ortadan kaybolma iddialarına ilişkin olarak olayı çevreleyen koşulların belirlenmesi ve sorumluların tespit edilmesi amacıyla etkili soruşturma yürütülmesine ilişkin örnekler için diğer hususlar meyanında bkz. *Toğcu – Türkiye*, 27601/95 ve burada sözü edilen davalar).

Bu davaların pek çoğunda, mağdurların PKK ile bağlantıları olduğu iddialarının AİHM'nin göz önünde bulundurduğu bir etmen olmasına karşın, bu mağdurların ortadan kaybolmalarının, sözkonusu tarihlerde Türkiye'nin güneydoğusundaki durum ışığında hayatı tehdit edici olduğu düşünüldüğünde, başvuranın oğlunun PKK'nın eylemlerine karıştığını gösteren hiçbir emare olmaması, onun ortadan kaybolmasını hayatı daha az tehdit edici hale getirmemektedir. Bu bağlamda, AİHM, kaçırılma biçiminin, AİHM'nin incelediği sözkonusu dönemde Türkiye'nin güneydoğusunda öldürülen insanların öldürülmeden önce ortadan kaybolmalarıyla pek çok benzerlik gösterdiğini gözlemler (özellikle bkz. *Avşar – Türkiye*, 25657/94; *Nuray Şen – Türkiye* (No. 2), 25354/94 ve *Çelikkilek*).

Yukarıda belirtilen nedenler ile Atilla Osmanoğlu'nun 11 yıldan fazla süredir nerede olduğuna dair hiçbir bilginin gün ışığına çıkmadığı –Hükümet'in itiraz etmediği bir gerçek - göz önünde bulundurulduğunda, AİHM bu kişinin ölmüş olduğunun varsayılabilirliğini kabul eder.

AİHM şimdi başvuranın AİHS'nin çeşitli maddeleri kapsamındaki şikayetlerini incelemeye geçecektir.

III. AİHS'NİN 2. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

AİHS'nin 2. maddesine göre:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın yerine getirilmesi dışında hiç kimse kasten öldürülemez.

2. Öldürme, aşağıdaki durumlardan birinde kuvvete başvuranın kesin zorunluluk haline gelmesi sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlali suretiyle yapılmış sayılmaz:

- a) Bir kimsenin yasadışı şiddete karşı korunması için;
- b) Usulüne uygun olarak yakalamak için veya usulüne uygun olarak tutuklu bulunan bir kişinin kaçmasını önlemek için;
- c) Ayaklanma veya isyanın, yasaya uygun olarak bastırılması için.”

A. Atilla Osmanoğlu'nun devlet görevlileri tarafından kaçırılıp öldürüldüğü iddiaları

Başvuran, AİHS'nin 2. maddesi ihlal edilerek, oğlunun güvenlik güçleri tarafından kaçırıldığını ve şu an ölmüş olduğunun varsayıldığını iddia etmiştir.

Hükümet devlet görevlilerinin başvuranın oğlunun kaçırılmasına karıştıklarını kabul etmemiştir.

AIHM zaten Atilla Osmanoglu'nun ortadan kaybolmasından kimin sorumlu olabileceğini belirleyemeyeceği kanısına varmıştır. Bu nedenle AIHS'nin 2. maddesinin ihlal edilmediği anlaşılmaktadır.

B. Atilla Osmanoglu'nun yaşama hakkının korunmadığı iddiası

1. Başvuran

Başvuran, oğlunun ortadan kaybolması sonucu hayatının ciddi tehlike altında olması ve yerinin acilen belirlenmesi ihtiyacı karşısında, yetkili makamların oğlunun kaybolmasına ilişkin ivedi ve etkili bir soruşturma başlatmamasının oğlunun hayatını doğrudan tehlikeye soktuğunu ve bu durumun AIHS'nin 2. maddesine uygun olarak devletin yaşamı koruma yönündeki pozitif yükümlülüğüne aykırı olduğunu belirtmiştir.

Başvuran, oğlunun nerede olduğunun veyahut kaçırılmasının kritik olan ilk günlerinde sağ olup olmadığının soruşturulmasına ilişkin hiçbir faaliyette bulunulmadığına işaret etmiştir. Oğlunun kaybolduğu tarihten bir gün sonra, 26 Mart 1996 tarihinde, Valiliğe dilekçe vermiş olmasına karşın, yetkili makamlardan 1 Nisan 1996 tarihine dek bir yanıt alamamıştır. Her koşulda, 1 Nisan 1996 tarihinde harekete geçilip, Cumhuriyet Savcısı'nın gözaltı kayıtlarını incelemesi, büyük ölçüde yetersiz kalmış ve devletin AIHS çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmemesine neden olmuştur.

Ayrıca yetkili makamlar, başvuranın, delillere ilişkin verdiği, özellikle de yetkili makamlara 20 Mayıs 1996 tarihinde verdiği ifadesinde iki faili tanımlaması gibi, belirli ipuçlarını takip etmemişlerdir. Bu ifadede başvuran açıkça, iki kişiyi yeniden gördüğü takdirde teşhis edebileceğini belirtmiştir. Bununla beraber, 20 Mayıs 1996 tarihinde bulunduğu iddialara karşılık olarak gerçekleştirilen tek faaliyet, oğlunun adının kayıp şahıs olarak kaydedilmesidir. Kaldı ki, bu bile, kaçırılma olayı ve bunu izleyen en az yedi dilekçenin verilmesinin ardından yaklaşık iki ay geçtikten sonra yapılmıştır.

2. Hükümet

Hükümet, Cumhuriyet Savcısı'nın gözaltı kayıtlarını incelediğine ve Atilla Osmanoglu'nun polis memurlarınca gözaltına alınmadığına işaret eder. Cumhuriyet Savcısı, başvuranın oğlunun gözaltına alındığına ilişkin bir kayıt bulunmadığı ve kaçırıldığına veya yasalara aykırı bir eylemin mağduru olduğuna işaret eden başka bir kanıt bulunmadığı için soruşturma başlatmamıştır.

20 Mayıs 1996 tarihinde, karakoldaki cinayet masasında başvuranın ifadesi alınmış, Atilla Osmanoglu kayıp şahıs olarak kaydedilmiş ve Osmanoglu'nu bulmak için ülke çapında soruşturma başlatılmıştır.

3. AIHM'nin değerlendirmesi

AIHM başlangıçta, bir kimsenin kaçırılması ve ardından ortadan kaybolmasının Türk yasalarına göre kanuna aykırı bir fiil olduğuna işaret eder (bkz. *İpek*). Yukarıda belirtildiği üzere Mahkemenin, başvuranın oğlunun başvuranın iddia ettiği gibi kaçırıldığına hükmetmiş olması ışığında, başvuranın oğlunun kanuna aykırı bir fiilin kurbanı olduğu sonucuna varılmalıdır.

AIHM, devlet görevlilerinin başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasından sorumlu olduklarının tespit edilmediği kanısına varmıştır.

Ancak bu durum Hükümeti AIHS'nin 2. maddesi çerçevesindeki yükümlülüklerinden kurtarmamaktadır. AIHM'nin yerleşik içtihadına göre, 2/1. maddenin ilk cümlesi, devleti, yalnız kasıtlı ve yasalara aykırı olarak öldürmekten alıkoymakla kalmayıp, aynı zamanda yargı yetkisi içinde bulunan kimselerin hayatlarını güvence altına almak için uygun tedbirler almaya da mecbur etmektedir (bkz. *L.C.B. – İngiltere, Raporlar 1998-III*).

Bu koşul, kişilere karşı suç işlenmesini önlemek amacıyla, böyle maddelerin ihlalini engellemek, bunlarla mücadele etmek ve gerçekleştiği takdirde ceza vermek için icra mekanizmasıyla desteklenmiş etkili ceza hukuku maddeleri koyarak, yaşam hakkını güvence altına almak gibi, devletin başlıca görevini içermektedir. Ayrıca bu durum, uygun koşullarda, yetkili makamların, yaşamı tehdit altında olan bir kimseyi, başka bir kimsenin suç fiilinden korumak için önleyici fiili tedbirler almak yönündeki pozitif yükümlülüklerini de kapsamaktadır (bkz. *Osman – İngiltere, Raporlar 1998-VIII*).

Bu bağlamda AİHM, çağdaş toplumlarda güvenliğin sağlanmasında yaşanan güçlükler, insan davranışlarının kestirilemezliği ve öncelik ve kaynaklar bakımından yapılması gereken faaliyet seçimleri ışığında, pozitif yükümlülüğün kapsamının, yetkililere imkansız ya da ölçüsüz bir yük getirmeyecek şekilde yorumlanması gerektiğini yineler. Bu çerçevede, Sözleşme, her hayati tehlike iddiası tehlikenin gerçekleşmesini önlemek için fiili tedbir alma yükümlülüğü getirmemektedir (bkz. *Akkoç – Türkiye, 22947/93*).

Pozitif bir yükümlülüğün ortaya çıkması için, yetkili makamların, kimliği tespit edilmiş kişi veya kimselerin yaşamlarına yönelik üçüncü bir taraftan gelen suç fiiline ilişkin gerçek ve mevcut zamanda var olan bir tehdidin varlığından önceden veya olayın meydana geldiği zaman haberdar olmalarının ve yetki alanları içinde, makul biçimde değerlendirildiğinde, bu tehdidin önünü kesebileceği beklenen önlemleri almadıklarının tespit edilmesi gerekmektedir (bkz. *Osman*, yukarıda anılan).

Atilla Osmanoğlu'nun yaşamını gerçekten ve acilen tehdit eden bir unsurun olup olmadığı konusunda, AİHM, bir kimsenin ortadan kaybolmasının, buradaki gibi başvuranın oğlunun ortadan kaybolduğu koşullarda, hayatı tehdit edici olarak değerlendirilebileceğini tespit etmiştir. Ayrıca AİHM, daha önce, bir kimsenin hayatı tehdit edici koşullar içerisinde ortadan kaybolmasının, devletin, AİHS'nin 2. maddesinin özünde var olan pozitif yükümlülükle uyumlu olarak, kayıp kişinin yaşam hakkını korumak için fiili tedbirler almasını gerektirdiğine karar vermiştir (bkz. *Koku- Türkiye, 27305/95*). Ayrıca bu bağlamda, hem *Koku* davasındaki kayıp kimsenin hem bu davadaki başvuranın oğlunun, daha önce tehditler aldığına işaret edilmelidir. Ek olarak, hem *Koku* davasında hem mevcut davada, yetkili makamlar yaşanan kaçırılma olayı konusunda ertesi gün bilgilendirilmişlerdir.

AİHM bu nedenle, ortadan kaybolma olayının ardından, başvuranın oğlunun hayatının, sözkonusu tarihlere, diğerlerinden daha gerçek ve ivedi tehdit altında olduğu kanısına varmıştır. Yetkili makamlardan gerçekleştirmeleri beklenen eylemin, zaten gerçekleşmiş olan, başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasını önlemeleri değil, diğer kimselerin suç fiilleri sonucu tehdit altında olan hayatını korumak için fiili tedbirler almaları olduğu anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda AİHM, yetkili makamların başvuranın oğlunun kaçırılmasından 26 Mart 1996 gibi erken bir tarihte haberdar edildikleri gözlemler. Buna göre, bu tarihten itibaren, yetkili makamlar, yaşam hakkını korumak için acil adımlar atma yükümlülüğü altında idiler. Bu noktada, kişilerin güç kullanımı sonucu öldürülmeleri durumunda bulunan etkili soruşturma yükümlülüğünde olduğu gibi, yaşama hakkını korumak için önlem alınmasının bir sonuç alma yükümlülüğü değil, sonuca ulaşmaya çalışma yükümlülüğü olduğu vurgulanmalıdır (bkz. *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, McKerr – İngiltere, 28883/95*). Bir başvuranın, yetkili makamların bilgisi dahilindeki gerçek ve acil bir yaşam tehdidini engellemek için kendilerinden makul biçimde beklenenleri yerine getirmediklerini göstermesi yeterlidir (bkz. *Osman*, yukarıda anılan).

Bununla beraber, Hükümet'in kabul ettiği üzere, "Atilla Osmanoğlu'nun ortadan kaybolmasına ilişkin soruşturma başlatılmamıştır". Bu bağlamda AİHM, yalnız gözaltı kayıtlarının incelenmesinin, başvuranın oğlunun yaşam hakkını korumak için başlı başına yeterli olmadığı kanısındadır. Hükümet'in Atilla Osmanoğlu'nun kayıp olarak kaydedildiği ve

'bulunması için ülke çapında' soruşturma yürütüldüğü iddiasına ilişkin olarak, AİHM, Hükümet'in iddia edilen soruşturmaya ilişkin hiçbir ayrıntı veya belge sunmadığını gözlemler. Dolayısıyla başvuranın oğlunun "ülke çapında" arandığı iddiası önem taşımamaktadır.

AİHM'ye göre, soruşturmayı yürüten makamlar, başvuranın oğlunun bulunması için sonuca götürme yolunda makul olasılıklar sunabilecek birkaç temel önlem alabilirlerdi. Bu amaçla, Cumhuriyet Savcısı için başlangıç noktası, başvurandan daha çok bilgi toplamak ve başvuranın iddiasına göre oğlunun iki kişi tarafından götürülmesine tanık olan çevredeki esnafa sorular sormak olmalıydı.

Cumhuriyet Savcısı, başvuranın verdiği eşkaller ışığında, başvuranın oğlunu götüren iki kişinin polis olup olmadıklarını doğrulamaya çalışabilirdi. Ayrıca, AİHM, sözkonusu tarihlerde, bölgedeki yollarda çok sayıda polis ve jandarma denetim noktası bulunduğunu ve bu denetim noktalarının başvuranın oğlunun bu noktalardan geçirilerek götürülmesi ihtimaline karşı uyarılabileceklerini resen dikkate almaktadır.

Ek olarak, başvuranın görüşlerinde vurguladığı ve AİHM'nin de katıldığı izleyen noktalar, soruşturma makamları tarafından Atilla Osmanoglu'nu bulmak için yerine getirilebilirdi:

(a) başvuranın oğlunun kaçırıldıktan sonra getirilebileceği ilgili jandarma, polis merkezi ve diğer binaların incelenmesi;

(b) başvuranın oğlunun gözaltına alınıp alınmadığını belirlemek amacıyla, ortadan kaybolduğu tarihlerde ilgili jandarma ve polis merkezlerinde gözaltında tutulanların soruşturulup ifadelerinin alınması;

(c) ilgili tarihlerde görevlerinin başında olan memurların soruşturulup ifadelerinin alınması;

(d) olayla ilgili muhtemel görgü tanıklarının bulunmaya çalışılması.

Yukarıda belirtildiği üzere, Türk yasalarına göre, bir kimseyi yasalara aykırı olarak özgürlüğünden mahrum etmek suçtur. Cumhuriyet Savcıları, kendilerine bildirilen suçları soruşturmakla görevlidirler. Buna karşın, Cumhuriyet Savcısı, bu davada, Türkiye'nin bu bölgesinde o dönemde pek çok insan öldürülürken, tamamen ve anlaşılabilir bir biçimde pasif kalmıştır (bkz. *Koku*). Cumhuriyet Savcısı ve genel olarak Türk makamları hiçbir adım atmazarak, yetkileri dahilinde başvuranın oğlunun kaçırılmasından sonra bu kişinin yaşama hakkını korumak için hiçbir şey yapmamışlardır (bkz. *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra*, aynı karar).

Yukarıda belirtilenler ışığında AİHM, ceza hukuku hükümlerinin yürürlükte olmasına karşın, acil önlemler alınmamasının, bu hükümlerin sağladığı korumanın etkililiğini bozduğu ve dolayısıyla Atilla Osmanoglu'nun kanunen alması gereken korumayı ortadan kaldırdığı kanısına varır.

AİHM, yetkili makamların, Atilla Osmanoglu'nun hayatına yönelik gerçek ve acil tehdidi önlemek için kullanabilecekleri makul tedbirleri almadıkları sonucuna varır. Buna göre AİHS'nin 2. maddesi esastan ihlal edilmiştir.

C. Soruşturmanın yetersiz olduğu iddiası

Başvuran, AİHS'nin 2. maddesi kapsamındaki yaşama hakkını koruma yükümlülüğünün, devletlerin 1. madde çerçevesindeki yetkili alanı içindeki herkese AİHS'de açıklanan hak ve özgürlükleri tanıma görevi ile beraber değerlendirildiğinde, devletlere ortadan kaybolma şikayetlerini etkili olarak soruşturmaları ve kaybolma olaylarının faillerine karşı etkili yaptırımlar uygulamaları için pozitif yükümlülük yüklediğini belirtmiştir.

Hükümet, soyut ve dayanaksız oldukları için, başvuranın iddialarına ilişkin soruşturma yürütülmediğini belirtmiştir.

Mahkeme içtihadına göre AİHS'nin 2. maddesindeki yaşam hakkının koruma altına alınması zorunluluğunun 1. maddedeki Devletin "... kendi yetki alanı içinde bulunan herkese Sözleşme'de tanımlanan hak ve özgürlükleri tanıma" genel yükümlülüğü ile birlikte değerlendirildiğinde şahısların güç kullanımı sonucu öldürüldüğü durumlarda bir şekilde etkili resmi soruşturmanın yapılmasını zımnen gerektirdiğini hatırlatır (bkz. *McCann ve Diğerleri – İngiltere ve Kaya - Türkiye*). Bu bağlamda, AİHM, bu yükümlülüğün, cinayetin devlet görevlileri tarafından işlendiğinin belli olduğu davalarla sınırlanmadığına işaret eder (bkz. *Salman – Türkiye* [BD], 21986/93).

Soruşturma, sorumluların tespit edilip cezalandırılmalarını sağlayabilmesi bakımından da etkili olmalıdır (bkz. *Oğur – Türkiye* [BD], 21954/93). Soruşturma yapma yükümlülüğü, sonuç alma yükümlülüğü değil, sonuca ulaşmaya çalışma yükümlülüğüdür. Yetkili makamlar, diğer hususlar meyanında, tanık ifadesi de dahil olmak üzere, olaya ilişkin delilleri güvence altına almak için ellerinden gelen makul tedbirleri almalıdırlar (bkz. *Tanrıkulu*). Soruşturmanın ölüm nedenini ya da sorumlu kişiyi belirlemesini engelleyecek herhangi bir noksanlık, bu standarda uymama riskini taşıyacaktır.

Bu bağlamda aynı zamanda zımnî olarak ivedilik ve makul süre zorunluluğu bulunmaktadır (bkz. *Yaşa – Türkiye; Çakıcı ve Tanrıkulu*).

Yukarıda belirtilen yükümlülükler, hayatı tehdit edici olarak değerlendirilebilecek koşullarda kişilerin ortadan kaybolduğu davalarda da aynı şekilde uygulanır. Bu bakımdan, AİHM, başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasının hayatı tehdit edici olarak değerlendirilebileceğine karar vermiştir.

Bununla beraber, Hükümetin de kabul ettiği üzere, başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasına ilişkin soruşturma yürütülmemiştir. Bu bağlamda, AİHM, Aygan'ın iddialarının Hükümet'i harekete geçmeye teşvik etmemesinden üzüntü duyar. AİHM, Aygan'ın iddialarının soyut ve dayanaksız olduğu konusunda Hükümete katılmamakta ve konuya ilişkin belirli iddiaların ulusal makamlar için üzerinde düşünmeye değer oldukları kanaatinde. Bu bağlamda, AİHM, bu iddialara ilişkin "dayanaksız" oldukları gerekçesiyle soruşturma açılmaması kararının mantık dışı bir karar alma sürecini ortaya koyduğuna, önce soruşturulmadıkları sürece iddiaların dayanaksız olduklarının tespit edilemeyeceğine işaret eder.

Soruşturma açılmaması (zaten AİHS'nin 2. maddesi'nin esastan ihlaline yol açmıştır) ışığında AİHM, AİHS'nin 2. maddesinin usul yönünden de ihlal edildiğine karar vermiştir.

IV. AİHS'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, oğlunun ortadan kaybolmasının ardından devletin kendisine yaptığı muamelenin AİHS'nin 3. maddesini ihlal ettiğini ve insanlık dışı ve onur kırıcı muameleye eşdeğer olduğunu iddia etmiştir.

"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz."

Başvurana göre, aşağıda belirtilen özel noktalar, AİHS'nin 3. maddesine aykırı bir muamelenin mağduru olduğu iddialarını desteklemektedir:

(a) ebeveyn-çocuk bağı;

(b) oğlunun kaçırılmasına tanık olması ve buna müdahale edememesi sebebiyle büyük manevi acı çekmesi;

(c) oğlunun ortadan kaybolması ile ilgili, kaçırılma olayının ertesi günü başlayan, bilgi toplamak için gösterdiği yinelenen ve kararlı çabaları ve bu işin yükünü taşımak zorunda kalması ve

(d) savunmacı Hükümetin yetkili makamlarından her aşamada etkisiz ve yetersiz yanıtlarla karşılaşması.

Hükümet, hiçbir devlet görevlisi başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasına karışmadığı için, AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edilmediği kanısındadır.

AİHM, “ortadan kaybolan bir kimsenin” aile üyesinin 3. maddeye aykırı bir muamelenin mağduru olup olamayacağı sorusunun, başvuranın çektiği sıkıntıya, ciddi bir insan hakları ihlali mağdurunun yakınları için kaçınılmaz olarak doğan duygusal baskıdan ayrı bir boyut ve nitelik kazandıran belirli etmenlerin varlığına bağlı olduğunu yineler. İlgili unsurlar, aile bağlarının yakınlığını – bu bağlamda, ebeveyn-çocuk bağının belirli bir ağırlığı olacaktır-, ilişkinin özel koşullarını, aile üyesinin sözkonusu olaya ne derecede tanıklık ettiğini, aile üyesinin kayıp kişiyle ilgili bilgi alma çabalarına ne derece katıldığını ve makamların bu soruları yanıtlayış biçimini kapsayacaktır (bkz. *İpek*). AİHM ayrıca, böyle bir ihlalin esasının, aile üyesinin “ortadan kaybolmasında” yatmadığını, ihlali daha ziyade yetkili makamların durum dikkatlerine sunulduğunda gösterdikleri tepki ve davranışın oluşturduğunu vurgular. Bir yakının yetkili makamların tutumlarının doğrudan mağduru olduklarını iddia edebilmeleri, özellikle, yetkili makamları ilgilendirmektedir (bkz. *Çakıcı*).

Mevcut davada, AİHM, başvuranın Atilla Osmanoglu'nun babası olduğunu kaydeder. Başvuran, on bir yıldan fazla süre önce, oğlunun, polis olduklarını söyleyen iki kişi tarafından götürülmesine tanık olmuş ve o günden bu yana oğlundan haber alamamıştır. Başvuranın, kaçırılma olayını ve oğlunun ortadan kaybolduğunu bildirmek ve kaçırılma olayına ilişkin sahip olduğu bilgiyi paylaşmak için yerel makamlara ulaşmasına karşın, makamlar başvurana oğlunun adının gözaltı kayıtlarında olmadığını bildirmekten başka bir şey yapmamışlardır.

Yukarıdakiler ışığında, AİHM, başvuranın, oğlunun ortadan kaybolmasının ve ona ne olduğunu ortaya çıkaramamasının sonucu olarak sıkıntı çektiği ve çekmeye devam ettiği, buna ek olarak halen endişe ve acı yaşadığı kanaatine varır. Makamların başvuranın şikayetleriyle ilgilenme biçimleri, 3. maddeye aykırı insanlık dışı muamele teşkil ettiği biçiminde değerlendirilmelidir.

AİHM, bu nedenle başvuran bakımından 3. maddenin ihlal edildiği sonucuna varır.

V. AİHS'NİN 5. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, AİHS'nin 5. maddesine dayanarak, oğlunun, keyfi olarak ve onayı alınmadan devlet görevlileri tarafından götürülmesi ve/veya şikayetlerine ilişkin Hükümet'in hızlı ve etkili bir soruşturma yürütememesi ve/veya yürütmeyi reddetmesi nedeniyle bu maddenin ihlalinin mağduru olduğunu iddia etmiştir.

Hükümet, bir devlet görevlisinin veya devlet makamları adına hareket eden bir kimsenin, kaçırıldığı veya tutulduğu iddia edilen başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasına karışığının, makul şüphelerden uzak olarak tespit edilmediğini savunmuştur.

Başvuranın, oğlunun devlet makamları tarafından tutulduğu iddialarına ilişkin olarak, AİHM, başvuranın oğlunun ortadan kaybolmasından sorumlu olabilecek kişilerin tespit edilemediğini yineler. Dolayısıyla başvuranın iddialarını kanıtlayacak somut bir temel bulunmamaktadır.

Başvuranın soruşturma yapılmamasına ilişkin aynı madde altındaki şikayetleriyle ilgili olarak, AİHM, yukarıda yaptığı soruşturma yapılmamasından kaynaklanan ihlal tespitlerini göz önünde bulundurarak, aynı durumun AİHS'nin 5. maddesinin ihlaline neden olup olmadığının ayrı olarak incelenmesinin gerekli olmadığına karar vermiştir.

Sonuç olarak, AİHM, AİHS'nin 5. maddesinin ihlal edilmediği kanaatindedir.

VI. AİHS'NİN 8. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, son on bir yıldır oğlunun ortadan kaybolmasının neden olduğu uzun süren sıkıntı ve acının, AİHS'nin 8. maddesi çerçevesinde aile yaşantısına saygı hakkını ihlal ettiğini belirtmiştir. Başvurana göre, bu ihlal, AİHS'nin 2. ve 5. maddeleriyle uyumlu olarak, savunmacı Hükümet'in oğlunun yaşama, özgürlük ve güvenlik hakkını koruyamamasının doğrudan sonucudur.

Hükümet, başvuranın iddialarının somut temelini reddetmenin ötesinde, 8. maddeye konu hiçbir unsurdan özellikle söz etmemiştir.

Yukarıda belirtilen 2. ve 3. madde çerçevesindeki tespitleri ışığında, AİHM, mevcut davanın koşulları içerisinde, AİHS'nin 8. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin belirlenmesinin gerekli olmadığı sonucuna varmıştır.

VII. AİHS'NİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran AİHS'nin 13. maddesine dayanarak Sözleşme mağduriyetlerine ilişkin olarak etkili bir hukuk yolundan faydalanmadığını ifade etmiştir. Sorumlu Hükümetin tutumundaki ciddi kusurların Mahkemenin oğlunun kaybolmasına ilişkin etkili bir hukuk yolundan mahrum bırakıldığı ve bu yüzden tazminat talebi dahil olmak üzere kendi tasarrufundaki mevcut diğer yollara başvurmamasının engellendiğine karar vermesi için yeterli olduğunu savunmuştur.

Hükümet başvuranın bu maddeye dayanan şikâyetlerine ilişkin görüş sunmamıştır.

AİHS'nin 2. maddesinin usule ilişkin olarak ihlal edildiğini dikkate alan Mahkeme, aynı olayları 13. madde kapsamında incelemeye gerek görmemektedir.

VIII.2 VE 5. MADDELERLE BAĞLANTILI OLARAK AİHS'NİN 14. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran oğlunun kaybolması, hakkında gaiplik kararı verilmesi, yetkililerin etkili bir soruşturma yürütmemesi ve iç hukuk yolu sağlamamalarının kendisinin ve oğlunun Kürt kökenli olmasından kaynaklandığını savunmuştur. Başvurana göre Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde polis ve diğer güvenlik güçlerinin uyguladığı, Kürt kökenli vatandaşları zorla ve istekleri dışında ortadan kaybetmek ve gözaltında katletmek için seçen ayrımcı bir uygulama mevcuttu.

Başvuran ayrıca zorla ortadan kaybetme şeklindeki ayrımcı uygulamadan ayrı olarak, Türkiye'nin güneydoğusundaki Kürt kökenlilerin bu tür kaybolmaların soruşturulmasında da ayrımcılığa tâbi tutulduklarını savunmuştur. Bu savını desteklemek için özellikle Kürt nüfusa mensup kişilerle ilgili davalarda yetkililerin etkili soruşturma yürütmemeleri nedeniyle AİHS'nin 2 ve/veya 13. maddelerinin ihlalinin tespit edildiği AİHM kararlarına atıfta bulunmuştur.

Hükümet bu şikâyetlerle ilişkili herhangi bir görüş sunmamıştır.

Başvuranın, oğlunun kaybolması ve gaipliğine karar verilmesinin Kürt kökenli olması nedeniyle olduğu iddiasına ilişkin olarak Mahkeme, kaçırılma olayında devlet görevlilerinin yer aldığı tespit edilmediğini belirtir. Başvuranın bu bağlamdaki iddiasını desteklemek için somut temel bulunmamaktadır.

Başvuranın bu maddeye dayanan ikinci iddiası olan "oğlunun kaçırılma olayının soruşturulmamasının altında yatan sebebin etnik kökeni olduğu"na ilişkin olarak Mahkeme,

AİHM'nin yukarıda belirtilen ihlallerinin iç hukuk aşamasında hiç soruşturma yapılmamış olmasına dayandığını belirtir. Soruşturma yapılmamış olması nedeniyle Mahkemenin başvuranın soruşturma makamları tarafından ayrımcılığa tâbi tutuldukları iddiasının dayanağı olup olmadığını inceleyebilmesi için bilgi toplayabileceği belge ya da başka delil bulunmamaktadır.

Bu nedenle 2 ve 5. maddelerle bağlantılı olarak ele alındığında AİHS'nin 14. maddesi ihlal edilmemiştir.

IX. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Maddi tazminat

Başvuran, 1968 doğumlu olan oğlunun kaçırıldığı tarihte 28 yaşında olduğunu ifade etmiştir. Atilla'nın aynı zamanda imam nikahlı bir eşi bulunmaktaydı ve başvuran ve başvuranın eşi ile aynı evde kalmaktaydılar. Başvuranın diğer beş çocuğu ve iki torunu da aynı evde yaşamaktaydı. Başvuran düzenli çalışmak için çok yaşlı olduğundan, dükkanı Atilla düzenli olarak işletiyordu. Tüm ailenin temel geçimi dükkandan sağlanmaktaydı. Atilla'nın kaybolmasından sonra başvuran dükkanı kapatmak zorunda kalmış ve sonuç olarak aile geçim kaynağını kaybetmiştir.

Atilla'nın öldüğü tarihte dükkanın aylık cirosu yaklaşık 2,000 Yeni Türk Lirası idi. Başvuran, oğlunun kaybolmasından bu yana geçen her ay için bu miktarın ödenmesine hükmedilmesini, dolayısıyla toplamda 276,000 YTL (yaklaşık 160,000 Euro) tazminatı Mahkemeden talep etmiştir.

Hükümet başvuran tarafından talep edilen miktara itiraz etmiş ve maddi zararı kanıtlayan delil sunmadığını savunmuştur. Hükümet aynı zamanda muhtemel gelir taleplerine de itiraz etmiş ve delil bulunmadığından bunların kabul edilmemesi ve hayali hesaplamalara itibar edilmemesini Mahkemeden talep etmiştir. Hükümete göre başvurana gerektiğinde, tazminat prosedürünün delil ve belgelerle desteklenmeyen abartılı talepler getirilerek istismar edilmesine izin verilmeden, hakkaniyete uygun miktarda maddi tazminat ödenebilecektir. Aksi takdirde böyle bir miktar hayali olacak ve haksız kazanca yol açacaktır.

Mahkeme içtihadı, başvuran tarafından talep edilen maddi tazminat ile AİHS ihlali arasında açık bir illiyet bağı olması gerektiği ve bunun uygun davalarda gelir kaybına binaen tazminat içerebileceğini belirlemiştir (bkz. diğer içtihatlar arasında *Barberà, Messegue ve Jabardo – İspanya* (50. madde), A Serisi no. 285-C ve *Çakıcı*, yukarıda anılan).

Mahkeme, başvuranın oğlunun kaybolmasından kaynaklanan gelir kaybını ayrıntılı olarak belirten taleplerini liste halinde sunmamış olduğunu gözlemler. Ancak Atilla Osmanoğlu'nun ailenin geçimini sağladığı tartışmasız bir gerçektir. Atilla Osmanoğlu'nun ailevi durumu, yaşı ve eşi ve ailesinin geçimini sağlayan mesleki faaliyetlerini göz önüne alan Mahkeme, yetkililerin Atilla Osmanoğlu'nun yaşam hakkını koruyamamaları ve onun ailesine sunduğu maddi desteğin kaybı arasında doğrudan illiyet bağı olduğunu tespit etmiştir.

Yukarıda belirtilenler ışığında Mahkeme, hakkaniyete uygun olarak başvuranın Türkiye'deki banka hesabına yatırılmak ve onun tarafından tutulmak üzere Atilla Osmanoğlu'nun eşi ve mirasçıları için 60,000 Euro maddi tazminat ödenmesine karar vermiştir (bkz. *Koku*, yukarıda anılan).

B. Manevi tazminat

Başvuran, Atilla Osmanoğlu'nun kaybolması, yetkililerin bu konuda yeterli soruşturma yürütmemesi ve kendisi ve ailesinin Atilla'nın yeri ve sağ olup olmadığı hakkında halen bilgi sahibi olmamaları nedeniyle kendisi ve ailesinin ciddi travma ve sıkıntı yaşadığını ifade etmiştir. Manevi tazminat miktarını Mahkemenin takdirine bırakmış ve Mahkemeden davanın tüm olaylarını dikkate almasını istemiştir.

Hükümet, başvuranın iddialarını destekleyecek delil bulunmaması nedeniyle ancak sembolik bir manevi tazminat ödenmesinin hakkaniyete uygun olduğu görüşündedir.

Mahkeme, tespit etmiş olduğu AİHS'nin 2 ve 3. maddelerinin ihlallerini dikkate alır. Sonuç olarak benzer davalarda hükmettiği tazminat miktarlarını dikkate alarak Mahkeme başvuranın Türkiye'deki banka hesabına yatırılmak ve onun tarafından tutulmak üzere Atilla Osmanoğlu'nun eşi ve mirasçıları için 20,000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir. Mahkeme aynı zamanda başvurana, AİHS'nin 3. maddesi bağlamında şahsi olarak uğradığı manevi zararlar için 10,000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

C. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuran davanın açılmasında yapılan masraflara karşılık olarak toplamda 19,471.24 İngiliz Sterlini ve 11,262 Euro talep etmiştir. Talebi şunlardan oluşmaktadır:

- (a) İngiltere'de, Kürt İnsan Hakları Projesi'nde (KHRP) çalışan avukatları için 19,031.24 İngiliz Sterlini;
- (b) Türkiye'deki avukatları için 5,325 Euro;
- (c) İngiltere'deki avukatların ödediği telefon, faks, posta, fotokopi ve kırtasiye gibi idari masraflar için 440 İngiliz Sterlini;
- (d) Türkiye'deki avukatların ödediği telefon, faks, posta, fotokopi ve kırtasiye gibi idari ve tercüme masrafları için 5,937 Euro.

Başvuran, avukatlık ücretlerine ilişkin olarak ayrıntılı bir masraf çizelgesi sunmuştur.

Hükümet, başvuranın temsilcileri tarafından talep edilen ve aşırı olarak değerlendirdikleri miktarlara itiraz etmiştir. Sadece gerçekten harcanan masrafların geri ödenebileceğini, yargılama masraf ve giderlerinin tamamının başvuranlar ya da temsilcileri tarafından belgelenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca kabataslak hesap ve listelerin davayla ilişkili ve iddia edilen harcamaya kanıt olarak değerlendirilmemesi, harcamaların makul bir miktarı aşmaması ve gerçekten gerektiği için yapılması, tüm masraf ödenmesi taleplerinin faturalara dayanması ve tüm kalemlerin belgelenmiş olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Mevcut bilgilere dayanarak kendi değerlendirmesini yapan ve benzer davalarda hükmedilen tazminat miktarlarını dikkate alan Mahkeme (bkz. diğerleri yanında *Koku*, yukarıda anılan), tüm katma değer vergilerinden muaf olmak üzere net olarak, İngiliz Sterlini'ne çevrilmek ve başvuranın temsilcisinin İngiltere'deki banka hesabına yatırılmak üzere başvurana 15,000 Euro yargılama masraf ve giderleri ödenmesine karar vermiştir.

D. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faizlerine uyguladığı orana üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM,

1. Oybirliğiyle, başvuranın oğlunun devlet görevlileri tarafından kaçırıldığı iddiası ve müteakiben gaipliğine karar verilmesine ilişkin olarak AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edilmediğine;
2. 3'e karşı 4 oyla, Sorumlu Devletin AİHS'nin 2. maddesine aykırı olarak başvuranın oğlunun hayatını koruyamadığına;
3. Oybirliğiyle, Sorumlu Devlet yetkililerinin başvuranın oğlunun kaybolduğu koşullar ve müteakip gaiplik kararı hakkında etkili bir soruşturma yürütememiş olması nedeniyle AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edildiğine;
4. 3'e karşı 4 oyla, başvuran açısından AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine;
5. Oybirliğiyle, AİHS'nin 5. maddesinin ihlal edilmediğine;
6. Oybirliğiyle, başvuranın AİHS'nin 8. maddesine dayanan şikâyetinin ayrı olarak incelenmesine gerek bulunmadığına;
7. Oybirliğiyle, AİHS'nin 13. maddesine dayanan şikâyetin ayrı olarak incelenmesine gerek bulunmadığına;
8. Oybirliğiyle, 2 ve 5. madde ile bağlantılı olarak AİHS'nin 14. maddesinin ihlal edilmediğine;
9. 1'e karşı 6 oyla,
  - (a) Sorumlu Devlet'in başvurana, AİHS'nin 44/2. maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde:
    - (i) Ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilerek başvuranın banka hesabına yatırılmak ve oğlu Atilla Osmanoğlu'nun eşi ve mirasçıları için onda tutulmak üzere 60,000 Euro (altmış bin Euro) maddi tazminat;
    - (ii) Ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilerek başvuranın banka hesabına yatırılmak ve oğlu Atilla Osmanoğlu'nun eşi ve mirasçıları için onda tutulmak üzere 20,000 Euro (yirmi bin Euro) manevi tazminat;
    - (iii) Ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilerek başvuranın banka hesabına yatırılmak üzere 10,000 Euro (on bin Euro) manevi tazminat;
    - (iv) Ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden İngiliz Sterlini'ne çevrilerek başvuranın İngiltere'deki temsilcilerinin banka hesabına yatırılmak üzere 15,000

Euro (on beş bin Euro) yargılama masraf ve giderleri;
(v) Bu miktarlar üzerine uygulanabilecek her tür vergiyi ödemesine;
(b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;

10. Oybirliğiyle, adil tatmine ilişkin diğer taleplerin reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. paragrafları uyarınca 24 Ocak 2008 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Søren NIELSEN
Kâtip

Christos ROZAKIS
Başkan

AİHS'nin 45/2. maddesi ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 74/2. maddesi uyarınca Yargıç Türmen, Vajić ve Steiner'in aşağıdaki ortak kısmi muhalefet şerhi işbu karara eklenmiştir.

C.L.R.
S.N.

YARGIÇ TÜRMEŒ, VAJİC VE STEINER'İN ORTAK KISMİ MUHALEFET ŒERHİ

2. maddenin usule ilişkin olarak ihlal edildiği konusunda çoğunlukla hemfikiriz. Ancak şu sebeplerden dolayı çoğunluğun 2. maddenin esasa ilişkin olarak ihlal edildiği tespitine katılmıyoruz:

Gözaltında kaybolma olaylarında şahıstan oldukça uzun bir süre haber alınamaması durumunda şahsın gözaltında öldüğü kabul edilir ve inandırıcı bir açıklama olmaması halinde davalı Hükümetin ölümden sorumluluğu bulunur.

Böyle bir sonuca varabilmek için Mahkeme şunları tespit etmeye çalışır: (1) şahsın yaşamı tehdit eden koşullarda özgürlüğünden mahrum bırakılması; (2) bu mahrum bırakmanın devlet görevlileri tarafından uygulandığı; (3) Özgürlükten mahrum bırakmanın kabul edilmemesi veya bu konuda bilgiye sahip olunmaması (örneğin bkz. *Timurtaş – Türkiye*, no. 23531/94; *Ertak – Türkiye*, no. 20764/92; *Taniş vd. – Türkiye*, no. 65899/01 ve *Akdeniz vd. – Türkiye*, no. 23954/94).

Mahkemenin emsal oluşturan *Timurtaş* kararını, 2. maddenin ihlal edilmediğine hükmettiği *Kurt – Türkiye (Karar Raporları 1998-III)* kararından iki gerekçeyle dikkatli bir şekilde ayırmış olması dikkate değer bir husustur: (a) *Kurt* davasında “başvuranın ölümlünün gözaltında meydana geldiğine dair yeterli ikna edici emare bulunmadığı”, *Timurtaş* davasında ise “Abdulvahap Timurtaş’ın bir yere hapsedildiğinin tespit edildiği”; ve (b) “*Kurt* dava dosyasında yetkililerin Üzeyir Kurt’u şüpheli olarak gördüklerine işaret eden az unsur bulunmasına karşın *Timurtaş* davası olaylarının Abdulvahap Timurtaş’ın PKK faaliyetlerinde yer aldığı iddiasıyla yetkililer tarafından arandığına dair şüpheye yer bırakmadığı” belirtilmiştir (bkz *Timurtaş*, yukarıda anılan).

Somut davada başvuranın oğlu Atilla Osmanoğlu’nun kaybolmasından güvenlik güçlerinin sorumlu olduğunun tespit edilmediği oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Ayrıca Atilla Osmanoğlu’nun PKK ile bağı bulunmadığı ifade edilmiştir.

Bu hususlar ve AİHM içtihadına uygun olarak mevcut koşullarda davalı devletin sorumluluğunun bulunduğu sonucuna varılamaz.

Çoğunluk tarafından sunulan “bir devletin bir kimsenin ortadan kaybolması eylemine karıştığı sonucuna varılmasının, o kimsenin ölü olarak farz edilip edilemeyeceğinin belirlenmesi için *olmazsa olmaz* bir koşul olmadığı kanısındadır; bir kimsenin ortadan kaybolması belirli koşullarda başlı başına hayatı tehdit edici olarak değerlendirilebilir” görüşüne katılmamaktayız.

Belli koşullarda bir kişinin kaybolması hayati tehlike taşıyabilir. Ancak somut davada soru, kaybolma olayının kurban yetkililerin nezaretindeyken meydana gelmemiş olması ve devletin bu olayda payı olmamasının tespit edilmiş olması halinde davalı devletin yaşamı tehdit eden bu tür bir durumdan sorumlu tutulup tutulamayacağıdır. Mahkeme içtihadı bu soruya açıkça olumsuz bir yanıt vermektedir. Çoğunluk tarafından atıfta bulunulan *Akdeniz* kararı bu görüşü teyit etmektedir. Sözkonusu kararda Mahkeme şuna hükmetmiştir: “11 kişinin güvenlik güçleri tarafından gözaltına alındıktan sonra öldükleri kabul edilmelidir. Sonuç olarak davalı devletin onların ölümlünden sorumluluğu bulunmaktadır” (bkz. *Akdeniz*, yukarıda anılan).

Bu bağlamda başvuranın oğlunun kaçırılması ile sözkonusu kararın 58. paragrafında çoğunluğun değindiği şahısların kaçırılması arasında bulunduğu iddia edilen benzerlikler, Atilla Osmanoğlu'nun kaybolmasının yaşamı tehdit eder nitelikte olduğu sonucuna varmak için yeterli değildir. Bu tür benzerlikler ancak Mahkeme kaçırma ve öldürme şeklinde bir idari uygulamanın varlığını kabul etseydi muteber olabilirdi. Halbuki hem Mahkeme hem eski Komisyon böyle bir sonuca varmayı her defasında reddetmiştir.

Bir şahsın kaybolmasıyla ilgili olarak sorumlu bulunmadığı davalarda davalı devletten beklenen hareket tarzı somut davada açık değildir. Çoğunluğun “davalı devletin kaybolma iddialarıyla ilgili etkili soruşturma yürütmeye yükümlü olduğu”na işaret ettiği görülmektedir.

Bu görüşe tamamen katılıyoruz. Ancak bu, 2. maddenin esasa değil usule ilişkin yönüne göre incelenmesi gereken bir meseledir. Somut davada etkili bir soruşturma yapılmamış olması 2. maddenin esastan ihlal edildiği tespitinin temelini oluşturmaktadır. Ayrıca aynı sorun 2. maddenin usulden ihlal edildiğinin tespiti için de gerekçedir. Aynı olaylara bağlı aynı gerekçe ile iki ihlalin tespit edilmesi Mahkemenin içtihadında pek alışılmış bir durum değildir.

Devletin kendi yetkisi altındaki kişilerin yaşamını koruması pozitif yükümlülüğü ve kaybolma olaylarında etkili bir soruşturma yürütme yükümlülüğü iki ayrı kavramdır ve öyle muamele edilmelidir.

Devletin bir bireyi diğerlerinin cürümlerinden korumak için önlem alma pozitif yükümlülüğü koruyucu niteliktedir. Bu yükümlülük böyle olayların meydana gelmesinden önceki aşamayla ilgilidir.

Mahkeme devletin bu yükümlülüğünü her zaman dar bir kapsamda yorumlamıştır. Ancak yetkililerin bir bireyin yaşamına gerçek ve acil tehdidin varlığını bilmesi ya da bilmesi gerektiği durumlarda 2. madde ihlal edilmiş olacaktır. Bu yükümlülük “yetkililere imkansız ya da ölçüsüz bir yük getirmeyecek şekilde yorumlanmalıdır. Buna göre Sözleşme, her hayati tehlike iddiası karşısında tehlikenin gerçekleşmesini önlemek için fiili tedbir alma yükümlülüğü getiremez” (bkz. *Osman – İngiltere, Raporlar* 1998-VIII). Ancak bu pozitif yükümlülük devletin ölümcül saldırıların faillerinin bulunması ve yargılanmasında başarıya ulaşması şeklinde bir şart getirmemektedir (bkz. *Tekdağ – Türkiye*, no. 27699/95).

Somut davada yetkililer kaçırılma olayından önce başvuranın hayatının tehlikede olduğu konusunda bilgi sahibi olmamıştır, şahıs koruma da talep etmemiştir. Ayrıca kaçırılma olayında yetkililerin payı olmadığı ve Osmanoğlu'nun güvenlik güçlerinin kontrolü altında olmadığı tartışmasızdır. Osmanoğlu'nun yeri yetkililer tarafından bilinmemekteydi. Ölü olup olmadığı bile kesin değildi. Bu nedenle yetkililerden makul olarak beklenebilecek tek işlem kayb olduğu koşullara ilişkin bir soruşturma yürüterek ölüp ölmediğini tespit etmek ve ölmemişse nerede olduğunu belirlemek idi.

Gerçekte, başvuranın oğlunun kaybolmasından sonra gerçek ve acil bir hayati tehlikeyi önlemek için çoğunluğun gerekli gördüğü, istihbarat edinme, ifade alma, görgü tanıklarına başvurma gibi “önleyici fiili tedbirler”in tamamı sadece 2. maddenin usule ilişkin yönüne göre incelenen soruşturmaya ilgilidir.

Son olarak somut dava çoğunluk tarafından atıfta bulunulan ve Mahkemenin davalı devletin başvuranın hayatını koruyamadığı kadarıyla aşağıdaki gerekçelerle 2. maddeye aykırı bulunduğu *Koku – Türkiye* (no. 27305/95) davasından ayrı tutulmalıdır: Hüseyin Koku tanınmış bir siyasetçi idi. HADEP üyesiydi ve PKK faaliyetlerinde yer aldığı iddia ediliyordu.

Kaçırılmadan önce polis, Vali ve Belediye Başkanı'ndan tehditler alıyordu. Farklı olarak somut davada Osmanoğlu siyasi bir şahsiyet değildi ve PKK ile ilgili bir faaliyette yer almamıştı. Tehdit altında değildi ve dükkana gelen iki şahısla kendi isteği ile gitmişti.

İkinci fark Koku'nun cesedinin kaybolmasından altı ay sonra bulunması, Osmanoğlu'nun cesedinin ise hiçbir zaman bulunamamasıdır.

Üçüncü olarak *Koku* davasında davalı devlet Mahkemeye soruşturma dosyasındaki birtakım belgeleri göndermemiştir. Bu eksiklik Mahkemeyi Hükümetin AİHS'nin 38/1 (a) maddesinde belirtilmiş yükümlülüklerini yerine getirmediğini tespit etmeye yönelmiş ve sonuç olarak Mahkeme Hükümetin bu kusurundan çıkarımlarda bulunmuştur. Ancak somut davada Hükümet olayların tespitinde Mahkeme ile işbirliği içinde olmuştur.

İşte bu yukarıdaki mülahazaları akılda bulundurarak 2. maddenin esastan ihlal edilmediği sonucuna varıyoruz.

Bütün bu mülahazalarımız ve *Koku* kararının somut karardan yukarıda özetlenen farkları ışığında davalı devletin "önleyici fiili tedbirler" almaması nedeniyle 2. maddenin esastan ihlal edildiği tespitinin Mahkeme içtihadında köklü bir değişimi gösterdiğine inanmaktayız. Böyle bir değişimin, gelecekteki davalara potansiyel etkileriyle Büyük Daire'nin karar vermesi gereken bir mesele olduğu kanaatindeyiz.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

UZUN/Türkiye Davası*

Başvuru No:48544/99

Strazburg
20 Nisan 2006

OLAYLAR

1972 doğumlu başvuran, halihazırda Ankara Cezaevi'nde tutukludur.

Başvuran, 3 Mayıs 1991 tarihinde jandarmalar tarafından yakalanarak gözetim altına alınmıştır. 6 Mayıs günü sorgulanan başvuran, sanık olarak sorulara cevap vermeyi ve ifade tutanağını imzalamayı reddetmiştir. Başvuran, yasak olan afiş asma olayına katılmak ve jandarmalara karşı koymakla suçlanmıştır.

Başvuran, 7 Mayıs 1991 tarihinde Ankara Adli Tıp Kurumu tarafından muayene edilmiştir. Düzenlenen raporda sol omuzda hareket zorluğu ve ağrının olduğu yer verilmiştir. Raporda başvuranın vücudunda şiddet ya da darp izlerine rastlanılmadığı belirtilmiştir.

Başvuran, aynı gün öncelikle Ankara Devlet güvenlik Mahkemesi (DGM) Cumhuriyet Başsavcısı tarafından dinlenmiş, daha sonra DGM yedek hakimi önüne çıkarılmıştır. DGM hakimi başvuranın tutuksuz yargılanmasına karar vermiştir.

Cumhuriyet Başsavcısı, 9 Mayıs 1991 tarihinde diğer bir sanıkla beraber başvuranı, silahlı çete üyesi olmak, pankart açmak, el ilanı dağıtmak ve yakalanmaları sırasında polise mukavemet etmekle itham etmiştir. Cumhuriyet Başsavcısı başvuran ve diğer sanığın, silahlı çeteye mensup olmak, görevi sırasında memura mukavemet ve yasak afiş asmak gerekçelerinden mahkum edilmesini istemiştir (Türk Ceza Kanunu'nun (TCK)168§2, 258§1 ve 537§2-4 maddeleri ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddesi).

Bu yargılama çerçevesinde (no: 1991/79) ilk duruşma DGM önünde 22 Temmuz 1991 tarihinde yapılmıştır. Sanıklar, 13 Mayıs ve 24 Kasım 1991 tarihli tutanaklara göre mahkemeye çağrılmalarına rağmen, ne bu duruşmaya ne de daha sonra yapılan duruşmalara katılmamışlardır.

Başvuranın DGM önüne çıkarılması için adli makamlar tarafından birçok girişimde bulunulmuştur.

15 Ocak 1992 tarihli tutanağa göre kızı hakkında sorgulanan başvuranın babası, kızının Ankara'da eğitimine devam ettiğini belirtmiştir.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuran, 31 Mart 1992 tarihinde ikinci kez yakalanarak Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde gözaltına alınmıştır.

Bu kez başvuran, yasadışı silahlı örgüt "Dev-Sol"'a (Devrimci Sol) para toplamakla suçlanmıştır. Aynı gün başvuranın evinde yapılan aramalar sırasında, polis tarafından Dev-Sol tarafından basılan kitap, henüz basılmamış olan el yazması kitaplar, dergi ve heykeller müsadere edilmiştir.

Başvuran, Terörle Mücadele Şubesinde 10 Nisan 1992 tarihine kadar süren sorgulamaların ardından Ankara Adli Tıp Kurumu'na sevk edilmiştir. Düzenlenen raporda sol omuzda travma ve alt çene eklemlerinde hassasiyet bulunduğu yer verilmiştir. Doktor başvuranın hayatı riskinin bulunmadığını belirtmiş ve yedi günlük iş göremezlik raporu vermiştir.

Başvuran yine 10 Nisan 1992 tarihinde, önce Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcısı tarafından dinlenmiş, daha sonra DGM yedek hakimi önüne çıkarılmıştır. DGM hakimi tutuksuz yargılanmasına karar vermiştir. Başvuran, Cumhuriyet Başsavcısı ve hakim önünde aleyhinde yapılan suçlamalara itiraz etmiştir.

Cumhuriyet Başsavcısı, 1 Haziran 1992 tarihli iddianameyle, başvuranı silahlı çeteye mensup olmakla suçlamıştır. Cumhuriyet Başsavcısı başvuranın TCK'nın 168§2 ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddeleri uyarınca mahkum edilmesini istemiştir. İddianame başvuranla birlikte diğer altı sanık ile ilgilidir.

15 Nisan 1993 tarihli tutanakta, başvuranın kardeşinin, başvuranın Ankara'da okuduğunu söylediği belirtilmektedir.

15 Haziran 1993 tarihli duruşmaya katılan başvuran suçlamaları reddetmiş ve esas hakkındaki görüşlerini beyan etmiştir. Başvuran, evinde bulunan beş milyon TL'nin Erzincan'da meydana gelen depremden mağdur olan kişilere destek amacıyla toplandığını belirtmiştir. Alındı makbuzlarını mahkemeye sunabileceğini belirtmiştir.

22 Temmuz ve 19 Ekim 1993 tarihli duruşma tutanaklarına göre, sözkonusu alındı makbuzlarının mahkemeye sunulması için başvurana süre verilmiştir.

DGM, 19 Şubat 1998 tarihli bir kararla, başvuranı silahlı çeteye mensup olmaktan on iki yıl altı ay hapis cezasına çarptırmıştır. DGM, soruşturma aşamasında düzenlenen çeşitli tutanaklara dayanarak, başvuranın özellikle yasadışı afiş asma yoluyla, el kitabı dağıtarak, gözaltı sırasında duvarlara yasak olan yazılan yazarak yukarıda belirtilen yasadışı örgüt için propaganda yapma eylemlerinde bulunduğunu belirtmiştir.

Yine 19 Şubat 1998 tarihinde başvuran aleyhinde yakalama müzekkeresi çıkarılmıştır.

Başvuran, 27 Mart 1998 tarihinde Gazipaşa'da (Antalya) yakalanmıştır.

Başvuran, ilk defa yargılama sırasında avukat yardımından faydalanarak, 19 Şubat 1998 tarihli karar hakkında açık duruşma talebinde bulunarak temyiz başvurusunda bulunmuştur. Başvuran savunmasında, ilk derece mahkemesinin sunduğu şekliyle olaylara ve

kanıtlar hakkında yapılan değerlendirmeye itiraz etmiştir. Başvuran, ilk derece mahkemesi kararının, jandarmaların ifadelerine ve polis memurlarının düzenlediği tutanağa dayandığını iddia etmiştir. Ayrıca başvuran, 168. maddede tanımlanan suç oluşturan unsurların bu durumda bir araya gelmediğini savunmaktadır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, başvuranın temyizi hakkındaki tebliğnamesini sunmuştur. Sözkonusu tebliğname başvurana tebliğ edilmemiştir.

Yargıtay, 26 Ekim 1998 tarihinde başvuranın avukatlarının da hazır bulunduğu bir duruşma yapmış ve 19 Şubat 1998 tarihli kararı onamıştır.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'İNİN 6Ş1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, kendisini yargılayan ve mahkum eden DGM'nin, bünyesinde askeri hakim bulunması nedeniyle "tarafsız ve bağımsız" bir mahkeme olmadığını iddia etmektedir.

Başvuran, yargılama süresinde "makul süre" ilkesine riayet edilmediğini iddia etmektedir. Ayrıca, başvuran, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tebliğnamesinin kendisine tebliğ edilmediğinden şikayetçi olmaktadır. Başvuran, AİHS'nin 6Ş1 ve 3 b) maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

A. Kabul edilebilirlik Hakkında

AİHM, şikayetlerin AİHS'nin 35§3 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. Ayrıca AİHM, başvuru hakkında başka hiçbir kabul edilemezlik gerekçesi bulunmadığını kaydetmektedir. Dolayısıyla şikayetleri kabul edilebilir ilan etmek uygun olacaktır.

B. Esas Hakkında

1. DGM'nin Tarafsız ve Bağımsız Olması Hakkında

AİHM, bu durumda ortaya çıkan sorunlara benzer sorunları birçok kez irdelemiş ve AİHS'nin 6§1 maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (Bkz. sözüedilen *Özel*, §§33-34 ve 10 Temmuz 2001 tarihli *Özdemir-Türkiye kararı*, no: 59659/00, §§35-36).

AİHM, mevcut davayı incelemiş ve Hükümet'in, sözkonusu durumu farklı bir sonuca ulaştırabilecek ne bir olay ne de bir delil sunduğuna kanaat getirmektedir. AİHM, TCK'nın öngördüğü suçlardan DGM önüne çıkarılan başvuranın, aralarında askeri hakim de bulunduğu mahkeme heyeti önüne çıkmaktan çekinmesinin anlayışla karşılanacağını saptamaktadır. Bu nedenden dolayı, başvuran, DGM'nin bu türden davalara ters düşen değerlendirmelerle haksız yere yönlendirilmelerine izin vermesinden haklı olarak çekinmektedir. Böylece, bu mahkemenin tarafsızlığı ve bağımsızlığı hakkında başvuran tarafından duyulan şüphelerin objektif olarak kanıtlandığı düşünülebilir (9 Haziran 1998 tarihli *Incal-Türkiye kararı*, 1998-IV, s. 1573, §72 *in fine*).

AİHM, başvurunu yargılayıp mahkum ettiği sırada DGM'nin, 6§1 maddesi uyarınca tarafsız ve bağımsız bir mahkeme olmadığı sonucuna varmaktadır.

2. Cezai Yargılamanın Adil Olması ve Savcı Görüşünün Tebliğ Edilmemesi Hakkında

AİHM, benzer davalarda, tarafsızlıktan ve bağımsızlıktan yoksun olduğu ortaya konulan bir mahkemenin, her olasılıkta, kendi yargısına tabi kişilere hakkaniyetli bir yargı sağlayamayacağı hükmüne varıldığını hatırlatmıştır.

AİHM, başvuranın tarafsız ve bağımsız bir mahkeme tarafından dinlenme hakkının ihlal edilmesi sonucu gözönünde bulundurulursa, AİHS'nin 6. maddesine göre yapılan diğer şikayeti incelemeye gerek olmadığına kanaat getirmektedir (Bkz. diğerleri arasında, 28 Ekim 1998 tarihli *Çıraklar-Türkiye kararı*, 1998-VII, §§ 44-45).

3. Cezai Yargılamanın Süresi Hakkında

AİHM, şikayet konusunun, yargılama sırasında ikinci bir dosyanın eklendiği 1991/76 sayılı dosyaya ilişkin ilk yargılama olduğunu not etmektedir. Ele alınması gereken dönem, başvuranın yakalandığı 3 Mayıs 1991 tarihinde başlamakta ve 26 Ekim 1998 tarihinde Yargıtay'ın verdiği nihai kararlar son bulmaktadır. Dolayısıyla yargılama iki mahkeme için yaklaşık yedi yıl altı ay sürmüştür.

Hükümet, dava koşulları gözönüne alındığında, yargılama süresinin AİHS ve AİHM içtihadı bakımından makul olmadığını düşünülemezine kanaat getirmektedir. Hükümet, ciddi bir suçtan yargılanmasına rağmen başvuranın, hakim önüne çıkmadığını ve bir avukat tarafından temsil edilmek için hiçbir girişimde bulunmadığını vurgulamaktadır.

Başvuran ise, yargılamadan haberdar edilmediğini ve serbest bırakılmasının ardından yargılamanın sona erdiğine inandığını belirtmektedir. Başvuran, mahkum edilmesinin ardından çıkarılan tutuklama emrinin gerçekleştirildiği sırada olaylardan haberdar olduğunu ileri sürmektedir.

AİHM, yargılama süresinin makul yönünün dava koşullarına göre ve özellikle davanın karmaşıklığı, başvuruların ve yetkili makamların tutumlarının yanı sıra dava koşulları gibi AİHM içtihadı tarafından yer verilen kriterler gözönüne alınarak değerlendirildiğini hatırlatmaktadır.

Taraflar, davanın karmaşıklığı hakkında görüş bildirmemişlerdir.

AİHM bu durumda, iki sanık hakkındaki dava özel bir karmaşıklık arz etmiyor ise, mahkemeye çıkmamaları hiç kuşkusuz yargılamanın uzamasındaki belirleyici faktörü oluşturmadığını gözlemlemektedir.

Bu bağlamda AİHM, olayların tartışmalı olduğunu tespit etmektedir. AİHM, başvuranın uygun ve gerekli şekilde mahkemeye çağrılmadığından dolayı yargılamanın kendisinden habersiz sürdüğüne dair iddiasının inandırıcı olmadığına kanaat getirmektedir. Bunun dışında AİHM, temyiz savunmasında başvuranın DGM'nin delilleri değerlendirme

şekline itiraz etmekle ve bu nedenle mahkumiyet kararının sadece davanın ön soruşturması aşamasında elde edilen ifadelerle gerekçelendirildiğinden şikayet etmekle yetindiğini gözlemlemektedir. Ancak savunmada mahkemeye çıkmaması hakkında hiçbir görüş yer almamaktadır.

AİHM, başvuranın 15 Haziran 1993 tarihli duruşmaya katıldığını ve esas hakkındaki görüşlerini bildirdiğini not etmektedir. Bu tarihten itibaren ve yargılamanın sona ermesine kadar, başvuran hakkında hiçbir gelişme ve yargı eylemi meydana gelmemiştir.

AİHM, kendisine sunulan unsurların tümünü inceledikten sonra, 15 Haziran 1993 tarihine kadar adaletten kaçan başvuranın tutumunun, belirtilen tarihe kadar yargılamanın uzamasının kaynağı olduğuna kanaat getirmektedir.

AİHM, adli makamların tutumu konusunda ise, sadece Devlet'e atfedilecek yavaşlıkların, "makul sürenin" aşılmasına neden olduğu tespitinde bulunmaya itebileceklerini hatırlatmaktadır (Bkz. özellikle *Gergouil-Fransa*, no: 40111/98, § 19, 21 Mart 2000 ve *Papachelas-Yunanistan*, no: 31423/96, § 40, AİHM 1999-II). Yargılamanın uzaması, dosyada hiçbir ilerleme kaydetmeden ve sanıkların bulunmadığı gerekçesiyle, 15 Haziran 1993 ve 19 Şubat 1998 tarihleri arasında yani yaklaşık dört yıl sekiz ay boyunca duruşmaların ertelenmesine düzenli olarak karar verdikleri sürece adli makamlara atfedilebilir.

Yargılamanın genel süresini, özellikle başvuranın esas hakkında görüşlerini beyan etmesinden sonraki ilk derece mahkemesi önündeki yargılama ve hiçbir özel karmaşıklık arz etmeyen yargılamanın konusunu gözönüne aldığına, AİHM AİHS'nin 6§1 maddesi uyarınca "makul sürenin" aşıldığına kanaat getirmektedir.

Dolayısıyla bu hüküm ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran, maddi zararı için 100.000 Euro ve manevi zararı için 200.000 Euro istemektedir.

Hükümet aşırı olduğunu düşündüğü bu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, maddi zarar hakkında, başvuran AİHS'nin 6. maddesinin ihlalden doğan zararın belirlenmesini sağlayacak hiçbir kanıt unsuru sunmadığından, bu talebi reddetmektedir. Manevi zarar konusunda AİHM, dava koşullarından dolayı başvuranın bir takım sıkıntılar duyabileceğine kanaat getirmektedir. AİHM, başvurana bu bakımdan 4.000 Euro'nun ödenmesinin uygun olduğuna kanaat getirmektedir.

AİHM için, bu davada olduğu gibi bir kimse AİHS'nin gerektirdiği tarafsızlık ve bağımsızlık koşullarını yerine getirmeyen bir mahkeme tarafından mahkum edildiğinde, sözkonusu kişinin isteği üzerine yeni bir yargılama veya yeniden dava açılması, tespit edilen ihlalin telafi edilmesi için prensip olarak en uygun yoldur (Bkz. *Öcalan-Türkiye*, no: 46221/99, § 210, AİHM 2005-).

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuran, AİHM önünde yapmış olduğu masraf ve harcamalar için 2.000 Euro talep etmektedir. Hükümet bu iddiaya itiraz etmektedir.

AİHM içtihadına göre başvuran, gerçekliğini, gerekliliğini ve oranlarının makul yönünü ortaya koyduğu sürece masraf ve harcamaların karşılanmasını sağlayabilir. AİHM, elinde bulunan unsurları ve yukarıda belirtilen kriterleri gözönüne alarak, yapılan bütün masraflar için başvurana 1.000 Euro'nun ödenmesinin makul olduğuna kanaat getirmektedir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun geri kalan kısmının *kabul edilebilir olduğuna*;
2. DGM'nin tarafsızlıktan ve bağımsızlıktan yoksun olması ve yargılama süresi nedeniyle AİHS'nin 6§1 maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 6. maddesine göre yapılan diğer şikayetlerin incelenmesine *gerek olmadığına*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere, miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet'in başvurana manevi tazminat için 4.000 Euro (dört bin Euro) ve masraf ve harcamalar için 1.000 Euro (bin Euro) ödemesine;
- b) Sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulamasına;
5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve 20 Nisan 2006 tarihinde, İtüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

ALİ VE AYŞE DURAN/Türkiye Davası*

Başvuru No. 42942/02
Strazburg
8 Nisan 2008

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 42942/02 no'lu davanın nedeni iki T.C. vatandaşı Ali ve Ayşe Duran'ın ("başvuranlar") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 6 Eylül 2002 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yaptığı başvurdur.

Başvuranlar, AİHM önünde İstanbul Barosu avukatlarından Ş. Turgut tarafından temsil edilmiştir.

25 Ocak 2007'de AİHM başvuruyu kısmen kabuledilemez bulmuş ve başvuranın AİHS'nin 2., 3. ve 13. maddelerinin ve yedi polis memuruna karşı yürütülen ceza kovuşturmasının uzunluğundan dolayı 6. maddenin 1. paragrafının ihlal edildiğine ilişkin şikayetlerini Hükümet'e iletmeye karar vermiştir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar sırasıyla 1933 ve 1945 doğumludur ve İstanbul'da yaşamaktadır. Başvuranlar, dört polis memuru tarafından dövülmesi sonucunda 16 Ekim 1994 tarihinde İstanbul'da bir polis karakolunda 26 yaşında hayatını kaybeden Bayram Duran'ın anne ve babasıdır.

Bayram Duran, 15 Ekim 1994 tarihinde M.Y. adlı şahsın şikâyeti üzerine polis tarafından gasp suçundan gözaltına alınmış, konulduğu Gazi karakolunda 16 Ekim 1994 sabah saat 5 sıralarında ölü bulunmuştur.

Aynı tarihte bir "olay yeri ve ceset incelemesi" raporu düzenlenmiş ve Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı, bir adli tabip, Gaziosmanpaşa Emniyet Müdürü ve başka dört kişi tarafından imzalanmıştır. Rapora göre Duran'ın vücudunda mermi ya da kötü muamele işareti bulunmamakta, ölüm nedeninin belirlenmesi için otopsi yapılması gerekmektedir.

Aynı tarihte savcı görevli polis memurlarının ifadesini almış, memurlar şahsa gözaltında kötü muamele uygulanmadığını, kendisine çay ikram etmek için hücrelerine gittiklerinde onu ölü bulduklarını savunmuşlardır.

---

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

17 Ekim 1994 tarihinde Bayram Duran'a otopsi uygulanmış, Cerrahpaşa Üniversitesi Hastanesi'nden dört doktor tarafından imzalanan 14 Aralık 1994 tarihli otopsi raporunda ölüm nedeni kalp yetmezliği olarak belirtilmiştir. Uzmanlar sol skapular bölgede 3 x 8 cm'lik bir kanama tespit etmiş, ancak bu kanamanın doğrudan ölüm nedeni olmadığı belirtilmiştir.

29 Aralık 1994 tarihinde savcı, Bayram Duran'ın ölümü ile ilgili takipsizlik kararı vermiş, kararda 14 Aralık 1994 tarihli otopsi raporuna dayanarak ölüm nedeninin kanama olmadığı belirtilmiştir.

Birinci başvuran Ali Duran 21 Şubat 1995 tarihinde Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi'ne itirazda bulunmuş, diğer hususlar yanında Bayram Duran'ın vücudundaki kanamanın nasıl oluşmuş olabileceğini belirtmemesi nedeniyle otopsi raporunun yetersiz olduğunu ileri sürmüştür. Ayrıca karar vermeden önce savcının sadece polis memurlarını sorguladığını, oğlunun işkence ile öldürüldüğünü ve takipsizlik kararının yaşam hakkının bir ihlali olduğunu savunmuştur.

Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi'nin talebi üzerine Gaziosmanpaşa Sulh Ceza Mahkemesi birinci başvuran ve H.K. ve Ü.Y. adında iki tanığın ifadelerine başvurmuştur. Mahkeme daha sonra Bayram Duran'ın vücudunda tespit edilen kanamanın kötü muamele nedeniyle oluşmuş olup olamayacağı ve kanama ile ölüm arasındaki ilişkinin tespit edilmesi için bir rapor hazırlanmasını Adli Tıp Kurumu'ndan talep etmiştir.

13 Mart 1996 tarihinde hazırlanan ve Adli Tıp Kurumu Başkanı dahil altı adli tıp uzmanı tarafından imzalanan raporda uzmanlar, otopsi raporuna dayanarak Bayram Duran'ın kalp rahatsızlığı bulunduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca kanamanın skapular bölgeye gelen direkt bir travma nedeniyle oluştuğunu değerlendirmişlerdir. Uzmanlar travmanın yarattığı baskı ve gözaltı koşullarının Bayram Duran'ın kalp rahatsızlığını kötüleştirdiği ve kalp yetmezliğine yol açtığı kanaatine varmışlardır.

9 Nisan 1996 tarihinde Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi takipsizlik kararını iptal etmiş ve Bayram Duran'ın yakalanmasına ilişkin 15 Ekim 1994 tarihli evrakı imzalayan yedi polis hakkında cezai işlem başlatma kararı almıştır. Mahkeme, kararında Bayram Duran'ın ölümünün kendisine uygulanan işkence sonucunda meydana gelmiş olabileceği ve bu nedenle cezai işlem başlatılması gerektiğini ifade etmiştir.

6 Haziran 1996 tarihinde Eyüp Cumhuriyet Savcısı Eyüp Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunduğu iddianamede yedi polis memurunu eski Türk Ceza Kanunu'nun 452/2. ve 251. maddelerine göre şiddet sonucu kasıtsız olarak ölüme sebebiyet vermekle suçlamıştır.

28 Ağustos 1996 tarihinde Eyüp Ağır Ceza Mahkemesi kamu güvenliği gerekçesiyle dava dosyasının Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

18 Kasım 1996 – 6 Nisan 2000 tarihleri arasında sanık polis memurları, birinci başvuran ve çeşitli tanıkların ifadesi alınmıştır. 26 Şubat 1997 tarihli duruşmada birinci başvuran, 22 Haziran 1999 tarihinde de ikinci başvuran maddi ve manevi tazminat talepleri için davaya müdahil olmuşlardır.

Denizli Ağır Ceza Mahkemesi 6 Eylül 2000 tarihli kararında olay zamanında görevli polis memurları M.S., A.A., A.K. ve İ.U.'nun belirlenemeyen nedenlerle Duran'ı dövmelemleri sonucunda kasıtsız olarak ölümüne neden oldukları kanaatine varmış ve sanıkları mahkûm etmiştir. Söz konusu şahıslar eski TCK'nın 448 ve 452/2. maddeleri uyarınca beş yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Mahkeme, A.Ş., A.Ç. ve H.A. adlı polis memurlarını ise delil

yetersizliği nedeniyle beraat ettirmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, Bayram Duran'ın başına gelen darbeye asıl neden olan kişinin belirlenememesini dikkate alarak polis memurlarının hapis cezalarını eski TCK'nın 463. maddesi gereği 2 yıl 6 aya indirmiştir. Memurların suçu görev başında işlemiş olmaları nedeniyle cezaları eski TCK'nın 251. maddesi gereği 3 yıl 4 aya çıkarılmış, ceza son olarak bazı sanık polis memurlarının ifadelerinin yetkililere dava olaylarının tespitinde yardımcı olduğu dikkate alınarak TCK'nın 59. maddesi uyarınca her bir polis memuru için 2 yıl 9 ay 10 güne indirilmiştir. Birinci derece mahkemesi başvuranların maruz kaldıkları maddi ve manevi zararları talep haklarını saklı tutmuştur.

Sanık polis memurları ve avukatı vasıtasıyla birinci başvuran kararı temyiz etmiştir. Birinci başvuranın avukatı, temyiz dilekçesinde eski TCK'nın 452. maddesinin uygulanması ve hapis cezalarının yeterince ağır olmamasının birinci derece mahkemesi kararını etkisiz hale getirdiği ve dolayısıyla İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele veya Cezanın Önlenmesi Sözleşmesine ihlal teşkil ettiğini savunmuştur.

1 Ekim 2001 tarihinde Yargıtay, 6 Eylül 2000 tarihli kararı usul yönünden bozmuştur. Mahkeme, Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin ikinci başvuranın davaya müdahil olma talebi hakkında herhangi bir karar vermediğini belirtmiş ve dava dosyasını Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne geri göndermiştir.

10 Aralık 2001 tarihinde birinci derece mahkemesi ikinci başvuranın davaya müdahil olma talebini kabul etmiştir. Mahkeme sanıkları bir kez daha mahkûm etmiş ve aynı cezaya çarptırmıştır. Başvuranların tazminat talep etme hakları saklı tutulmuştur.

Başvuranlar avukatları vasıtasıyla kararı temyize götürmüşlerdir. Oğullarının işkence sonucunda öldüğünü ve birinci derece mahkemesinin dava olaylarını doğru bir şekilde yorumlayamadığını iddia etmişlerdir. Polis memurlarının AIHS'nin 3. maddesi, İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele veya Cezanın Önlenmesi Sözleşmesine uygun olarak eski TCK'nın 243 ve 450/3. maddeleri uyarınca cinayet suçundan mahkûm edilmeleri gerektiğini savunmuşlardır. Başvuranlar son olarak sanık polis memurlarının kamu görevinden men edilmeleri gerektiğini iddia etmişlerdir.

Yargıtay 10 Haziran 2003 tarihinde başvuranların temyiz talebini reddetmiş ve 25 Mart 2002 tarihli kararı onamıştır.

1 Haziran 2005 tarihinde 5237 sayılı yeni TCK'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte A.A., A.K. ve İ.U. mahkumiyetlerinin yeni kanun hükümlerine göre gözden geçirilmesini talep etmişler, eylemlerinin "küçük yaralanmaya neden olma" olarak değerlendirilmesi gerektiğini ve halihazırda kamu görevinden men edildiklerini belirtmişlerdir.

24 Kasım 2005 tarihinde Denizli Ağır Ceza Mahkemesi şahısların mahkumiyetlerini gözden geçirmiş ve 25 Mart 2002 tarihli kararda değişiklik yapmamıştır. A.A., A.K. ve İ.U. karara itiraz etmiştir.

Tarafların son ifadelerine dayanan dava dosyasındaki bilgilere göre dava halen Yargıtay'da devam etmektedir.

HUKUK

I. BAYRAM DURAN'IN ÖLÜMÜNE İLİŞKİN OLARAK AIHS'NİN 2., 3., 6. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, AİHS'nin 2., 3., 6. ve 13. maddelerine dayanarak oğullarının güvenlik güçlerinin elinde işkence ile öldürülmüş olmasından şikâyetçi olmuşlardır. Başvuranlar ayrıca polis memurları hakkında yürütülen yargılamanın makul süre içinde tamamlanmamış olması ve oğullarının kötü muamele görmesi ve öldürülmesinden sorumlu olanlara caydırıcı bir ceza verilmemiş olması nedeniyle yetkililerin etkili bir soruşturma yürütememiş olmalarından şikâyetçi olmuştur.

Mahkeme, başvurularca dile getirildiği şekliyle yukarıdaki şikâyetlerin temel olarak kişinin yaşamı ve fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü kanun yoluyla koruyan pozitif yükümlülüklerle ilgili olduğunu (bkz. *Öneriyıldız – Türkiye* [BD], no. 48939/99; *Okkalı – Türkiye*, no. 52067/99; *Zeynep Özcan – Türkiye*, no. 45906/99 ve karşıt olarak *Dölek – Türkiye*, no. 39541/98) ve bu nedenle AİHS'nin sadece 2 ve 3. maddeleri temelinde incelenmesi gerektiğini değerlendirir.

A. Kabul edilebilirlik

1. Tarafların görüşleri

Hükümet, başvuruların Sözleşme mağduriyetlerini ulusal yetkililer nezdinde dile getirmediğini savunmuştur.

Hükümet, ayrıca Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı tarafından yürütülen soruşturma, dört polis memuru hakkında başlatılan kovuşturma ve onların Denizli Ağır Ceza Mahkemesi tarafından mahkûm edilmesinin iddia edilen AİHS ihlallerine etkili bir çare oluşturduğunu savunmuştur. Hükümet ayrıca başvuruların ulusal mahkeme kararlarından tatmin olmamaları halinde idari mercilerden ve sonrasında idare mahkemelerinden tazminat talebinde bulunabileceklerini ve bulunmaları gerektiğini ifade etmiştir. Hükümet başvuruların mevcut iç hukuk yollarını tüketmemiş olduklarını belirtmiştir.

Başvuranlar Hükümetin görüşlerine cevap olarak şikâyet başvurusu yaparak, polis memurları hakkında açılan davaya müdahil olarak ve birinci derece mahkemesi ve Yargıtay'da görülen davanın esası hakkında görüş beyan ederek iç hukuk yollarını tüketmiş olduklarını savunmuşlardır. Ayrıca mahkûm edilmiş olmalarına karşın polis memurlarına caydırıcı bir ceza verilmemiş olduğunu ve hapis cezalarının infazının ertelendiğini ifade etmişlerdir. Hükümetin belirttiği tazminat yolunun etkili bir yol olmadığını savunmuşlardır.

2. AİHM'nin değerlendirmesi

Hükümetin görüşlerinin ilk kısmına ilişkin olarak Mahkeme, AİHM'ye yapılan şikâyetlerin, en azından esasının, öncelikle, resmi gereklere uygun şekilde ulusal merciler nezdinde dile getirilmesinin yeterli olduğunu hatırlatır (bkz. *Gökçe ve Demirel – Türkiye*, no. 51839/99 ve *Fressoz ve Roire – Fransa* [BD], no. 29183/95).

Bu bağlamda Mahkeme Bayram Duran'ın ölümünü takiben Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısının kendi isteğiyle bir soruşturma başlattığını ve bunun 29 Aralık 1994 tarihli takipsizlik kararı ile sona erdiğini gözlemler. Başvuranların itirazı üzerine sözkonusu karar iptal edilmiş ve yedi polis memuru hakkında dava açılmış, başvurular da bu davaya aktif bir şekilde katılmışlardır. Hem birinci derece mahkemesi hem Yargıtay önündeki taleplerinde başvurular sanık polis memurlarının sorumluluklarına dair beyanda bulunmanın yanı sıra oğullarının ölümünün İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele veya Cezanın Önlenmesi Sözleşmesine göre kötü muamele yasağı ve yaşam hakkına ihlal teşkil ettiğini açıkça belirtmişlerdir.

Yukarıdaki hususları dikkate alan Mahkeme, başvuranların Sözleşme mağduriyetlerini ulusal merciler nezdinde dile getirmiş olduklarını tespit etmiştir. Bu nedenle Hükümetin itirazlarının ilk kısmını reddeder.

Hükümetin sözkonusu davadaki ceza hukuku yolunun başvuranlara yeterli ve etkili telafi imkanı sunduğu ve başvuranların idari merciler ve sonrasında idare mahkemelerinden tazminat talebinde bulunmadığı görüşüne ilişkin olarak Mahkeme, somut başvurunun temelde kişinin yaşamı ve fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü kanun yoluyla koruyan pozitif yükümlülüklerle ilgili olduğunu hatırlatır. Bu nedenle Mahkeme, Hükümetin itirazlarının başvuranların şikâyet konusuyla ayrılmaz şekilde bağlantılı olduğu ve bu hususun davanın esası ile birlikte incelenmesi gerektiği kanaatindedir (bkz. *Okkalı*, yukarıda anılan).

Mahkeme, tarafların ifadeleri ışığında başvuranların şikâyetlerinin, belirlenmesi esaslarının incelenmesine bağlı olan, AİHS bağlamında ciddi hukuki ve olgusal konular ortaya koyduğu kanısındadır. Bu nedenle sözkonusu şikâyetlerin AİHS'nin 35/3. maddesi bağlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca, başvurunun başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder.

B. Esas

1. Tarafların görüşleri

Hükümet, Bayram Duran'ın ölümü hakkında yürütülen soruşturmanın ivedi, ayrıntılı ve etkili olduğunu savunmuştur. Bu bağlamda bir otopsi yapıldığı ve olay sırasında görev başında olan polis memurlarını ifadelerinin derhal alındığını belirtmişlerdir. Ayrıca Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin yedi polis memuru hakkındaki yargılamayı titizlikle yürüttüğünü ifade etmişlerdir. Mahkeme ilgili delilleri toplamış, tanıkları dinlemiş ve sonrasında memurlardan dördünü mahkûm etmiştir.

Başvuranlar cevap olarak Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin, Bayram Duran'ın işkence ile öldürüldüğünü göz önüne almadığını belirtmiştir. İşlenen suçun Denizli Ağır Ceza Mahkemesi tarafından eski TCK'nın 452. maddesi kapsamında değerlendirilmesinin hapis cezalarının uygulanmasının ertelenmesine yol açtığı ve hükümlü memurlara dokunulmazlık sağladığını ileri sürmüşlerdir.

2. AİHM'nin değerlendirmesi

a. Genel ilkeler

AİHM, AİHS'nin 2. maddesinin AİHS'nin en temel hükümlerinden biri olduğunu yinelemektedir. Sözkonusu madde, istisnasına izin verilmeyen 3. madde ile birlikte, Avrupa Konseyi'ni oluşturan demokratik toplumların temel değerlerinden birini muhafaza etmektedir. Bireylerin korunması için bir araç olarak AİHS'nin amaç ve hedefi, bu hükümlerin sağladıkları güvenceleri, uygulanabilir ve etkili kılmak amacıyla yorumlanmasını ve uygulanmasını da gerektirmektedir.

AİHM, bir kişinin 3. maddeye aykırı olarak polis tarafından ciddi bir kötü muameleyle tâbi tutulduğu yönünde savunulabilir bir iddia ortaya attığı durumlarda, sözkonusu hükmün, AİHS'nin 1. maddesinde yer alan devletin "kendi yetki alanı içinde bulunan herkese AİHS'de yer alan hak ve özgürlükleri tanıması" genel yükümlülüğüyle birlikte okunduğunda, etkili bir resmi soruşturma yapılması gerekliliğini içerdiğini hatırlatır. Soruşturma, sorumluların belirlenmesi ve cezalandırılmasını sağlar nitelikte olmalıdır. Aksi takdirde, yaşam hakkını koruma yükümlülüğü ve kötü muamelenin yasaklanması, taşıdıkları yadsınamaz öneme

rağmen, uygulamada etkisiz olacaktır ve bazı durumlarda Devlet görevlilerinin, fiili bir dokunulmazlıkla kontrolleri altındaki kişilerin haklarını suistimal etmeleri mümkün olacaktır.

Yerel mahkemelerde dava açılmasına yol açtığı takdirde, 2. ve 3. madde gerekleri resmi soruşturmanın ötesine geçmektedir: kovuşturma, yargılama aşaması da dahil, bir bütün olarak, kanunlar ve kötü muamelenin yasaklanması yoluyla yaşamın korunmasına ilişkin pozitif yükümlülüğünün gereklerini yerine getirmelidir. Tüm adli kovuşturmaların, mahkumiyet veya belirli bir hüküm giyme ile sonuçlanmasına ilişkin kesin bir zorunluluk bulunmamasıyla birlikte, yerel mahkemeler hiçbir koşul altında yaşamı tehdit eden suçların ve fiziksel ve ruhsal bütünlüğe yapılan ağır saldırıların cezasız kalmasına izin vermemelidir.

Bu nedenle Mahkeme'nin değerlendirmesi gereken önemli nokta, mahkemelerin kararlarını verirken, yürürlükteki adli sistemin caydırıcı etkisinin ve bunun, yaşam hakkı ve kötü muamelenin yasaklanmasını engellemede oynaması gereken rolün öneminin zayıflamaması için davayı AİHS'nin 2. ve 3. maddelerininin gerektirdiği titizlikle davrandıklarının varsayıp sayılmayabileceği ve ne dereceye kadar varsayılabileceğidir.

Bu bağlamda zımnî olarak bir ivedilik ve makul süre zorunluluğu da bulunmaktadır. Yetkili makamlar tarafından gözaltında tutulduğu sırada ölen bir kişinin davasında yine yetkili makamların verecekleri ivedi cevabın, hukukun üstünlüğüne bağlılıklarına duyulan kamu güveninin korunmasında ve kanun dışı fiillere karıştıkları ya da bu fiilleri hoş gördükleri manzarasının önlenmesinde önemli rol oynadığı kabul edilebilir.

Mahkeme son olarak bir Devlet görevlisinin, işkence veya kötü muamele içeren suçlarla itham edildiği hallerde soruşturma ve yargılama sırasında görevden alınmasının ve mahkum edildiği takdirde görevine son verilmesinin büyük önem taşıdığını yinelemektedir.

b. Genel ilkelerin somut dava koşullarına uygulanması

Mahkeme, öncelikle Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı tarafından bir ön soruşturma yapıldığını ve bu soruşturmanın, takipsizlik kararı ile sonuçlandığını belirtmektedir. Bununla birlikte, başvuranın sözkonusu karara itirazını müteakiben Denizli Ağır Ceza Mahkemesi önünde yedi polis memuru aleyhinde cezai takibat başlatılmış ve bu cezai takibatta, gerçekleşen olaylar karara bağlanmıştır. Denizli Ağır Ceza Mahkemesi, başvuranların oğullarının dört polis memuru tarafından dövüldüğünü ve müteakiben öldüğünü tespit etmiştir. Mahkeme ayrıca dava olaylarının, Denizli Ağır Ceza Mahkemesi tarafından tespit edildiği şekliyle, Mahkeme önünde taraflar arasında ihtilafı olmadığını belirtmektedir.

Bu nedenle, Mahkeme asıl konuyu, Hükümet'in savunduğu gibi tüm usul gerekliliklerine uygun bir ön soruşturmanın yapıp yapılmadığının incelenmesinden çok adli makamların, yetki alanları kapsamındaki kişilerin yaşamları ile fiziksel ve ruhsal bütünlüklerini korumak üzere konan kanunların koruyucuları olarak, sorumlu olanlara yaptırım uygulamakta kararlı olup olmadıklarının teşkil ettiği kanısındadır. Şahsi cezai mesuliyete ilişkin iç hukuk meselelerine değinmenin ya da kişilerin suçlu olup olmadıklarına ilişkin karar vermenin Mahkeme'nin görevi olmadığı doğru olmakla birlikte, sorumlu Hükümet'in uluslararası hukuka ilişkin AİHS bağlamındaki sorumluluğunu yerine getirip getirmediğine karar vermek için, Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin dört polis memurunu suçlu bulurken göz önüne aldıkları noktaları ve sonuç olarak bu memurlara getirilen cezaları göz ardı etmemelidir. Mahkeme bunu yaparken yerel mahkemelerin, Devlet görevlilerin işledikleri kötü muamele ve adam öldürme suçları için uyguladıkları yaptırım tercihlerine saygı göstermelidir. Ancak yine de belli bir teftiş gücü uygulamalı ve suçun ağırlık derecesi ile verilen ceza arasında açık bir orantısızlık olduğu durumlarda müdahale etmelidir.

Bu bağlamda Mahkeme, M.S., A.A., A.K. ve İ.U.'nun Bayram Duran'ı döverek ölümüne kasıtsız olarak sebebiyet verdiğinin tespit edildiğini yinelemektedir. Ayrıca sözkonusu suçun, işlenmiş olduğu ve bu nedenle polis merkezinde hırsızlık suçlaması ile gözaltında tutulduğu, burada kendisini döven polis memurlarının kontrolü altında tutulduğu sırada ve polis memurlarının asıl görevlerinin, Bayram Duran'ı aleyhindeki suçlamalara ilişkin sorgulamak olduğu halde öldüğü tespit edilmiştir. İlk derece mahkemesi, polis memurlarının Bayram Duran'ı dövdükleri ve ölümüne sebebiyet verdikleri sırada görevlerini yerine getirdiklerini göz önüne alarak eski TCK'nın 251. maddesi uyarınca cezayı üçte bir oranında artırmıştır.

Ancak "verdikleri ifadeler, soruşturma ve dava olaylarının tespiti aşamasındaki cezai takibat sırasında yetkili makamlara yardımcı olduğu için" hapis cezaları azaltılmıştır. Polis memurlarının, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı ve Denizli Ağır Ceza Mahkemesi önünde ifade vermedikleri, yalnızca sürekli olarak aleyhlerindeki suçlamaları reddettikleri göz önüne alındığında, AİHM, Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin, takdir yetkisini, tutukluyu kötü muamele yaparak ölümüne sebep olmak gibi vahim suç oluşturan fiilin hiçbir şekilde hoş görülemeyeceğini göstermekten ziyade, bu fiilin sonuçlarını hafifletmek için kullandığı kanısına varmaktadır.

Ayrıca, yeni Ceza Kanunu'nun 1 Haziran 2005'te yürürlüğe girmesini müteakiben A.A., A.K. ve İ.U. tarafından Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunulan dilekçelerden mahkum edilmiş polis memurlarının, 4616 Nolu Kanun uyarınca ifası ertelendiği için hiçbir zaman hapis cezalarını çekmedikleri anlaşılmaktadır. Mahkeme daha önce de bir devlet görevlisinin, kötü muamele içeren suçlarla itham edildiği hallerde, cezai takibatın ve cezalandırmanın zamanaşımına uğramamasının ve genel af veya af çıkarma gibi tedbirlere müsaade edilmemesinin büyük önem taşıdığı sonucuna varmıştır. AİHM, mahkum edilen polis memurlarının cezalarının ifasının 4616 Nolu Kanun uyarınca ertelenmesinin, kısmi bir genel affa farklı olmadığı ve mahkum edilen polis memurlarının, mahkumiyetlerine rağmen dokunulmazlığa sahip olmaları nedeniyle içtihadı uyarınca müsaade edilemez bir tedbir olduğu kanısındadır.

Mahkeme, yeni Ceza Kanunu'nun 1 Haziran 2005'te yürürlüğe girmesini müteakiben A.A., A.K. ve İ.U. tarafından Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunulan dilekçelerden, mahkeme bu hususta bir hüküm vermemesine rağmen sözkonusu polis memurlarının mahkumiyetleri ardından görevlerine son verildiği anlaşılmaktadır. Mahkeme, bu tedbirin mahkum edilen polis memurlarının cezalarının hiçbir zaman ifa edilmediği gerçeğini telafi etmeye yeterli olmadığı kanısındadır. Mahkeme, ne cezai kovuşturma sırasında ne dava sonuçlandığında polis memurları hakkında herhangi bir disiplin tedbiri alınmadığını tespit etmektedir.

Yukarıda kaydedilenler ışığında Mahkeme, Denizli Ağır Ceza Mahkemesi'nin değerlendirmesinin, mahkum edilmiş polis memurlarının cezalarının hiçbir zaman ifa edilmemesi ile birlikte işlenen suç ve verilen ceza arasındaki açık bir orantısızlığa işaret ettiği kanaatindedir (bkz. mutatis mutandis, *Zeynep Özcan kararı 43. paragraf* ve karşılaştırınız Dölek kararı 76-83. paragraflar: yerel mahkemenin, başvuranın kocasının, bir güvenlik gücü mensubunun silahını ele geçirmeye çalıştığı sırada sözkonusu güvenlik gücü mensubunca öldürüldüğünü tespit ettiği, bu kişiyi eski Ceza Kanunu'nun 452. maddesi uyarınca mahkum ettiği ve 647 Nolu Kanun'un 6. maddesi uyarınca hapis cezasının ifasını ertelediği bir durumda AİHM'nin gerekli şahsi sorumluluğun, tespit edildiği ve bu nedenle, etkin bir soruşturma yapıldığı kanısına varmıştır.).

Sonuç olarak, Mahkeme polis memurlarına verilen cezaların ifasının ertelenmesine ilişkin, sözkonusu davada uygulandığı şekliyle ceza hukuku sisteminin, titizlikten uzak olduğu ve başvuranların şikayetçi olduğu gibi kanun dışı fiillerin etkin şekilde önlenmesini temin eden caydırıcı bir etkiye sahip olmadığı kanısındadır. Bu nedenle, sorumlu devletin sözkonusu davada kişilerin yaşamlarını ve fiziksel ve ruhsal bütünlüklerini kanunlar aracılığıyla koruma hususundaki pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediği sonucuna varmaktadır.

Dolayısıyla AİHM, Hükümet'in iç hukuk yollarının tüketilmemesine ilişkin ön itirazını reddetmiş ve AİHS'nin 2. ve 3. maddelerinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

II. BAYRAM DURAN'IN GÖZALTI KOŞULLARINA İLİŞKİN OLARAK AİHS'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

AİHM, AİHS'nin 2. ve 3. maddelerinin yukarıda kaydedilen ihlallerini göz önüne aldığımda, Bayram Duran'ın gözaltı koşullarına ilişkin 3. madde bağlamında ayrı bir karara varmayı gerekli görmemektedir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Maddi Tazminat

Başvuranlar, Bayram Duran'ın öldüğü sırada 26 yaşında, evli ve simit satan bir sokak satıcısı olduğunu belirtmiştir. 14 Mart 1995'te, Bayram Duran'ın ölümünden beş ay sonra, karısı Erdem Duran isimli bir çocuk doğurmuştur. 7 Nisan 2006'da ilk başvuran, Ali Duran, torununun kanuni vasisi olmuştur. Başvuranlar, maddi tazminat taleplerine gerekçe göstermek için Türkiye'deki tazminat davalarındaki gelir kayıplarını hesaplamada uzman bir bilirkişi tarafından hazırlanan raporu sunmuştur. Türkiye'deki ortalama yaşam süresini ve yasal asgari ücreti göz önüne alan bilirkişi, Bayram Duran'ın oğlunun babasının ölümü nedeniyle uğradığı ve on sekiz yaşına gelene kadar uğrayacağı iddia edilen mali destek kaybını 8,872.06 Yeni Türk Lirası (YTL) (5,051 Euro) olarak hesaplamıştır. Ancak başvuranlar, bu meblağın faizi kapsamadığını ileri sürmüştür. Ayrıca, torunlarının eğitim masrafları için 30,000 YTL (17,081 Euro) talep etmişlerdir. Kısaca başvuranlar, maddi tazminat olarak 50,000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, taleplerine gerekçe gösterememeleri nedeniyle başvuranlara tazminat ödenmemesi gerektiğini belirtmiştir. Talep edilen meblağın, gerçeği yansıtmadığını ve gerçekçi beklentilere dayanmadığını ileri sürmüştür. Başvuranların sunduğu bilirkişi raporundaki hesaplamaya itiraz etmiştir. Hükümet son olarak AİHM tarafından hesaplanan meblağın, haksız iktisaba yol açmaması gerektiğini ileri sürmüştür.

AİHM, Hükümet'in başvuranların hesaplamalarında dayandıkları temeli çürütecek detaylı iddialar öne sürmediğini gözlemlemektedir. Makul bir hesaplama da sunmamışlardır. AİHM ayrıca AİHS'nin 2. ve 3. maddelerinin ihlallerini tespit ettiklerini belirtmektedir. 2. maddenin ihlali ve başvuranların torunlarının uğradığı maddi destek kaybı arasında direkt bir

illiyet bağı bulunduğu kanısındadır. AİHM, Bayram Duran halen hayatta olsaydı, oğlunun finansal açıdan kendisine bağlı olacağını kabul etmektedir.

Mukayese edilebilir davalarda ödenmesine karar verilen tazminatları göz önüne alan ve hakkaniyet temelinde karar veren AİHM, başvuranlara Bayram Duran'ın oğlu Erdem Duran için 22,000 Euro tazminat ödenmesine karar vermiştir.

B. Manevi Tazminat

Başvuranlar AİHM'nin kendilerine, Bayram Duran'ın ölümüyle birlikte yaşadıkları sıkıntı için 60,000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermesini talep etmiştir. Ayrıca, babasını tanıma şansı bulamadığını ve babasız büyütüleceği için sıkıntı çekeceğini ileri sürerek Erdem Duran için 50,000 Euro talep etmişlerdir.

Hükümet, sözkonusu meblağın haddinden fazla olduğunu ileri sürmüştür.

AİHM, AİHS'nin 2. ve 3. maddelerinin ihlal edildiğini tespit ettiğini yinelemektedir. Ayrıca sözkonusu ihlaller sonucu uğranan manevi zararın yalnızca ihlal tespiti ile telafi edilemeyeceğini kabul etmektedir. AİHM, hakkaniyet temelinde, başvuranların her birine 10,000 Euro tazminat ödenmesine karar vermektedir.

C. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar ayrıca AİHM önünde yaptıkları masraf ve harcamalar için 10,000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, talebin haddinden fazla olduğunu ve gerekçesinin bulunmadığını belirtmiştir. Başvuranlar tarafından taleplerini destekleyecek bir makbuz ya da belge sunulmadığını ileri sürmüştür.

AİHM içtihadına göre, bir başvuran gerçekliğini ve gerekliliğini kanıtladığı makul miktarlardaki yargı giderlerini elde edebilir. AİHM, sözkonusu davada, kendisine sunulan bilgiye ve yukarıdaki ölçütlere dayanarak, AİHM önünde yaptıkları yargılama masraf ve giderleri için başvuranlara Avrupa Konseyi'nden aldıkları yasal yardım olan 850 Euro çıkarılmak üzere 4,000 Euro tazminat ödenmesinin makul olduğu kanısındadır.

D. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faizlerine uyguladığı orana üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Hükümetin, başvuranların AİHS'ye ilişkin şikayetlerini yerel makamlar önünde sunmadıkları hususundaki ön itirazının reddine;
2. Hükümetin, başvuranların idari mahkemeler önünde tazminat talep etmediklerine ilişkin ön itirazının davanın esası ile birleştirilmesine ve reddine;
3. Başvuranın kalan kısmının kabuledilebilir olduğuna;

4. AİHS'nin 2. ve 3. maddelerinin ihlal edildiğine;

5. Başvuranların oğullarının gözaltı koşulları hususunda AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edilip edilmediğini ayrıca incelemenin gerekli olmadığına;

6. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere aşağıda kaydedilen miktarları ödemesine;

(i) başvuranlara, Bayram Duran'ın oğlu Erdem Duran için ödenebilecek her türlü vergi ile birlikte maddi tazminat olarak toplam 22,000 Euro (yirmi iki bin Euro);

(ii) başvuranların her birine, ödenebilecek her türlü vergi ile birlikte manevi tazminat olarak 10,000 Euro (on bin Euro);

(iii) başvuranlara Avrupa Konseyi'nden aldıkları yasal yardım olan 850 Euro (sekiz yüz elli Euro) çıkarılmak üzere yargılama masraf ve harcamaları için ödenebilecek her türlü vergi ile birlikte toplam 4,000 Euro (dört bin Euro) tazminat ödenmesine;

(b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

7. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları uyarınca 8 Nisan 2008 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Santiago QUESADA
Kâtip

Josep CASADEVALL
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğler

Maliye Bakanlığından:

MİLLİ EMLÂK GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 319)

6/8/2008 tarihli ve 26959 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

– Çerçeve 28 inci maddesiyle 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna eklenen ek 2 nci maddede;

"EK MADDE 2 – Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar üzerinde tesis edilecek irtifak hakları ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde

verilecek kullanma izinlerinde, irtifak hakkı veya kullanma izni bedellerine ilave olarak, bu alanlarda yürütülen faaliyetlerden elde edilecek tüm hâsılatın yüzde 1'i oranında Hazinece pay alınır.

Tarım ve hayvancılık ile sanayi ve tersane yatırımı yapılmak amacıyla tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinlerinde bu oran binde bir olarak uygulanır. Kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflarca sağlık, eğitim ve spor tesisleri yapılması amacıyla tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinleri ile vakıflarca kurulan yükseköğretim kurumları ve 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümlerine göre gerçek ve tüzel kişiler lehine tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinlerinde hâsılat payı alınmaz."

– Çerçeve 29 uncu maddesiyle 4706 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 ve 8 inci maddelerde;

"GEÇİCİ MADDE 7 – Hazinesinin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde münhasıran liman yapılmak amacıyla tesis edilen irtifak hakları ile verilen kullanma izinlerine ait sözleşmelerdeki, üçüncü kişilere ait yüklerin yükleme ve boşaltılması ile gemi konaklama bedellerinden elde edilecek hasılatın Hazineye nispi pay ödeneceğine ilişkin hükümler; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması ve sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, irtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlık aleyhine açılmış davalar varsa, bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli üzerinden yeni sözleşme düzenlenmesi şartıyla 1/1/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yüzde bir olarak değiştirilir. Ancak, ihtiyaçları olan hammaddeleri getirebilmeleri ve ürettikleri ürünleri sevk edebilmeleri için tesislerinin önlerine dolgu, iskele, platform, boru hattı, dolfen, şamandıra, pompaj istasyonu gibi tesisler yapılması amacıyla lehine irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen kişilerden; bu tesislerin üçüncü kişilere ait yüklerin yüklenmesi ve boşaltılması ile gemi konaklamasında kullanılması karşılığında elde ettikleri hâsılatın Hazinece yüzde onbeş oranında pay alınmaya devam edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Bu Kanunun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kalan irtifak hakkı veya kullanma izni lehdarları tarafından, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması ve sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, irtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlık aleyhine açılmış davalar varsa, bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli üzerinden yeni sözleşme düzenlenmesi şartıyla, ek 2 nci maddenin ikinci fıkrasındaki muafiyet ve indirimlere göre, mevcut sözleşmeler uyarlanır."

"GEÇİCİ MADDE 8 – Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar ile kıyı kenar çizgisinin deniz yönünde (kıyıda) bulunan Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ve deniz, göl ve akarsularda doldurma veya kurutma yoluyla elde edilen alanlar üzerinde, tersane, yat limanı, kurvaziyer limanı, dolfen, iskele, dolgu, rıhtım, boru hattı, şamandıra, platform ve benzeri kıyı yapıları yapılmak amacıyla, özel düzenlemeler hariç olmak üzere lehlerine kırkdokuz yıldan az süreli olarak irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcılar tarafından; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması ve sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi, irtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlık aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli üzerinden yeni sözleşme düzenlenmesi şartıyla, irtifak hakkı ve kullanma izni sözleşmelerinin süresi hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırkdokuz yıl olarak değiştirilir."

Hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre, irtifak hakkı ve kullanma izinlerinde alınacak hâsılat paylarına ilişkin olarak aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1) Tarım ve hayvancılık ile sanayi ve tersane yatırımı yapılmak amacıyla 6/8/2008 tarihinden önce tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinlerine ilişkin olarak hak lehtarlarınca;

a) Kanunun bu maddesinin yürürlüğe girdiği 6/8/2008 tarihinden itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması,

b) Sözleşmeden doğan mali yükümlülüklerin (varsa ödenmeyen irtifak hakkı/kullanma izni bedelleri, hâsılat payları, vergi, resim ve harçlar ile bunların gecikme zamlarının tamamının ödenmesi) yerine getirilmesi,

c) İrtifak hakkından veya kullanma izninden dolayı Bakanlığımız aleyhine açılmış davalar varsa, bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi,

Koşullarının yerine getirildiğinin ilgili defterdarlık veya malmüdürlüğünce tespiti durumunda, rayiç bedel esas alınarak tespit edilecek bedel üzerinden yeni irtifak hakkı veya kullanma izni sözleşmesi düzenlenecek ve bu sözleşmelerde hâsılat payı oranı binde bir olarak uygulanacaktır.

2) Kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflarca sağlık, eğitim ve spor tesisleri yapılması amacıyla 6/8/2008 tarihinden önce tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinleri ile vakıflarca kurulan yükseköğretim kurumları ve 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümlerine göre gerçek ve tüzel kişiler lehine tesis edilen irtifak hakları ve verilen kullanma izinleri ile ilgili olarak, bu Genel Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen koşulların yerine getirilmesi kaydıyla rayiç bedel üzerinden yeni sözleşme düzenlenecek ve bu sözleşmelerde hâsılat payına yer verilmeyecektir.

3) Hazinesinin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde münhasıran liman yapılmak amacıyla 6/8/2008 tarihinden önce tesis edilen irtifak hakları ile verilen kullanma izinlerine ait sözleşmelerdeki, üçüncü kişilere ait yüklerin yükleme ve boşaltılması ile gemi konaklama bedellerinden elde edilecek hâsılatın Hazineye nispi pay ödeneğine ilişkin hükümler ile ilgili olarak, bu Genel Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen koşulların yerine getirilmesi kaydıyla, 1/1/2008 tarihinden geçerli olmak üzere, bu tarihten yeni sözleşme düzenleneceği tarihe kadarki süre için tahsil edilen nispi paylara ilişkin gerekli mahsup ve iade işlemleri yapılmak suretiyle rayiç bedel üzerinden yeni sözleşme düzenlenecek ve bu sözleşmelerde nispi pay oranı, tüm hâsılatı kapsayacak şekilde yüzde bir olarak değiştirilecektir.

5793 sayılı Kanunda "münhasıran liman" olarak kullanılan yerlerden elde edilecek hâsılatın yüzde birinin alınacağı öngörüldüğünden mevcut kıyı yapılarından hangisinin liman hangisinin iskele olarak tanımlanacağı konusunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü), Ulaştırma Bakanlığı (Demiryollar, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü) ve Denizcilik Müsteşarlığının (Deniz Ulaştırması Genel Müdürlüğü) görüşleri alınmıştır.

Bu görüşler çerçevesinde, Bakanlığımızca veriliş amaçları da dikkate alınarak;

a) İmar planları ile liman olarak ayrılan, limancılık hizmeti verilmek üzere işletme izni verilen ve münhasıran liman olarak kullanılan tesislerin hâsılatından yüzde bir oranında,

b) İhtiyaçları olan hammaddeleri getirebilmeleri ve ürettikleri ürünleri sevk edebilmeleri için tesislerinin önlerine dolgu, iskele, platform, boru hattı, dolfen, şamandıra, pompaj istasyonu gibi kıyı yapıları yapılmak amacıyla irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen ve plan notlarında veya işletme izinlerinde üçüncü kişilere de hizmet verilmesi uygun görülen yerlerin üçüncü kişilere ait yüklerin yüklenmesi ve boşaltılması ile gemi konaklamasında kullandırılması karşılığında elde edilen hâsılatın yüzde onbeş oranında,

Pay alınacaktır.

Hâsılatın yüzde onbeş oranında pay alınan yerlerde, üçüncü kişilere ait yüklerin yüklenme ve boşaltılması ile gemi konaklaması dışında başka faaliyetlerin de olması halinde, bu faaliyetlerden elde edilen hâsılatın yüzde biri oranında ayrıca pay alınacaktır.

4) Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar ile kıyıda bulunan yerler ve deniz, göl ve akarsularda doldurma veya kurutma yoluyla elde edilen alanlar üzerinde, tersane, liman, yat limanı, kurvaziyer limanı, dolfen, iskele, dolgu, rıhtım, boru hattı, şamandıra, platform ve benzeri kıyı yapıları yapılmak amacıyla, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanun, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu gibi özel düzenlemeler gereği yapılan işlemler hariç olmak üzere, kırkdokuz yıldan az süreli olarak tesis edilen irtifak hakkı ve verilen kullanma izinleri ile ilgili olarak bu Genel Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen koşulların yerine getirilmesi kaydıyla, rayiç bedel üzerinden yeni sözleşme düzenlenecek ve düzenlenecek bu sözleşmelerin süresi, hakkın başlangıç tarihinden itibaren geçerli olmak üzere kırkdokuz yıl olarak değiştirilecektir.

Kıyı yapıları yapılması amacıyla kırkdokuz yıl süreli irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen alanlara, daha sonra ilave yatırım/yatırımların yapılması amacıyla tesis edilen irtifak hakkı veya verilen kullanma izinlerine ilişkin sözleşme süreleri, asıl alanların sözleşme süresini aşmayacak şekilde belirlenecek, asıl alanların sözleşme süreleri dikkate alınmak suretiyle belirlenmiş olan ilave alanlara ilişkin irtifak hakkı veya kullanma izni sözleşmelerinde yer alan süreler kırkdokuz yıldan az olsa dahi bu alanlar bu madde hükmünden yararlandırılmayacaktır.

Ancak, asıl alanın irtifak hakkı veya kullanma izni süresinin kırkdokuz yıldan az olması halinde, asıl alan ile birlikte ilave alanlar hakkında da bu madde hükmüne göre işlem tesis edilecektir.

5) İrtifak hakkı tesisi veya kullanma izni verilmesiyle ilgili olarak devam eden işlemlerde;

a) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 17 nci maddesine göre gerçek ve tüzel kişilere duyurulmak suretiyle ihalesi uygun görülen ve 4706 sayılı Kanun uyarınca hâsılat payında muafiyet uygulanması veya indirim yapılması öngörülen irtifak hakkı ve kullanma izinlerinde, hangi aşamada olursa olsun ihale iptal edilecek ve hâsılat payına ilişkin getirilen hükümleri içerecek şekilde yeni şartname düzenlenmek suretiyle yeniden ihaleye çıkılacaktır.

b) Kesin ihalesi onaylanmış ancak henüz sözleşme düzenlenmemiş irtifak hakkı ve kullanma izinlerinde, hâsılat paylarına ilişkin yeni hükümler uygulanmak suretiyle sözleşmeler düzenlenecektir.

6) 5793 sayılı Kanun kapsamında yer alan hak lehtarlarına yazılı tebligat yapılmak veya diğer iletişim araçları kullanılmak suretiyle konu hakkında gerekli bilgilendirme yapılacaktır. Ancak, belirtilen süre içerisinde başvuruda bulunma sorumluluğu tebligat yapılsın veya yapılmamasın tamamen hak lehtarlarına aittir.

7) Belirtilen süre içerisinde başvuruda bulunmayanlar hakkında herhangi bir işlem yapılmayacak, mevcut sözleşmelerin uygulanmasına devam edilecektir.

8) Bu Genel Tebliğin 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerinde belirtilen hususlar ile ilgili gerekli tüm işlemler Valiliklerce (Defterdarlık) sonuçlandırılacaktır. Tereddüt edilen konularda ise Bakanlığımızdan görüş alınmak suretiyle işlem tesis edilecektir.

9) Defterdarlık veya malmüdürlüklerince, irtifak hakkı veya kullanma izni sözleşmelerinin yeniden düzenlenmesinde rayiç bedelin ülke çapında faaliyet türlerine ve hacimlerine uygun olarak yeniden tespit edilmesine yardımcı olmak amacıyla, kıyı yapılarıyla ilgili olarak düzenlenmiş tüm irtifak hakkı veya kullanma izni sözleşmelerine ilişkin bilgilere mileintranet'ten ulaşılabilecektir. Bu bilgilerden de yararlanmak suretiyle rayiç bedel tespit edilecektir.

10) Yukarıda belirtilen muafiyet ve istisnalar dışında, Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar üzerinde tesis edilecek yeni irtifak hakları ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde verilecek yeni kullanma izinlerinde, irtifak hakkı

veya kullanma izni bedellerine ilave olarak, bu alanlarda yürütülen faaliyetlerden elde edilecek tüm hâsılat üzerinden yüzde bir oranında Hazinece pay alınmasına devam edilecektir.

11) İhtiyaçları olan hammaddeleri getirebilmeleri ve ürettikleri ürünleri sevk edebilmeleri için tesislerinin önlerine dolgu, iskele, platform, boru hattı, dolfen, şamandıra, pompaj istasyonu gibi tesisler yapılması amacıyla lehine irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen kişilerden; verilmiş amacı da dikkate alınmak suretiyle, bu tesislerin kendi yükleri dışında üçüncü kişilere ait yüklerin yüklenmesi ve boşaltılması ile gemi konaklamasında kullanılması karşılığında elde ettikleri hâsılatın yüzde onbeş oranında Hazine payı alınmasına Bakanlığımızın 263 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliği ile değişik 165 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliği hükümleri uyarınca devam edilecektir.

Tebliğ olunur.

[R.G. 14 Ekim 2008 – 27024]

 [İçindekilere dön](#)

Sermaye Piyasası Kurulundan:

**ARACI KURULUŞLARIN KAMUYU AYDINLATMA ESASLARINA
İLİŞKİN TEBLİĞDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR TEBLİĞ**

Seri : V

No : 105

MADDE 1 – 30/1/2004 tarih ve 25362 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri: V, No: 77 Aracı Kuruluşların Kamuyu Aydınlatma Esaslarına İlişkin Tebliğin (I) numaralı ekinde yer alan Aracı Kurumlar Tarafından Düzenlenecek Kamuyu Aydınlatma Formunun, B. Hukuki Duruma İlişkin Bilgiler bölümünün 2 numaralı başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"... A.Ş.'nin Mali Durumunu Etkileyebilecek Davalara İlişkin Bilgiler"

Dava Konusu (Değeri ile birlikte)	... A.Ş.'nin Davadaki Durumu (Davalı/Davacı)	Dava Açılma Tarihi	Davada Geline Son Aşamının Özetlenmesi
---	---	-----------------------	---

MADDE 2 – Aynı Tebliğin (I) numaralı ekinde yer alan Aracı Kurumlar Tarafından Düzenlenecek Kamuyu Aydınlatma Formunun Doldurulmasına İlişkin Esasların 3. Bölümüne 2. cümle olarak aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

"Aracı kurum ortaklarının yapmış olduğu pay devirleriyle ilgili olarak yargıya intikal etmiş herhangi gelişme bulunması halinde aracı kurum taraf olmasa bile gerekli bilgiler ortaklardan temin edilerek III numaralı tablo altında açıklanır."

MADDE 3 – Aynı Tebliğin (I) numaralı ekinde yer alan Aracı Kurumlar Tarafından Düzenlenecek Kamuyu Aydınlatma Formunun Doldurulmasına İlişkin Esasların 6. Bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"6) Tablo VII

1) Tabloda aracı kurumun mali durumunu doğrudan/dolaylı olarak (lehte veya aleyhte) etkileyebilecek devam etmekte olan davalardan, dava tutarı aracı kurumun cari özsermayesinin %5 ini aşan davalara, aracı kurum dışındaki tarafların adı soyadı/ticaret unvanı belirtilmeksizin yer verilir.

2) Tablonun ilk sütununda dava konusunun yanında parantez içinde davanın değeri de belirtilir. Dava dilekçelerinde yer alması halinde gecikme faizi, cezai şart gibi unsurlar ayrıca belirtilir.

3) Aracı kurumun davalı olması durumunda tablonun ikinci sütununda "davalı" ve davacı olması durumunda "davacı" ifadelerine yer verilir.

4) Aracı kurumun cari özsermayesinin %5 ini aşmayan davalarla ilgili olarak aşağıda yer alan "Tabloya İlişkin Açıklama"ya yer verilir.

Tabloya İlişkin Açıklama:

Şirketimizin cari özsermayesinin %5 ini aşmayan davalardan;

a) Davalı olduğu davaların sayısı... dır ve bunların toplam değeri... TL dir.

b) Davacı olduğu davaların sayısı... dır ve bunların toplam değeri ... TL dir.

5) Aracı kurumun tarafı olduğu davaların hiçbirinin cari özsermayenin %5'ini aşmaması durumunda Tabloya yer verilmeyerek sadece aşağıda yer alan açıklamaya yer verilir.

"Şirketimizin taraf olduğu davalardan;

a) Davalı olduğu davaların sayısı... dır ve bunların toplam değeri ... TL dir.

b) Davacı olduğu davaların sayısı... dır ve bunların toplam değeri ... TL dir."

MADDE 4 – Aynı Tebliğin (II) numaralı ekinde yer alan Bankalar Tarafından Düzenlenecek Kamuyu Aydınlatma Formunun, B. Hukuki Duruma İlişkin Bilgiler bölümünün 3 numaralı başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3. Bankanın Sermaye Piyasası Faaliyetlerinden Kaynaklanan Davalarına İlişkin Bilgiler

Bankamızın sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle ... tarihi itibarı ile;

a) Davalı olduğu davaların sayısı... dır ve bunların toplam değeri ... TL dir.

b) Davacı olduğu davaların sayısı... dır ve bunların toplam değeri ... TL dir."

MADDE 5 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 – Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

[R.G. 14 Ekim 2008 – 27024]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Dışişleri Bakanlığından:

**4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU VE BUNA BAĞLI
YÖNETMELİK UYARINCA KARŞILIKLILIK İLKESİ
KAPSAMINDA BULUNAN ÜLKELER
HAKKINDA TEBLİĞ**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, Türkiye’de ikamet eden yabancılar ile Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişilerin, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve buna bağlı Yönetmelik hükümlerinden yararlanarak gerçekleştirecekleri bilgi edinme başvurularında, karşılıklılık ilkesi kapsamında bulunan ülkelerin belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, Türkiye’de ikamet eden yabancılar ile Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişilerin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca gerçekleştirdikleri bilgi edinme başvurularında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 19/4/2004 tarihli ve 2004/7189 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

MADDE 4 – (1) Karşılıklılık ilkesi kapsamında bulunan ülkeler aşağıda

belirtilmektedir.

- Amerika Birleşik Devletleri Kazakistan
- Almanya Federal Cumhuriyeti KKTC
- Arnavutluk Kosta Rika
- Avustralya Liechtenstein
- Avusturya Litvanya
- Azerbaycan Lüksemburg
- Arjantin Macaristan
- Bulgaristan Makedonya
- Çek Cumhuriyeti Meksika
- Çin Halk Cumhuriyeti Mali
- Danimarka Malta
- Endonezya Norveç
- Finlandiya Pakistan
- Güney Kore (Kore Cumhuriyeti) Paraguay
- Gürcistan Portekiz
- Hırvatistan Peru
- Hollanda Polonya
- İngiltere Rusya Federasyonu
- İrlanda Romanya
- İsveç Senegal
- İsviçre Sırbistan
- İspanya Slovakya
- İsrail Slovenya
- İtalya Tacikistan
- Japonya Uruguay
- Karadağ Ukrayna
- Kanada Yunanistan

MADDE 5 – (1) Karşılıklılık ilkesi kapsamındaki ülkelere ait ayrıntılı liste aşağıda belirtilmektedir.

ÜLKE	BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU VEYA BENZERİ BİR MEVZUAT BULUNMAKTA MI?	YABANCILAR (TÜRKLER) YARARLANABİLİYOR MU?	ÖZEL HÜKÜMLER
ABD	Bulunmakta. “Freedom of Information” ve “Federal Privacy Act”	Evet. İkamet eden gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor.	-
Almanya	Bulunmakta. a) Federal Bilgi Edinme Hakkı Kanunu b) Tüketici Bilgi Yasası ve Çevre Bilgi Yasası (hem Federal, hem eyalet makamlarını bağlar) c) İdari Usul Kanunu (hem Federal, hem eyalet makamlarını bağlar-işlem dosyasını görme hakkıdır) d) 16 Eyaletten 8’inde Bilgi	Evet. a) Federal yasalar çerçevesinde yerli ve yabancı özel ve tüzel kişiler (herkes), ancak 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunumuza kıyasla daha dar. Eyalet makamlarını bağlamamaktadır. d) Baden-Württemberg, Hessen, Bavyera, Aşağı saksonya, Rheinland-Pfalz,	-

	Edinme Yasaları mevcut, diğer 7 eyalette bulunmamaktadır.	Sachsen, Sachsen-Anhalt ve Thüringen eyaletlerinde Bilgi Edinme Yasaları bulunmadığından yabancılar, bilgi edinme haklarını kullanamamaktadır. -münferit olay bazında araştırılmasında fayda olduğu değerlendirilmekte.	
Afganistan	Bulunmamakta	Hayır	-
Avustralya	Bulunmakta. Bilgi Özgürlüğü Yasası (1982)	Evet Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanmakta.	-
Avusturya	Bulunmakta. Bilgi Verme Yükümlülüğüne ilişkin Kanun (1998) (Federal)	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	En geç 8 hafta içinde yanıt verme yükümlülüğü var.
Arnavutluk	Bulunmakta. “Yabancıların Bilgi Edinme Hakkı ile İlgili Avrupa Sözleşmesi’ne 2000 yılında taraf olmuştur. Resmi Belgeler ile İlgili Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (1999)	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	-
Azerbaycan	Bulunmakta. Bilgi Edinme Hakkına İlişkin Kanun (2005)	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler. Yabancılarla ilgili bir istisna getirilmemiştir.	-
Arjantin	Bulunmakta	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	Kendileri ve faaliyet alanlarıyla ilgili ve mütakabiliyet ilkesi çerçevesinde
Bangladeş	Bulunmamakta	Hayır	-
Bahreyn	Bulunmamakta	Hayır	-
Belarus	Bulunmamakta	Hayır	-
Birleşik Arap Emirlikleri	Bulunmamakta	Hayır. Olay bazında değerlendirilmekte.	-
Bolivya	Bulunmakta. 31.01 2004 tarihli kararname	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	-
Bosna-Hersek	Bulunmakta	Hayır. Sadece Bosna-Hersek vatandaşı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor.	Yabancı gerçek ve tüzel kişiler taleplerini diplomatik misyonlar aracılığıyla yapıyor.
Bulgaristan	Bulunmaktadır. “Law for Access to Public Information” (Md.4)	Evet. Yabancılar ve vatansızlar da yararlanıyor. Tüzel kişiler de yararlanıyor.	-
Çek Cumhuriyeti	Bulunmakta. “Law on Free Access to Information” (1999)	Evet. Yerleşik yerli/ yabancı gerçek/ tüzel kişiler yararlanıyor	Başvuruların, Çekçe, İngilizce veya Almanca gibi ülkede yaygın

			dillerde yapılması gerekiyor.
Çin	Bulunmakta	Evet. Yabancı gerçek/tüzel kişilerin talepleri uluslararası hukuk ve mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde değerlendiriliyor.	Bilgi taleplerine 15 gün içinde cevap verilmesi gerekiyor.(Devlet sırları, ticari sırlar ve kişiler bilgiler hariç)
Danimarka	Bulunmakta. “Danish Access to Public Administration Files Act” 1985	Evet	-
El Salvador	Bulunmamakta. Ancak Anayasanın 18. maddesi bu hakkı tanımakta	Hayır	-
Endonezya	Bulunmakta Bilgi Edinme Hakkı Kanunu(2008)	Evet.	Yabancılar, Büyükelçilikleri vasıtasıyla bilgi talebinde bulunabilmekte.
Etyopya	Bulunmamakta (yazılı bir mevzuat bulunmamakta)	Hayır. Ancak uygulamada gerçek ve tüzel kişiler, kendilerini ilgilendiren konularda bilgi talep edebiliyor.	-
Fas	Bulunmamakta	Hayır	-
Finlandiya	Bulunmakta a)Anayasa'nın 112. maddesi b)Hükümet Çalışmalarının Açıklığı	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	Sağlık, vergi, idari düzenlemeler gibi hususlarda sınırlandırmalar olabilmekte.
Filipinler	Bulunmakta. Anayasa'nın 3. maddesinin 7. bölümü. (sadece Filipinler vatandaşlarına-bu hak da kanunla sınırlandırılabilir)	Hayır	-
Güney Kore	Bulunmakta. “Act on Disclosure of Information by Public Agencies” (1998)	Evet. İkamet izni hamili olan veya akademik amaçla geçici olarak ülkede bulunan yabancılar ile ülkede ofisi bulunan yabancı tüzel kişiler yararlanıyor.	Devlet sırları, ticari sırlar, kişisel bilgiler hariç, Güney Kore Kamu İdaresi ve Güvenlik Bakanlığı isim, kimlik numarası adres ve iletişim bilgileri ile yazılı/sözlü başvuruları yanıtlıyor.
Gürcistan	Bulunmakta. Genel İdare Kanunu	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	Gizlilik derecesi olan bilgiler hariç
Hırvatistan	Bulunmakta. Bilgi edinme Hakkı Kanunu (2003)	Evet.Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor.	-

Hindistan	Bulunmakta. "Freedom of Information Act" (2002) ve "Right of Information Act" (2005) Bu hak sadece Hint vatandaşlarına tanınmış.	Hayır.Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanamıyor. Yasalarda yabancılar için bir düzenleme öngörülmemiş.	En geç 30 gün içinde yanıtlama yükümlülüğü var.
Hollanda	Bulunmakta. Government Information Public Information Act" 1991	Evet. Yabancı ve yerli gerçek ve tüzel kişiler yararlanabiliyor.	-
Irak	Bulunmamakta	Hayır (Uygulamada bilgi talepleri sınırlı ölçüde karşılanmaya çalışılmakta)	1990 yılında onaylanan "Irak Cum. İle Türkiye Cum. Arasında Adli ve Hukuki İşbirliği Anlaşması'nın 1. maddesi" Türklere kendilerini ve faaliyetlerini ilgilendiren konularda bilgi talep etme hakkı tanımaktadır.
İngiltere	Bulunmakta. Freedom of Information Act (2005)	Evet.	-
İsviçre	Bulunmakta a)Bilgilerin Korunmasına dair Kanun b) Bilgi Edinmeye dair Federal Kanun	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	-
İspanya	Açık bir kanun maddesi bulunmamakta.	Evet.Uygulamada yerli ve yabancılar bilgi talep edebilmektedir.	-
İran	Bulunmamakta	Evet. Uygulamada Türk tüzel kişiler, doğrudan veya Büyükelçiliğimiz aracılığıyla başvurmaları halinde yanıtlanıyor	-
İrlanda	Bulunmakta. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu "Freedom of Information Act."(1997)	Evet.Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	-
İsrail	Bulunmamakta. Bilgi Serbestliği Yasası (1998)	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	-
İsveç	Bulunmakta. "Freedom of the Pres Act."	Evet.Yabancı ve tüzel kişiler yararlanıyor.	-
İtalya	Bulunmakta	Evet. Yerli/yabancı özel/tüzel kişiler yararlanabiliyor	-
Japonya	Bulunmakta. "Law Concerning Access to Information Held by Administrative Organs" (1999)	Evet.Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	Gizlilik derecesi olan bilgilerde yanıt verilmeyebiliyor. Başvuruların

			Japonca yapılması tercih ediliyor.
Karadağ	Bulunmakta. Bilgiye Erişim Kanunu (2005)	Evet. Yerli ve yabancı özel ve tüzel kişiler	-
Katar	Bulunmamaktadır.	Hayır	-
Kazakistan	Bulunmamakta. Ancak Anayasa'nın 12. ve 18. maddesi bu hakkı tanımaktadır.	Evet. Uygulamada gerçek ve tüzel kişiler yararlanabilmektedir.	- kendileri ve faaliyet alanlarıyla ilgili bilgileri talep edebilirler.
Kanada	Bulunmakta. "Access to Information Act." (1985)	Evet. Sürekli mukim tüm gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor.	-
Kenya	Bulunmamakta	Hayır	Askeri ve güvenlik konuları hariç, "Citizens Advice Bureau" kısıtlama ve ayırım yapmaksızın sözkonusu talepleri karşılıyor.
KKTC	Bulunmakta	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler kendileri ve faaliyet alanlarıyla ilgili bilgi talep edebilirler.	-
Kongo Dem.Cum.	Bulunmamakta	Hayır	-
Kuveyt	Bulunmamakta	Hayır	-
Küba	Bulunmamakta	Hayır	-
Kırgızistan	Bulunmamakta	Hayır	Anayasa'daki hüküm uyarınca, yerli/yabancı herkes başvurabilir. Uygulamada farklılıklar görülüyor.
Kosta Rika	Bulunmakta. Anayasa'nın 19. maddesi.	Evet. Yerli ve yabancılar aynı bireysel hak ve yükümlülüklerle sahip.	Yabancılar başvurularını diplomatik kanallardan yapmaları gerekiyor.
Libya	Bulunmamakta. Uygulamada, başvuruda bulunulabiliyor.	Evet. Yabancı gerçek ve kişiler, prensipte yararlanabiliyor.	-
Litvanya	Bulunmakta. 5008 sayılı Litvanya Devlet Kurumlarından ve Belediyelerden Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor.	-
Lübnan	Bulunmamakta	Hayır (Fiili uygulama, kurumlar bazında ve bilgi talebinin	-

		içeriğine göre farklılık göstermekte)	
Lüksemburg	Bulunmamakta. Bununla birlikte Meclis Dilekçe Komisyonu ve Ombudsman kurumları mevcuttur.	Yazılı mevzuat olmamasına rağmen, yerli ve yabancı şahıslar Ombudsman'a başvurabilmekte.	-
Liechtenstein	Bulunmakta Bilgilerin Korunmasına dair Kanun	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	-
Mali	Bulunmakta	Evet	-
Macaristan	Bulunmakta Kişisel Verilerin Korunması ve Kamuoyunu İlgilendiren Bilgilerine Açıklanmasına dair Kanun (1992)	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	Özel kişiyle bağlantılı bilgilerine ülke dışına çıkarılması yasak. Başvuru sahibinin Macaristan'da olması gerekir.
Makedonya	Bulunmakta. Kamusal Bilgiye Özgür Erişim Yasası (2006)	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanabiliyor.	-
Malezya	Bulunmamakta	Hayır	-
Meksika	Bulunmakta	Evet	-
Mısır	Bulunmamakta. Bununla birlikte çeşitli kurumlarda farklı yöntemler mevcut.	Hayır	-
			-
Maldivler	Bulunmamakta	Hayır	-
Malta	Bulunmakta	Evet. Yerli/yabancı özel/tüzel kişiler yararlanabiliyor	-
Mikronezya	Bulunmamakta	Hayır	-
Moğolistan	Bulunmamakta. Anayasa'da vatandaşlara dilekçe hakkı tanınmıştır.	Hayır. Ancak, uygulamada yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlandırılmaktadır.(Sadece yazılı başvuru)	Gizlilik derecesi olan bilgiler hariç
Moritanya	Bulunmamakta	Hayır	-
Nepal	Bulunmakta	Hayır.Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanamıyor.	-
Norveç	Bulunmakta. "Freedom of Information Act" ve "Act Relating to Procedure in Cases Concerning Public Administration	Evet.Yerleşik yerli/yabancı gerçek/tüzel kişiler yararlanıyor.	Bilgi taleplerine 14 gün içinde cevap verilmesi gerekiyor.
Nijerya	Bulunmamakta	Hayır	-
Oman	Bulunmamakta	Hayır	-
Özbekistan	Bulunmamakta	Hayır	-
Palau	Bulunmamakta	Hayır	-
Pakistan	Bulunmakta Freedom of Information Ordinance (2002)	Evet. Yabancı tüzel kişiler konusunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.	-
Paraguay	Bulunmakta	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	Talebe ilişkin sebep

	a) Anayasa'nın 28. maddesi b) "İdari şeffaflık ve Bilgiye Erişim" başlıklı kanun		belirtmek zorunda.
Portekiz	Bulunmakta. Anayasa'nın 268. maddesi ve İdari belgelere Erişim Kanunu (2007)	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler kendileriyle ilgili bilgi talep edebilirler	-
Peru	Bulunmakta. 26366 sayılı yasa	Evet. Yerli/yabancı özel kişiler yararlanabiliyor	Başvurular, Ulusal Kamu Kayıtları Sistemi ve Peru Kamu Kayıtları Amirliğine 001-2002-JUS sayılı Yönetmelik çerçevesinde yatırılacak harç ile yapılıyor.
Polonya	Bulunmakta. Anayasanın 61.nci maddesi ile Kamu Bilgilerine Erişim Kanunu (2001)	Evet. Yabancı gerçek ve tüzel kişiler yararlanıyor	-
Rusya Federasyonu	Bulunmamakta. Ancak Anayasanın 29. maddesi bu hakkı tanımakta	Evet	Devlet sırrı olarak görülenler konular hariç.
Romanya	Bulunmakta a) Kamuyu İlgilendiren Bilgilere Serbestçe Erişim Kanunu (2001) b) Gizli Bilgilerin Korunması Hakkında Kanun (2002)	Evet. Gerçek ve Tüzel kişi	-
Senegal	Bulunmakta	Evet.	-
Slovenya	Bulunmakta.	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler kendileri ve faaliyet alanlarıyla ilgili bilgi talep edebilirler.	Hükümet dışı otorite (Information Commissioner) aracılığıyla mümkün
Sırbistan	Bulunmakta. Bilgiye Erişim Kanunu (2004)	Evet. Yerli ve yabancı özel ve tüzel kişiler.	-
Slovakya	Bulunmakta Bilgiye Serbest Erişim Kanunu	Evet. Gerçek ve Tüzel kişiler	-
Singapur	Bulunmamakta. Bununla birlikte uygulamada bilgi talepleri e-posta yoluyla iletilebiliyor.	İkamet izni olan yabancılar da e-posta ile başvurabiliyor.	-
Srilanka	Bulunmakta. "Freedom of Information"(2003)	Hayır. Yabancılar için herhangi bir düzenleme yok.	-
Suriye	Bulunmamakta	Hayır	Suriye Nüfus İdaresi, Suriye'de

			yaşayan yabancılarla ilgili olarak sadece doğum, ölüm, evlenme ve boşanma gibi hususlara ilişkin bilgileri kayda geçirmekte ve talep halinde bu konularda bilgilendirmektedir. Sadece gerçek kişiler bu haktan yararlanabilmekte.
Suudi Arabistan	Bulunmamakta	Hayır	Yabancı gerçek/ tüzel kişiler yerel makamlardan bir Suudi vatandaşı aracılığıyla bilgi alabiliyor.
Tacikistan	Bulunmakta a)Bilgi Hakkında Kanun b)Enformatizasyon Hakkında Kanun c)Bilgi Koruma Hakkında Kanun	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler (İdari Erkin bilgi edinme hakkı konusunda şeffaf olmadığı söylenebilir)	-
Tanzanya	Bulunmamakta	Hayır	Gerçek kişiler ilgili makama doğrudan, tüzel kişiler ise "Tanzanian Investment Center" a başvuruyor.
Tunus	-	-	-
Türkmenistan	Bulunmamakta	Hayır(Uygulamada, verilen dilekçe 3 gün içinde işleme konulması gerekmektedir. Ancak, uygulamada aksaklıklar var.)	-
Uganda	Bulunmamakta	Hayır	Yabancı özel/tüzel yerel makamlardan bilgi edinme hakkına sahipler
Uruguay	Bulunmakta	Evet. Gerçek ve tüzel kişiler	Kişi, neden bilgi talep ettiğini açıklamak zorunda
Ukrayna	Bulunmakta. Bilgi Edinme Kanunu	Evet	-
Vietnam	Bulunmamakta	Hayır. (Ancak, gerçek ve tüzel kişiler, devlet kurumlarınca	-

		gerçekleştirilen somut işlemler hakkında, yönetmelikler uyarınca, bilgi talep edebilmekteler)	
Venezuela	Bulunmamakta. Bununla birlikte Anayasa'nın 58. maddesi benzeri bir hak tanımakta, ancak uygulamada mümkün olmamaktadır.	Hayır	-
Yunanistan	Bilgi edinmeyle ilgili farklı düzenlemeler bulunmakta. 2690 sayılı "İdari İşlemler Kanunu" ve "Anayasa'nın 5A maddesi", bunların önemli olanları.	Evet. Yerli-Yabancı ve "mütekabiliyet ilkesi" şeklinde sınırlama bulunmamakta.	- Yabancı gerçek ve tüzel kişilerin resmi ikamet/kuruluş izni sahibi olması gerekir.

Yürürlük

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7 – (1) Bu Tebliği Dışişleri Bakanı yürütür.

[R.G. 17 Ekim 2008 – 27027]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İlân

Adalet Bakanlığından :

Elbistan 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 1985/46 Esas, 1987/594 Karar sayılı dava dosyasının zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

[R.G. 17 Ekim 2008 – 27027]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Duyuru

14 Ekim 2008 tarih ve 27024 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, Başbakanlık (Gümrük Müsteşarlığı)'tan:

— Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,

17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan,

Sağlık Bakanlığından:

- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları ile Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Diyaliz Merkezleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Hiperbarik Oksijen Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - İlk Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Kordon Kanı Bankacılığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
  - Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
- yer darlığı nedeniyle Bülten'e alınamamıştır.